בית המשפט המחוזי בירושלים
פנטון ואח' נ' אלמשהדאוי קינג סטור בע"מ ואח'
ת"צ 33188-10-18
סוג עניין: מפגע סביבתי
תאריך פתיחה: 15 אוקטובר 2018
רמת חיסיון: פתוח לציבור

בבית-המשפט המחוזי
בירושלים

בעניין שבין:

1. **צחי פנטון**, ת.ז. 023028392
2. **בן ציון בן שוהם**, ת.ז. 59851733

על-ידי ב"כ עורך הדין אסף פינק ו/או עורך דין איתי ארגוב
משרד עורכי דין אסף פינק
דרך חברון 101, ירושלים 9348001
טלפון: 02-5021829; פקס: 02-5632244
דוא"ל: asaf@asafplaw.co.il

התובעים

- נ ג ד -

1. **אלמשהדאוי קינג סטור**, ח.פ. 514340884
כנא 1, משהד 1696700
טלפון: 04-8593800; פקס: 04-6282714
2. **הראל מתכת בע"מ**, ח.פ. 510950454
פלוטיצקי 8, ראשון לציון, א.ת. ישן
טלפון: 03-9642913; פקס: 03-9642912
3. **מעדני הטלה והעגל בע"מ**, ח.פ. 512666009
הטלה והעגל 1, באר טוביה
טלפון: 08-6246000; פקס: 08-6246001
4. **פ.ד.א.ן. השקעות בע"מ**, ח.פ. 520037771
התחיה 24, תל אביב יפו 6816927
טלפון: 08-6211729; פקס: 03-6813231
5. **רזפול בע"מ**, ח.פ. 510963036
ת.ד. 2100, אזור תעשייה רעננה 43103
טלפון: 09-8943935; פקס: 09-8943936
6. **רימוני פלסט בע"מ**, ח.פ. 510810757
צלע ההר 27, מודיעין 7173000
טלפון: 08-6605050; פקס: 153-8-6605050
7. **שלם פתרונות אריזה בע"מ**, ח.פ. 512962804
אלת המסטיק 4 (אזור 9), אזור תעשיה קסריה 38900, ת.ד. 3065
טלפון: 04-6174000; פקס: 04-62276627
8. **תוסף קומפאונדס בע"מ**, ח.פ. 520040213
ת.ד. 52, אזור תעשייה תנובות 40300
טלפון: 09-8984640; פקס: 09-8984696

הנתבעות

בית המשפט המחוזי
בירושלים
15 -10- 2018
נתקבל / נבדק
חתימה: _____

הנזק האישי לתובעים: [redacted]

סכום הנזק לכלל חברי הקבוצה: מעל 2,500,000 ₪ - בסמכות בית-המשפט המחוזי.

תובענה ייצוגית

לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

בית-המשפט הנכבד מתבקש כדלקמן:

א. לקבל את התובענה ולפסוק לתובעים ולקבוצה את הסעדים הבאים:

(1) צו המורה לנתבעות להתקשר לאלתר עם גוף מוכר ולבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכרו הנתבעות; לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנ"ס, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שהן מכרו ומשקלם; לערוך רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור.

(2) מתן צו המורה על מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק-הדין;

(3) פיצוי כלל חברי הקבוצה בגין הנזקים הלא ממונים שנגרמו להם, וכן בגין נזקי הסביבה ושיקומה כמפורט להלן;

(4) וכן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, בהתאם לסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות.

ב. לחייב את הנתבעות בהוצאות התובענה, בגמול לתובעים ובשכר טרחה לב"כ.

יוער, כי ההדגשות בציטוטים להלן אינן במקור, אלא אם צוין במפורש אחרת.

תוכן עניינים

א. פתח דבר ..... - 1 -

ב. רקע עובדתי ..... - 2 -

התובעים ..... - 2 -

התובע 1 ..... - 2 -

התובע 2 ..... - 2 -

הנתבעות ..... - 3 -

הנתבעת 1 ..... - 3 -

הנתבעת 2 ..... - 3 -

הנתבעת 3 ..... - 3 -

הנתבעת 4 ..... - 3 -

הנתבעת 5 ..... - 3 -

הנתבעת 6 ..... - 3 -

הנתבעת 7 ..... - 3 -

הנתבעת 8 ..... - 4 -

פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות ..... - 4 -

חובת התקשרות עם גוף יישום ..... - 4 -

ג. הליכים שקדמו להגשת התובענה ..... - 4 -

חוות-דעת מומחית ..... - 4 -

פנייה מוקדמת לנתבעות ..... - 6 -

ד. הטיעון המשפטי - עילות התביעה ..... - 6 -

הפרת החוק להסדרת הטיפול באריזות ..... - 6 -

אחריות יצרן מורחבת ..... - 8 -

הפרת החוק למניעת מפגעים סביבתיים ..... - 9 -

הפרת חוק אוויר נקי ..... - 10 -

הפרת חוק המים ..... - 11 -

הפרת חוק שמירת הנקיון ..... - 11 -

הפרת חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו ..... - 12 -

הזכות לאוטונומיה ולחיים בסביבה הולמת נטולת סיכונים בריאותיים ..... - 12 -

רשלנות ..... - 13 -

מטרד לציבור ..... - 15 -

הפרת חובה חקוקה ..... - 15 -

חשיפה לסיכון ..... - 16 -

ה. סיכום ..... - 16 -

ו. פירוט הנזק - 18 -

נזק סביבתי ..... - 18 -

נזק בלתי ממוני ..... - 18 -
חישוב הנזק ..... - 18 -
חישוב הנזק הסביבתי לחברי הקבוצה ..... - 19 -
חישוב הנזק הבלתי ממוני לחברי תת-הקבוצה ..... - 19 -
ז. סמכות מקומית ועניינית ..... - 20 -
ח. הסעדים המתבקשים ..... - 21 -

א. <u>פתח דבר</u>

1. עניינה של תובענה זו בהפרה שיטתית של החוק על-ידי הנתבעות, **הנמשכת מזה למעלה משבע שנים, מיום כניסתו לתוקף של חוק האריזות, על-ידי גרימת זיהום סביבתי ואי-נקיטת האמצעים הנדרשים לשמירה על איכות הסביבה**. כך במשך כשבע שנים, סובלים כל מי שהתגוררו ומתגוררים במדינת ישראל מן ההשפעות השליליות הסביבתיות של אריזות ופסולת אריזות בעקבות הפרתו של חוק האריזות על-ידי הנתבעות באופן המונע נקיטת אמצעי הפחתה במקור, שימוש חוזר, הפקת אנרגיה מהפסולת (השבה) ומיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות העשויות מזכוכית, נייר, קרטון, מתכת, פלסטיק או עץ (להלן: "**פסולת אריזות**").

2. פסולת האריזות בישראל מהווה כ- 20% מסך משקל הפסולת וכ- 40-50% מנפחה. סך משקל הפסולת העירונית והמסחרית השנתית שמיוצרת כיום בישראל מוערך בלמעלה מ- 6,000,000 טון, כאשר קצב הגידול עומד על כ- 5% בשנה. כפועל יוצא, נכון לשנת 2018, משקל פסולת האריזות בישראל מוערך בלמעלה מ- 1,000,000 טון. פסולת זו תופסת נפח רב באתרי ההטמנה, דבר הגורם לבזבוז משאבי קרקע יקרים ולפליטה מוגברת של גזי חממה.

3. בתרבות הצריכה המודרנית, הנמצאת במגמת עלייה מתמדת, נצרכים מוצרי מזון, ביגוד, חשמל, טואלטיקה ומוצרים רבים אחרים באריזות העשויות מחומרים שונים. לכך יש להוסיף את העלייה המשמעותית הקיימת בכמות ובנפח של חומרי האריזה, אשר למרבה הצער אין בהם צורך לאחר הוצאת המוצר מן האריזה. אם לא די בכך, הרי שבמקרים רבים מוצרים נארזים באריזה בודדת, מאוגדים יחד באריזה גדולה ונארזים באריזה נוספת לצורך משלוח. הדבר מביא לכך שנוצרת כמות גדלה והולכת של הפסולת הנוצרת מאריזות לאחר השימוש בהן.

4. בישראל מוטמנת כיום כ- 80% מהפסולת המוצקה וכ- 20% בלבד מועברת למיחזור. מצב זה מהווה מגמה הפוכה לזו הקיימת במרבית ממדינות האיחוד האירופי והמדינות המפותחות בהן רוב הפסולת מועברת למיחזור ולהשבה ומיעוטה מוטמנת.[1] להטמנה השפעות שליליות על הסביבה לרבות אי-ניצול הפסולת כמשאב, תפיסת שטחים פתוחים, ייצור גזי חממה, זיהום קרקע ומי תהום.

5. חוק האריזות מבוסס על דירקטיבת האריזות של האיחוד האירופי, שנכנסה לתוקף בשנת 1994 (European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste) (להלן: "**דירקטיבת האריזות האירופית**"), וכולל מנגנון שבסיסו עקרון אחריות יצרן מורחבת (Extended Producer Responsibility), לפיו **האחריות למיחזור פסולת האריזות מוטלת על יצרן או יבואן המוצרים הארוזים <u>והוא הנושא בעלות הכרוכה בכך</u>**.

6. כפי שיפורט בהמשך, תכליתו של חוק האריזות היא לצמצם את כמות פסולת האריזות, בין השאר באמצעות עידוד שימוש בחלופות להטמנה ובהן שימוש חוזר ומיחזור, וזאת לשם צמצום ההשפעה הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות, ובתוך כך להפוך את פסולת האריזות למשאב ולמנוע בזבוז משאבי קרקע יקרים ולפליטה מוגברת של גזי חממה.

[1] לצורך ההשוואה, גרמניה עמדה על שיעורי מיחזור דומים (13%) לפני כ- 30 שנים.

7. הנתבעות הן יצרניות או יבואניות של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות, המפרות את החובות המוטלות עליהן על-פי חוק האריזות. בין היתר בשל הימנעותן לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, שהן ייצרו או ייבאו, מסך משקל האריזות שהן מכרו באותה שנה; לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנ"ס, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שהן מכרו ומשקלם; לערוך רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור; וכן בשל הימנעותן להתקשר עם גוף מוכר ולממן את פעילותו לשם קיומן של החובות האמורות וחובות נוספות הקבועות בחוק האריזות.

8. חרף העובדה שחוק האריזות נכנס לתוקף לפני למעלה משבע שנים, תמונה המצב העכשווית היא, כי רק כ- 40% מהיצרנים והיבואנים התקשרו עם גוף מוכר.

9. אי-התקשרותן של הנתבעות עם גוף מוכר מונע את הטיפול המוסדר באריזות ומוביל להשלכות סביבתיות שליליות בעת תהליכי הייצור, השינוע וההטמנה המובילות לזיהום אויר, קרקע, מי תהום, תפיסת שטחי קרקע, מחסור וניצול חומרי גלם בתוליים ומתכלים פגיעה בצמיחה ירוקה של המשק הישראלי ופגיעה באמון הציבור ובשיתוף החיוני להצלחת החוק בצמצום ההשפעות השליליות של אריזות.

ב. <u>רקע עובדתי</u>

<u>התובעים</u>

<u>התובע 1</u>

10. התובע 1, צחי פנטון, יליד 1967, נשוי ואב לשישה ילדים (8, 11, 13, 18, 20 ו- 24), תושב אלקנה.

11. התובע 1 נוהג למחזר פלסטיק ונייר.

12. התובע 1 אינו מגדיר עצמו פעיל סביבתי, אך איכות הסביבה חשובה לו מאוד.

13. התובע 1 חש צער, כעס ותסכול, משנודע לו אודות ההשפעות השליליות הסביבתיות שמקורן בהטמנתה של פסולת האריזות ובהיעדר הטיפול הנדרש בה ומחזורה.

<u>התובע 2</u>

14. התובע 2, בן ציון בן שוהם, יליד 1968, נשוי ואב לארבעה ילדים (5, 14, 20 ו- 22), תושב ירושלים.

15. התובע 2 נוהג למחזר קרטונים, נייר ופלסטיק. כמו-כן, הוא נוהג להשליך שמנים ודלקים לבורות ניקוז מורשים.

16. בדומה לתובע 1, התובע 2 אינו מגדיר עצמו פעיל סביבתי, אך איכות הסביבה בהחלט חשובה לו.

17. התובע 2 חש חוסר אונים, אי-נוחות ותסכול, משנודע לו אודות ההשפעות השליליות הסביבתיות שמקורן בהטמנתה של פסולת האריזות ובהיעדר הטיפול הנדרש בה ומחזורה.

הנתבעות[2]

הנתבעת 1

18. הנתבעת 1, אלמשהדאוי קינג סטור בע"מ, היא רשת קמעונאות העוסקת, בין היתר, ביבוא אורז, קטניות, שמן ותבלינים. הנתבעת 1 מונה כ- 12 סניפים ביישובים באר-שבע, ראש-העין, נצרת עלית, קלנסווה, כפר קאסם, אום אל-פחם, דלית אל-כרמל ורגבה. מחזור מכירותיה של הנתבעת 1 נאמד בשנת 2017 בכ- 720,000,000 ₪.[3]

הנתבעת 2

19. הנתבעת 2, הראל מתכת בע"מ, מתמחה בפיתוח וייצור תבניות לפלסטיק, מוצרי פלסטיק, תבניות להזרקת פלסטיק, עיבוד מתכת ועיבוד שבבי.[4]

הנתבעת 3

20. הנתבעת 3, מעדני הטלה והעגל בע"מ, מתמחה בייבוא בשר בקר וכבש, אווז ודגים, וכן בייבוא פחמים. בשנת 2009 רכשה הנתבעת את פעילות חברת "חמסי" המייצרת מוצרי בצק שונים.[5]

הנתבעת 4

21. הנתבעת 4, פ.ד.א.ן. השקעות בע"מ, מתמחה ביבוא דגים קפואים ומוצרי חלב.

הנתבעת 5

22. הנתבעת 5, רזפול בע"מ, מתמחה בייצור ושיווק מוצרי אריזה ושקיות ניילון – שקיות גופיה, שקיות דליה, גלילי שירות, אשפתונים ועוד.[6]

הנתבעת 6

23. הנתבעת 6, רימוני פלסט בע"מ, מתמחה בתכנון, עיצוב, פיתוח, ייצור והרכבת מגוון רחב של רכיבי פלסטיק, וכן בייצור תבניות להזרקת מוצרים מפלסטיק.[7]

הנתבעת 7

24. הנתבעת 7, שלם פתרונות אריזה בע"מ, מתמחה בייצור אריזות פלסטיק למזון.[8]

---

[2] יוער, כי לצורך הנוחות ועל-מנת שלא להאריך את התובענה שלא לצורך על-ידי הוספת מאות עמודי נספחים המתארים את פעילות הנתבעות ומוצריהן, התובעים וב"כ מפנים את בית-המשפט הנכבד לאתרי המרשתת של הנתבעות.

[3] https://www.kingstore.co.il/AboutUs.aspx ; https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001224529.

[4] harelmetal.dpz.co.il.

[5] www.hatale.co.il.

[6] www.razpol.co.il.

[7] www.rimoni-ind.com.

[8] www.shalam.co.il.

<u>הנתבעת 8</u>

25. הנתבעת 8, תוסף קומפאונדס, מתמחה בייצור ושיווק מגוון רחב של תוספים משפרי תכונות וחומרי גלם לתעשיית הפלסטיק.[9]

<u>פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות</u>

26. הנתבעות מייצרות או מייבאות מוצרים אשר נארזים באריזות קרטון, נייר, פלסטיק, עץ, זכוכית או מתכת. הדבר עולה מתיאור פעילותן של הנתבעות באתרי המרשתת שלהן ומאופי המוצרים אותן מייצרות או מייבאות.

27. מוצרי הנתבעות ארוזים לצרכי בטיחות, נוי, שמירה על המוצר, נוחות וכמובן שבמקרים רבים מדובר באריזה שקיימת לה דרישה סטטוטוריות

<u>חובת התקשרות עם גוף יישום</u>

28. כפי שיפורט בהמשך, בהתאם לחוק האריזות, על יצרן של אריזות שירות או יצרן של מוצרים ארוזים ועל יבואן של אריזות שירות או יבואן של מוצרים ארוזים (שייקראו להלן ביחד ולצורך הנוחות בלבד: "**יצרן**") להתקשר, בין היתר, בחוזה התקשרות עם גוף מוכר.

29. נכון להיום פועל בישראל גוף מוכר אחד: ת.מ.י.ר. - תאגיד מחזור יצרנים בישראל בע"מ (חל"צ), מספר תאגיד 514612811 (להלן: "**גוף מוכר**" או "**תמיר**").

30. יודגש, כי **אחריות גוף מוכר לקיום חובותיו של יצרן קיימת כל עוד קיימת התקשרות בתוקף בין הגוף המוכר לאותו יצרן**. במידה ויצרן טרם התקשר עם גוף מוכר או בכל עת שההתקשרות עם הגוף המוכר הופסקה או אינה בתוקף, חלות על היצרן כל חובות היצרנים לפי חוק האריזות, לרבות החובה לעמוד **באופן עצמאי** בחובת מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שייצר, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן באותה שנה.

31. מבדיקה שערכו התובעים באתר המרשתת של תמיר, עולה כי על-אף שחלפו למעלה משבע שנים מיום תחילתו של החוק, הנתבעות לא התקשרו עם גוף מוכר.

רשימת היצרנים אשר התקשרו עם תמיר מתוך אתר המרשתת של תמיר (מעודכנת ליום 26/08/2018)[10] מצ"ב כ**נספח 1**.

ג. <u>הליכים שקדמו להגשת התובענה</u>

<u>חוות-דעת מומחית</u>

32. לתובענה זו מצורפת חוות-דעתה של גב' נעמה אשור בן ארי, יועצת סביבתית מוסמכת, ומי ששימשה בעבר במשרד להגנ"ס, במשך שנים, כראש אגף פסולת, נציגת ממשלת ישראל בשימועים בתחום הפסולת

---

[9] www.tosaf.com.

[10] נכון למועד הגשת הבקשה לאישור רשימת היצרנים אשר התקשרו עם תמיר מתוך אתר המרשתת של תמיר הייתה מעודכנת ליום 26/08/2018.

המוצקה ב- OECD, ראש תחום מיחזור והשבה באגף הפסולת, ממונה תכנון תשתיות ארציות באגף התכנון, רכזת בכירה למיחזור במחוזות תל אביב והמרכז ועוד.

33. לאחר שיתקבלו נתונים מלאים לרבות מסמכים המצויים בחזקת הנתבעות, אשר התובעים יבקשו לקבל לידיהם, שומרים לעצמם התובעים את הזכות לעדכן את חוות הדעת בהתאם.

34. בעניין לויזון ולבקשת התובעים וב"כ, גב' אשור בן ארי חוותה את דעתה המקצועית בעניין המשמעויות הסביבתיות של אי-יישום חוק האריזות על-ידי יצרני אריזות המחויבים בהתקשרות עם גוף יישום, לרבות ניתוח המשמעויות הסביבתיות הנגזרות מאי-יישום חוק האריזות.

35. במסגרת חוות הדעת נכתב, כי חרף העובדה שחוק האריזות נכנס לתוקף לפני למעלה משש שנים (נכון למועד חוות הדעת), תמונת המצב היא כי רק כ- 40% מהיצרנים בישראל התקשרו עם תמיר.

36. כפועל יוצא, אי-התקשרותם של כ- 60% מהיצרנים בישראל, ובכלל זה הנתבעות, יוצרת השפעות סביבתיות שליליות כתוצאה מהיעדר הפחתה במקור, שימוש חוזר, מיחזור והשבה של אריזות.

37. כפי שמפורט בהרחבה במסגרת חוות הדעת, מיחזור והשבה של אריזות מיצרים תועלות סביבתיות רבות:

(א) <u>צמצום פליטת גזי חממה (פליטות פחמן)</u> – טביעת הרגל הפחמנית של חומרי גלם בתלויים גבוהה באופן ניכר מזו שבחומרים ממוחזרים;

(ב) <u>שימור אנרגיה</u> – שימוש בחומרים ממוחזרים מפחית את האנרגיה הנדרשת בעת תהליך הייצור;

(ג) <u>ניהול משאבים</u> – שימוש בפסולת לצורך ייצור מוצרים חדשים מפחית את הצורך בכריית חומרי גלם בתוליים ומתכלים;

(ד) <u>צמצום תפיסת שטחים פתוחים לצרכי הטמנה</u> – אתרי הטמנה דורשים שטחים נרחבים הנמצאים בשטחים הפתוחים;

(ה) <u>צמצום פוטנציאל זיהום קרקע, אויר ומי תהום מאתרי הטמנה</u> – פוטנציאל הזיהום של אתרי הטמנה גבוה מזה של תשתיות מיחזור והפקת אנרגיה. כמו-כן, אתרי הטמנה עשויים להוביל למטרדי ריח קשים לסביבה מאחר וההטמנה מתבצעת בשטח פתוח ומושפעת ממשטר הרוחות;

(ו) <u>עידוד צמיחה ירוקה</u> – הגדלת התוצר הלאומי הגולמי, תוך ניתוק הקשר בין צמיחה כלכלית לבין הפגיעה במשאבי הטבע - בניתוח כלכלי שערך המשרד במסגרת התכנית הלאומית לצמיחה ירוקה, נמצא שניצול יעיל של פסולת באמצעות מיחזורה עשוי להביא לתועלת כלכלית של כ- 340 מיליון ₪ בשנה.

(ז) <u>חיזוק אמון הציבור</u> – העובדה שכ -60% מיצרני האריזות לא עומדים בחובותיהם בחוק ואינם מממנים את התהליך כמחויב, פוגעת בפריסת תשתיות המיחזור ובנגישותן לציבור ובכך מפחיתה את רצון התושבים לקחת חלק בהפרדת אריזות למיחזור.

38. אשר על כן, ניתן לקבוע כי תהליך המיחזור הכולל, החל מהאיסוף, הייצור, השינוע והטיפול בסוף חיי המוצר, פולט פחות גזי חממה וזיהום אויר מהטמנה. **אי עמידה בחוק האריזות מגדיל את שיעורי גזי החממה וזיהום האוויר**.

חוות דעתה של הגב' אשור בן ארי מצ"ב כ"**חוות דעת**".

<u>פנייה מוקדמת לנתבעות</u>

39. על-אף שבמסגרת עע"מ 2978/13 **מי הגליל - תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס** (19/02/2013)) לא נטעו מסמרות בשאלת החובה לערוך פניה מוקדמת לנתבע פרטי, התובעים וב"כ פנו לכל אחת ואחת מהנתבעות בפניה מוקדמת לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים, וזאת מתוך תפיסה כי ראוי לאפשר לנתבעות לתקן את דרכיהן.

40. **למרבה הצער, כל הנתבעות, להוציא את הנתבעת 5, נמנעו מלהשיב או להתייחס לפנייתם המוקדמת של התובעים.**

41. באשר לנתבעת 5, ביום 13/06/2018, התקבלה תשובתה של עוה"ד דפנה שלו קורנבליט, בשמה של הנתבעת 5, לפיה הנתבעת 5 לא התקשרה עם גוף מוכר כיוון שחוק האריזות אינו חל עליה ואינו מטיל עליה כל חובה מאחר והחוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2017 (להלן: "**חוק השקיות**") חל עליה. ביום 25/06/2018 השיבו ב"כ התובעים לעוה"ד שלו קורנבליט, כי תחולת הוראות חוק השקיות על הנתבעת 5 אינה מאיינת תחולתן של הוראות חוק אחרות וכי חובתה של הנתבעת 5 לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של אריזות השירות שיצרה, אינה מתייחסת "לשקיות גופיה לשימוש חוזר" אותן היא מייצרת, אלא לאריזות השירות האורזות את שקיות הגופיה. ביום 02/07/2018 התקבלה תשובתו של עוה"ד גידי פרישטיק, בשמה של הנתבעת 5, לפיה בטרם יינתן על-ידי הנתבעת 5 מענה לגופו של עניין, מתבקשים התובעים להעביר לעיונה של הנתבעת 5, בין היתר, את פרטי התובעים. ביום 10/07/2018 ב"כ התובעים מסרו לעוה"ד פרישטיק את פרטי התובעים וביקשו לדעת, **בפעם השלישית**, כיצד בכוונת הנתבעת 5 לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות חוק האריזות לעתיד ולמפרע. אולם, עד למועד כתיבת שורות אלו לא התקבלה כל התייחסות או תגובה מטעם הנתבעת 5.

פניותיהם המוקדמות של התובעים וב"כ לנתבעות וכן תכתובת שהתנהלה מול הנתבעת 5 מצ"ב כ**נספח 2**.

42. יוער, כי ממידע שהתקבל מהמשרד להגנת הסביבה עולה, כי עם כניסת החוק לתוקף, המשרד להגנת הסביבה שלח למאות יצרנים מכתבי התראה בעניין קיום הוראות החוק והתקשרות עם גוף יישום.

ד. <u>הטיעון המשפטי - עילות התביעה</u>

<u>הפרת החוק להסדרת הטיפול באריזות</u>

43. מטרת חוק האריזות כפי שנקבע בסעיף 1 היא כך:

> "מטרת חוק זה לקבוע הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות, ובכלל זה –
>
> (1) הסמכת השר לקבוע הסדרים לעניין אמצעי הפחתה במקור, שעל יצרנים של אריזות לפעול לפיהם;
>
> (2) הטלת אחריות מורחבת על יצרנים של מוצרים ארוזים, על יצרנים של אריזות שירות ועל יבואנים של מוצרים ואריזות כאמור, בכל הנוגע לסימון האריזות ולביצוע מיחזור מוכר של פסולת האריזות הנובעת מהן, לרבות קביעת יעדים מחייבים למיחזור כאמור, והסדרת גופים מוכרים שיפעלו בשמם של היצרנים והיבואנים האמורים;

(3) הטלת אחריות על אחראים לפינוי פסולת לקבוע הסדרים לעניין הפרדה של פסולת אריזות ולעניין איסוף ופינוי של פסולת אריזות, וקביעת איסור על השלכת פסולת אריזות ועל איסוף או פינוי של פסולת אריזות שלא על פי ההסדרים האמורים;

(4) קביעת איסור הטמנה של פסולת אריזות."

44. סעיף 2 לחוק האריזות מגדיר "יבואן" ו-"יצרן" כך:

"יבואן" - "יבואן של אריזות שירות או יבואן של מוצרים ארוזים;"

"יצרן" - " יצרן של אריזות שירות או יצרן של מוצרים ארוזים;"

45. כמפורט לעיל, הנתבעות הן מי שעוסקות ביבוא או ייצור של אריזות שירות או של מוצרים ארוזים, ולכן עונות הן להגדרה של "יבואן" או "יצרן" על-פי חוק האריזות.

46. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים קבועות בפרק ג' (סעיפים 5-11) לחוק האריזות.

47. סעיף 6 לחוק האריזות קובע <u>חובת מיחזור פסולת אריזות</u> כך:

(א) "יצרן ויבואן יבצעו מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו כאמור, בשיעורים המפורטים להלן, לפחות, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה (בפרק זה – יעדי מיחזור לפי סוג חומר):

(1) זכוכית, נייר או קרטון – 60 אחוזים;

(2) מתכת – 50 אחוזים;

(3) פלסטיק – 22.5 אחוזים;

(4) עץ – 15 אחוזים

(ב) סך פסולת האריזות שימחזר יצרן או יבואן לפי הוראות סעיף קטן (א) לא יפחת מ-60 אחוזים מסך משקל האריזות החד-פעמיות של כלל המוצרים שמכר היצרן או היבואן באותה שנה (בפרק זה – יעד מיחזור כולל)."

48. יצוין, כי יעדי המיחזור לפי סוג חומר, יעד המיחזור הכולל ושיעור ההשבה המוכר הם השיעורים הקבועים בדירקטיבת האריזות האירופית. כמו-כן, יעדי המיחזור כאמור מתייחסים לשנת 2015 ואילך, כאשר לפני כן יעדי המיחזור היו כדלקמן:

שנה	יעדי המיחזור לפי סוג חומר			
	זכוכית, נייר, קרטון	מתכת	פלסטיק	עץ
2011	30%	15%	15%	15%
2012	40%	30%	22.5%	15%
2013	50%	40%	22.5%	15%
2014	55%	40%	22.5%	15%

49. סעיף 7(א) לחוק האריזות קובע <u>חובת דיווח למנהל</u> כך:

"יצרן ויבואן ידווחו למנהל, פעמיים בשנה (בסעיף זה – דוח חצי שנתי) ובתום כל שנה (בסעיף זה – דוח שנתי), על כל אלה:

(1) מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם, סוגי החומר שממנו עשויות האריזות של המוצרים הארוזים או אריזות השירות כאמור, קיבולתן, משקלן והיותן אריזות חד-פעמיות או רב-פעמיות, ולגבי האריזות של המוצרים הארוזים – גם היותן אריזות מכירה, אריזות קבוצתיות או אריזות הובלה;

(2) משקל פסולת האריזות של המוצרים הארחים או של אריזות השירות שאספו, בעצמם או באמצעות אחר, וכן פרטי אחראים לפינוי פסולת או גורם אחר שמהם נאספו וסוגי החומר שממנו עשויה פסולת האריזות כאמור;

(3) משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו, אשר אותה מיחזרו או השיבו, וכן אופן מיחזורה או השבתה ופרטי מפעל המיחזור או ההשבה, וסוגי החומר שממנו עשויה פסולת האריזות כאמור."

50. סעיף 8(א) לחוק האריזות קובע <u>חובת רישום</u> כך:

"יצרן ויבואן ינהלו רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח לפי סעיף 7."

51. סעיף 9 לחוק האריזות קובע <u>חובת התקשרות עם גוף מוכר</u> כך:

(א) "לשם קיום חובות יצרנים או יבואנים לפי פרק זה, למעט חובת סימון אריזות לפי סעיף 5, על יצרן ועל יבואן להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר; התקשר יצרן או יבואן עם גוף מוכר, יהיה הגוף המוכר אחראי לקיום חובות היצרן או היבואן כאמור, כל עוד ההתקשרות עומדת בתוקפה.

(ב) יצרן ויבואן יהיו אחראים למימון כל העלויות של הגוף המוכר שעמו התקשרו בהתאם להוראות סעיף קטן (א), בתנאים שוויוניים, ובהתחשב, בין השאר, בחלקם מתוך משקל וסוג החומר ובאפשרות מיחזור האריזות שיוצרו או שיובאו בידי כלל היצרנים והיבואנים אשר התקשרו עם אותו גוף מוכר.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א) סיפה, יצרן או יבואן שהתקשר עם גוף מוכר, ינהל רישום מלא ומפורט של המידע האמור בסעיף 7(א)(1), והמנהל או מי שהוא הסמיכו לכך יהיה רשאי לעיין ברישום כאמור ולקבל העתק נכון ממנו.

(ד) מצא יצרן או יבואן כי גוף מוכר שעמו התקשר בהתאם להוראות סעיף קטן (א) אינו מקיים חובות יצרנים או יבואנים כאמור באותו סעיף קטן, כולן או חלקן, או סבר כי קיים חשש שהגוף המוכר לא יקיים חובות אלה, ינקוט היצרן או היבואן את כל האמצעים הסבירים העומדים לרשותו כדי להבטיח קיומן של החובות כאמור בידי הגוף המוכר.

(ה) ..."

52. כפי שפורט לעיל, הנתבעות מעולם לא התקשרו עם גוף מוכר לשם קיום חובותיהן כאמור ובכך הפרו ומפרות את הוראות פרק ג' בכלל וסעיף 9 בפרט לחוק האריזות.

<u>אחריות יצרן מורחבת</u>

53. על-פי עקרון "אחריות היצרן המורחבת" (EPR - Extended Producer Responsibility), מוטלת האחריות על יצרן לטפל באריזות של מוצרים המיוצרים על-ידו לשם מכירה בישראל ולשאת בעלות המלאה הכרוכה בכך – יצרן יהיה אחראי למימון כל העלויות של הגוף המוכר שעמו התקשר, בהתחשב בחלקו היחסי בגוף המוכר.

54. חוקי אחריות יצרן מורחבת, דוגמת חוק האריזות, מהווים כלי לביסוס מדיניות סביבתית לניהול חומרים במדינות המפותחות. חוק זה נועד ליצר תמריץ ליצרני אריזות לפעול לייצור מוצרים ברי קיימא בעלי השפעה פחותה על הסביבה.

55. אי-התקשרות עם גוף מוכר גורמת לכך שתקציבו של הגוף המוכר הוא פחות, מה שמשפיע באופן ישיר על היקף פריסת תשתיות המיחזור המהוות חלק אינטגרלי משרשרת הטיפול באריזות.

<u>הפרת החוק למניעת מפגעים סביבתיים</u>

56. מטרת החוק למניעת מפגעים סביבתיים היא להגביר את אכיפת דיני איכות הסביבה בארץ בשלושה סוגי זיהום - זיהום אוויר; זיהום מים (כולל מי-ים); וזיהום באמצעות פסולת מוצקה - על-ידי הוספת נדבך אזרחי למנגנון האכיפה הציבורי הקיים.

57. החוק למניעת מפגעים סביבתיים מאפשר לכלל אזרחי המדינה לתבוע מניעה או החזרת המצב לקדמותו לפי הזיהום ("תיקון המעוות"). כאשר כל אחד מהסעדים משיג יעד אחד: צו מניעה מונע המשך זיהום בעתיד על-ידי מזהמים קיימים; צו לתיקון המעוות מחייב סילוק תוצאות הזיהום בעבר במידת האפשר ועל-ידי הטלת הוצאות התיקון על המזהם, מרתיע מזהמים פוטנציאליים.

58. "מפגע סביבתי" מוגדר בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים כך:

> "זיהום אויר, רעש, ריח, זיהום מים, זיהום מי-ים, זיהום על ידי פסולת, זיהום על ידי חומרים מסוכנים, זיהום על ידי קרינה, פגיעה בסביבה החופית, מפגע אסבסט, והכל כשהם בניגוד לחיקוק, לצו, לתכנית, לרשיון עסק או לכל היתר או רשיון אחר, או שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת סבל ממשי לאדם; לענין זה "תכנית" - כהגדרתה בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965;"

59. המונח "פסולת" כולל גם פסולת אריזות, שהיעדר טיפול מוסדר בה מוביל להשלכות סביבתיות שליליות בעת תהליכי הייצור, השינוע וההטמנה המובילות לזיהום אויר, קרקע, מי תהום, תפיסת שטחי קרקע במחסור וניצול חומרי גלם בתוליים ומתכלים, אשר הנם בניגוד לחוק.

60. סעיף 2 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים קובע כך:

> (א) "לבקשת מי שנפגע או עלול להיפגע ממפגע סביבתי או לבקשת גוף או עמותה כאמור בסעיף 6, רשאי בית משפט לתת צו המורה למי שגורם או עומד לגרום מפגע סביבתי (להלן - גורם המפגע), לעשות אחד או יותר מאלה:
> (1) להימנע מהמעשה הגורם או העומד לגרום למפגע הסביבתי, או להפסיק לעשותו;
> (2) לתקן את המעוות או להחזיר את המצב לקדמותו עובר להיווצרות המפגע הסביבתי (להלן - תיקון המעוות);
> (3) לעשות ככל הדרוש כדי למנוע הישנותו של המפגע הסביבתי."
> (ב) "מעשה" - לרבות מחדל."

61. כלומר, על-פי סעיף 2(א) לחוק למניעת מפגעים סביבתיים, "גורם המפגע", הוא "**מי שגורם <u>או</u> עומד לגרום מפגע סביבתי**".

62. יצוין, כי להבדיל מצו מניעה, המשאיר את המצב המזוהם על כנו, צו לתיקון המעוות גורע מ"כדאיות" הזיהום עד לשלב שבו ננקטים צעדים נגד המזהם, והוא מאפשר גם לאזרחים הנפגעים מזיהום לאכוף את זכותם לסביבה נקיה, ולא רק לסביבה שאין בה תוספת זיהום.

63. סעיף 3 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים קובע כך:

> "בבואו לתת צו לפי סעיף 2 ישקול בית המשפט הדן בתובענה את מידת הפגיעה שנגרמה או עלולה להיגרם לתובע או לענין הציבורי, לעומת הפגיעה העלולה להיגרם לגורם המפגע או לענין הציבורי עקב הוצאת הצו."

64. בענייננו, כפי שפורט לעיל ויפורט בהמשך, התנהלותן של הנתבעות והפרתן את הדין גורמת פגיעה קשה לתובעים וליתר חברי הקבוצה, ולכלל הציבור בישראל. מנגד, נראה כי "הפגיעה" בנתבעות, הן גורם

המפגע, כתוצאה מהדרישה שיקיימו את חובתן בדין היא מינורית ובטלה בשישים לעומת התועלת שבאכיפת הדין.

65. יובהר, כי סמכותו של בית-המשפט ליתן צו עשה אינה מוגבלת לחוק למניעת מפגעים סביבתיים וצו כאמור, יכול שינתן גם הן מכח חוק תובענות ייצוגיות והן מכח פקודת הנזיקין.

66. סעיף 4 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים קובע כך:

> "בתובענה נגד גורם המפגע לפי חוק זה, אין נפקא מינה אם היתה או לא היתה התרשלות מצידו."

67. סעיף זה נועד להסיר כל ספק בשאלת האשם. בדומה לעוולת המטרד המוגדרת בסעיף 42 לפקודת הנזיקין, כאשר עילת התביעה מתבססת על עצם קיום המפגע הסביבתי ואינה דורשת אשם, אין מקום להגנות של העדר אשם. ההנחה היא כי המזהם בדרך כלל נהנה מהפעילות המזהמת, וביכולתו לשפר את האמצעים למניעת הזיהום ולפזר את עלות המניעה. על-כן נטל תיקון המעוות שנגרם על-ידי הזיהום חל על המזהם, ולא על הנפגע, וזאת ללא קשר לשאלת האשם.

68. כאמור לעיל, הנתבעות גרמו למפגעים סביבתיים, ובכלל זה תפיסת שטחי קרקע במחסור וניצול חומרי גלם בתוליים ומתכלים. כמו-כן, נמנעו הנתבעות מלנקוט באמצעים סבירים שיש בהם כדי להפחית או לצמצם את הפגיעה בסביבה.

69. בנוסף, וכעולה מחוות דעת המומחה, כתוצאה מפליטת גזי חממה בעת תהליך התכלות הפסולת וזליגת תשטיפים שמקורם בפסולת לקרקע ולסביבה נגרמו ונגרמים זיהום אוויר, קרקע ומי תהום.

70. מכאן, שהנתבעות הפרו את החוק למניעת מפגעים סביבתיים.

<u>הפרת חוק אוויר נקי</u>

71. סעיף 1 לחוק אוויר נקי מגדיר את <u>מטרתו</u> כך:

> "להביא לשיפור של איכות האוויר וכן למנוע ולצמצם את זיהום האוויר... בהתאם לעיקרון הזהירות המונעת, והכל לשם הגנה על חיי אדם, בריאותם ואיכות חייהם של בני אדם ולשם הגנה על הסביבה, לרבות משאבי טבע, המערכות האקולוגיות והמגוון הביולוגי, למען הציבור ולמען הדורות הבאים...."

72. ממטרת החוק ניתן ללמוד, כי הוא מבוסס על עיקרון הזהירות המונעת, לפיו יש לנקוט בפעולות למניעת זיהום אוויר, גם בהעדר ראיות מדעיות לקיומו של נזק או סכנה, באופן שדי גם בחשש לנזק או לסכנה לציבור או לסביבה בכדי לנקוט פעולות כאמור.

73. סעיף 3 לחוק אוויר נקי קובע כך:

> (א) "לא יגרום אדם לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.
>
> (ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), יראו זיהום אוויר כחזק או כבלתי סביר, בין השאר, כל אחד מאלה:
>
> (1) חריגה מערכי סביבה שנקבעו לפי סעיף 6(א)(2);
>
> (2) פליטת מזהם לאוויר בניגוד להוראות חוק זה."

74. סעיף 6(א) לחוק אוויר נקי קובע, כי "השר יקבע ערכים מרביים, כמפורט להלן, לנוכחותם באוויר של מזהמים המנויים בתוספת הראשונה..."

75. תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר) (הוראת שעה), תשע"א-2011, מפרטות את ערכי הסביבה, היעד וההתרעה למזהמים שונים. ואולם, יודגש כי בס"ק 3(ב) לחוק אוויר נקי, לפיו חריגה מערכי הסביבה, אין בהם כדי לפגוע בכלליות האמור בס"ק 3(א) הקובע **איסור כללי** לגרום לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.

76. סעיף 70 לחוק אוויר נקי קובע, כי "מעשה או מחדל בניגוד להוראות לפי חוק זה, הם עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליהם, בכפוף להוראות חוק זה."

77. כאמור, כתוצאה מפליטת גזי חממה בעת תהליך התכלות פסולת האריזות עלול להיגרם זיהום אוויר.

78. בהתנהגותן המפורט לעיל, נמנעו הנתבעות מלבצע טיפול בפסולת אריזות באמצעות גוף מוכר ובכך הביאו לפעולה המזהמת אוויר או עלולה לגרום לזיהום אוויר.

79. מכאן, שזיהום האוויר שיצרו הנתבעות מקים עילת תביעה אזרחית כנגדן.

<u>הפרת חוק המים</u>

80. סעיף 20א לחוק המים מגדיר "זיהום מים" כך:

> "שינוי בתכונותיהם של מים שבמקור מים מבחינה פיסיקלית, כימית, אורגנולפטית, ביולוגית, בקטריולוגית, רדיואקטיבית או אחרת, או שינוי הגורם שהמים יהיו מסוכנים לבריאות הציבור, או עלולים לפגוע בחי או בצומח, או פחות ראויים למטרה אשר לה הם משמשים או נועדו לשמש;"

81. סעיף 20ב(א) לחוק המים קובע <u>איסור זיהום מים</u> כך:

> "חייב אדם להימנע מכל פעולה המזהמת מים או עלולה לגרום לזיהום מים, במישרין או בעקיפין, מיד או לאחר זמן; ואין נפקא מינה אם היה מקור המים מזוהם לפני אותה פעולה ואם לאו."

82. כאמור, כתוצאה מזליגת תשטיפים שמקורם בפסולת אריזות לקרקע ולסביבה עלול להיגרם זיהום מי תהום.

83. בהתנהגותן המפורט לעיל, נמנעו הנתבעות מלבצע טיפול בפסולת אריזות באמצעות גוף מוכר ובכך הביאו לפעולה המזהמת מים או עלולה לגרום לזיהום מים.

84. מכאן, שהנתבעות הפרו את חוק המים.

<u>הפרת חוק שמירת הנקיון</u>

85. בסעיף 1 לחוק שמירת הניקיון מובאות בין היתר ההגדרות הבאות:

> "השלכה" - לרבות זריקה, שפיכה, נטישה, השארה או גרם לכלוך באופן אחר;
>
> "פסולת" - לרבות שיירי מזון, קליפות, ניירות, בקבוקים, תיבות, קופסאות, קרטונים, אריזות למיניהן, גרוטאות, פסדים, צמיגים, גזם, גזרי עץ, קרשים, סמרטוטים, בדלי סיגריות, אשפה מכל סוג וכן כל דבר אחר העלול לגרום אי נקיון או אי סדר, למעט פסולת בנין וגרוטות רכב;
>
> "רשות הרבים" - כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש או עובר בו למעשה.

86. סעיף 2 לחוק שמירת הנקיון קובע איסור לכלוך והשלכת פסולת כך:

> "לא ישליך אדם פסולת, פסולת בנין או גרוטות רכב ברשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד, ולא ילכלך את רשות הרבים."

87. כאמור, פסולת אריזות עונה להגדרה של "פסולת" בהיותה דבר העלול לגרום אי-ניקיון או אי-סדר ובהינתן כי אין מדובר בפסולת בנין ו/או גרוטאות רכב.

88. בשל הימנעותן של הנתבעות מהתקשרות עם גוף יישום או לחלופין ביצוע עצמאי של חובת המחזור, מתבצעת "השלכה" של ה"פסולת", אשר אלמלא כן הייתה ממוחזרת.

89. בהתנהגותן המפורט לעיל, נמנעו הנתבעות מלבצע טיפול בפסולת האריזות באמצעות גוף מוכר ובכך הביאו להשלכתה והטמנתה באופן הגורם ללכלוך רשות הרבים.

90. מכאן, שהנתבעות הפרו את חוק שמירת הנקיון.

<u>הפרת חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו</u>

<u>הזכות לאוטונומיה ולחיים בסביבה הולמת נטולת סיכונים בריאותיים</u>

91. השמירה על איכות הסביבה היא מרכיב חשוב בקביעת איכות החיים ואינטרס חברתי מן המדרגה הראשונה. ישנה חשיבות רבה בשמירה על הסביבה ועל המשאבים המצומצמים של טבע ונוף בישראל, וכן על זכויות הפרט לסביבה ראויה.

92. חשיבותה של ההגנה על איכות הסביבה הוכרה על-ידי בית-המשפט העליון כשיקול רב ערך. יפים בעניין זה דברים שאמר כבוד הנשיא (כתוארו אז) אהרון ברק במסגרת בבג"ץ 4128/02 **אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ראש ממשלת ישראל ואח'** (16/03/2004):

> "הקרקע, המים והאוויר הם היסודות לקיום האנושי... הם הבסיס לקיום הפיזי. הם הבסיס לקיום הרוחני. איכות החיים נקבעת על-פי איכות הסביבה. אם לא נשמור על הסביבה, הסביבה לא תשמור עלינו. מכאן החשיבות הרבה – לכל פרט ופרט ולחברה ככלל – בשמירה על איכותה של הסביבה שבה מתנהלים חיינו... אכן, אחד האתגרים החשובים ביותר של ימינו (בעולם ובישראל) הוא זה של איכות הסביבה... אחד הערכים החברתיים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע." (פסקה 10)

93. לצד זאת, הוכרה זכותו של הפרט לחיים בתנאים סביבתיים ראויים, היא הזכות לאיכות סביבה ראויה, בין אם כזכות עצמאית ובין אם כזכות הנגזרת מחוקי היסוד, כגון הזכות לכבוד האדם, הזכות לשלמות הגוף והחיים והזכות לקניין.

94. התובעים וחברי קבוצה רבים חשו וחשים תחושות שליליות כתוצאה מהתנהגות הנתבעות, אשר באה לידי ביטוי בתחושה עמוקה של תסכול רב, חוסר אונים, אי-נוחות מעצם הידיעה כי היעדר טיפול בפסולת אריזות מסכל את צמצום כמות פסולת האריזות, מניעת הטמנתה של הפסולת, עידוד שימושה החוזר וכן את הקטנת ההשפעות השליליות הסביבתיות שמקורן בפסולת האריזות, כאשר אין בידם הברירה, אלא להיחשף לאותן השפעות שליליות בעודם חיים את חייהם.

95. הזכות לחיות בסביבה הולמת ונטולת השפעות שליליות סביבתיות היא זכות בסיסית הנגזרת מזכות האדם לכבוד ואוטונומיה. זכות זו אף עומדת בבסיסם ובמרכז מטרותיהם של חוק האריזות, החוק למניעת מפגעים סביבתיים וחוק שמירת הנקיון.

96. במסגרת ע"א 1338/97 **תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי ואח'** (19/05/2003) (להלן: "**עניין תנובה**"), הכיר בית-המשפט העליון בנזק של פגיעה באוטונומיה ובתחושות שליליות כבסיס לנזק בר פיצוי:

> "הנזק שטוען לו ראבי הוא נזק לא ממוני: תחושות שליליות ותחושות של גועל. הנזק הלא ממוני שהתובע טוען לו מאופיין בתחושת הגועל הנובעת מכך שמדובר בסיליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר-פיצוי... ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים... הפגיעה באוטונומיה של הפרט כמצדיקה פיצוי כבר הוכרה בפסיקתו של בית-משפט זה: ע"א 2781/93 דעקה נ' בית החולים "כרמל", חיפה [3]. בעניין זה לא נמסר למטופלת מידע שהיה צריך להימסר לה בהתאם לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996. הטיפול הרפואי שבוצע לא גרם נזק. התביעה התבססה על פגיעה באוטונומיה בטענה שעצם ביצועו של טיפול בלא הסכמה הוא-הוא הנזק. בית-המשפט קבע כי נזק מעין זה הוא בר-פיצוי במסגרת עוולת הרשלנות והטיל פיצוי, אם כי בסכום שאינו גבוה. וכך קבע בית-המשפט: "הפגיעה באוטונומיה – נזק בר-פיצוי לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]" (פסקה 10 לפסק-דינה של כבוד השופטת (כתוארה אז) מרים נאור)

97. על-אף שבעניין תנובה נידונה סוגיה של הגנה על הצרכן ועניינו במניעת מפגעים סביבתיים, נראה כי פרט לעובדה זו רב הדומה על השונה והדברים ניכרים בדברים שהובאו לעיל. אף אם לכאורה לא ניתן להוכיח בשלב זה כי נגרם נזק גופני לתובעים או ליתר חברי הקבוצה (על-אף שייתכנו בהחלט נזקים גופניים ונזקים נוספים שעלולים להתגלות בהמשך), נפגעו חברי הקבוצה בנזק בלתי ממוני אשר מתבטא בפגיעה באוטונומיה ובתחושות שליליות של כעס, צער, תסכול וחוסר אונים.

98. כעולה מדברי כבוד השופטת נאור בעניין תנובה, העובדה כי חברי קבוצה רבים נאלצו להיחשף להשפעות הסביבתיות והבריאותיות השליליות ולחיות בסביבה שאינה הולמת ללא ידיעתם, מהווה פגיעה תמורה באוטונומיית הרצון החופשי שלהם לחיות אורח חיים בריא ונכון, ולשמור על גופם, המהווה זכות בסיסית של כל אדם.

99. יודגש, כי בשונה מעניין תנובה הנוגע לצרכן חלב שיש בידו הבחירה לצרוך מוצר של חברה מתחרה, לחברי הקבוצה בענייננו שמודעים למפגעים הסביבתיים לא עומדת כל ברירה, אלא להיחשף להשפעות השליליות הסביבתיות.

<u>רשלנות</u>

100. כאמור, כי סעיף 4 לחוק מניעת מפגעים סביבתיים **אינו** דורש קיומה של רשלנות:

> "בתובענה נגד גורם המפגע לפי חוק זה, אין נפקא מינה אם היתה או לא היתה התרשלות מצידו."

101. יחד עם זאת, וכפי שיפורט להלן, אין ספק כי הנתבעות התרשלו באופן טיפולן בפגעים הסביבתיים שנגרמו על-ידן מיום תחילתו של חוק האריזות, ומשכך קיימת לתובעים גם עילת תביעה על-פי עוולת הרשלנות.

102. סעיף 35 לפקודת הנזיקין קובע כך:

> "עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות - הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה."

103. סעיף 36 לפקודת הנזיקין קובע כך:

> "החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף."

104. במסגרת ע"א 145/80 **שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש ואח'** (09/11/1982) (להלן: "**עניין ועקנין**"), נקבע כי לצורך הוכחת עוולת הרשלנות, יש צורך בהתקיימות שלושה תנאים מצטברים:

(א) <u>קיומה של חובת זהירות כלפי הניזוק</u> – כפי שפורט לעיל, אין ספק כי חלה על הנתבעות חובת זהירות, הנובעת מהיותן יצרניות של אריזות שירות או של מוצרים ארוזים, וכן מכח שלל ההוראות חוק החלות עליהן. הנתבעות במחדליהן הפרו חובת זהירות זו.

(ב) <u>הפרת חובת הזהירות (התרשלות)</u> – על-אף הוראותיו המחייבות והברורות של החוק באשר לאמצעים אותן יש לנקוט בכל הנוגע לטיפול בפסולת אריזות, על-מנת למנוע מפגעים סביבתיים או לכל הפחות לצמצם את השפעותיהם, הנתבעות הפרו והתעלמו ממכתבי ההתראה שנשלחו אליהן וכן מהוראותיו הברורות של החוק. לפיכך, אין כל ספק, כי הנתבעות לא נקטו במידת הזהירות הדרושה כפי שיצרן סביר היה נדרש לעשות וכי הן התרשלו בכל הנוגע למניעה ולטיפול במפגעים הסביבתיים אותם הן ייצרו. יובהר, כי הוראותיו של חוק האריזות משמשות **בסיס לקביעת סטנדרט הזהירות המצופה מיצרן סביר** אשר הפרתו מהווה התרשלות. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח ההשפעות השליליות הקיימות בפסולת אריזות והעובדה כי הנתבעות מודעות לכך ולאמצעים אותם יש לנקוט כדי לצמצם את היקפן, אלא שהן נמנעות מלעשות כן.

(ג) <u>קשר סיבתי בין ההפרה לבין הנזק שארע</u> – כל אדם שהתגורר בתחומי מדינת ישראל מיום תחילתו של חוק האריזות, ניזוק מהתרשלותן של הנתבעות בכך שבשל מחדליהן של הנתבעות להתקשר עם גוף יישום נמנעו הן, בין היתר, מלבצע מיחזור פסולת אריזות, חוות דיווח למנהל וחובת רישום. במחדליהן של הנתבעות יש בכדי לגרום לנזקים סביבתיים, אשר יכולים היו להימנע לו רק היו טורחות הנתבעות לכבד את הוראות חוק האריזות ולהתקשר עם גוף יישום.

105. מכאן, שהנתבעות חבות ברשלנות כלפי התובעים וכלפי שאר חברי הקבוצה.

<u>מטרד לציבור</u>

106. "מיטרד לציבור" מוגדר בסעיף 42 לפקודת הנזיקין כך:

> "מיטרד לציבור הוא מעשה שאינו כדין או מחדל מחובה משפטית, כשהמעשה או המחדל מסכן את החיים, הבטיחות, הבריאות, הרכוש או הנוחות של הציבור, או שהוא מכשול לציבור להשתמש בזכות מזכויות הכלל."

107. היעדר טיפול בפסולת אריזות באמצעות גוף יישום גורם, בין היתר, להשפעות שליליות סביבתיות, אשר מסכנות את נוחות הציבור.

108. מכאן, שהנתבעות במעשיהן ובמחדליהן המפורטים לעיל, נמנעו ועודנה נמנעות מפינוי וטיפול של פסולת אריזות באמצעות גוף יישום, ובכך גרמו וגורמות להטמנתה של הפסולת באופן המהווה מטרד לציבור.

<u>הפרת חובה חקוקה</u>

109. "הפרת חובה חקוקה" קבועה בסעיף 63 לפקודת הנזיקין כך:

> (א) "מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.
>
> (ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."

110. בעניין ועקנין פורטו חמשת יסודותיה הפוזיטיביים של עוולת "הפרת חובה חקוקה":

(א) <u>קיום חובה המוטלת על המזיק מכח חיקוק</u> – החובות החקוקות המוטלות על הנתבעות מכח היותן יצרניות נקבעו בחיקוקים שונים הדנים בעיקרם בהשפעות סביבתיות שליליות, שלפיהם על הנתבעות, בין היתר, להתקשר עם גוף יישום, להימנע מגרימת מפגעים סביבתיים, וכן מלכלוך והשלכת פסולת;

(ב) <u>החיקוק נועד לטובתו או להגנתו של הניזוק</u> – הרציונל המנוח ביסוד החיקוקים האמורים הוא להקטין את ההשפעות הסביבתיות השליליות של פסולת אריזות; להגביר את אכיפת דיני איכות הסביבה בארץ על-ידי הוספת נדבך אזרחי למנגנון האכיפה הציבורי הקיים; ולפעול ביעילות נגד הלכלוך והזוהמה המצויים ברשות הרבים ופוגעים בה.

בדברי ההסבר לחוק למניעת מפגעים סביבתיים נכתב:

> "החוק המוצע מעמיד לרשות אזרחים כלי אכיפה ומקל את השימוש בו, כדי שבנוסף לרשויות המדינה המופקדות על הנושא, אשר סובלות ממחסור במשאבים, יוכלו אזרחים ליזום הליכים משפטיים נגד מזהמים ובכך להגן על סביבתם מפני זיהום בלתי סביר ובלתי חוקי."

מכאן, שהחיקוקים נועדו לטובתם או להגנתם של כל אדם שמתגורר בתחומי מדינת ישראל.

(ג) <u>המזיק הפר את החובה המוטלת עליו</u> – הנתבעות הפרו את הראות החוק הרלוונטיות בזו אחר זו.

(ד) <u>ההפרה גרמה לניזוק נזק</u> – הנתבעות גרמו לנזקים סביבתיים לציבור כולו;

(ה) <u>הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החיקוק</u> – הנתבעות אכן גרמו לנזקים סביבתיים מן הסוג שאליהם נתכוונו החיקוקים.

111. כפועל יוצא מהתקיימותם של כל התנאים כאמור, הנתבעות הפרו את החובות החקוקות לעיל.

<u>חשיפה לסיכון</u>

112. מעבר לנזקים המידיים שנגרמו לתובעים וליתר חברי הקבוצה על-ידי חשיפה למפגעים הסביבתיים, נחשפים הם גם לסכנה בריאותית הנשקפת מזיהום אוויר, קרקע ומי תהום.

113. פסולת האריזות בישראל מהווה כ- 20% מסך משקל הפסולת וכ- 40-50% מנפחה. בניתוח מקורות פליטות לאוויר ממגזרים שונים, שבוצע עבור מדינת ישראל, עלה כי חלקה היחסי של פסולת האריזות עומד על כ- 6% של פליטות ישירות מאתרי הטמנה, וכי במצב "עסקים כרגיל", בשנת 2030 תגיע לכדי 9% פליטה.[11]

114. אף אם לא ניתן בעת הזו להוכיח נזקים בריאותיים שנגרמו לחברי הקבוצה, הרי שעצם העמדתם בסכנה לפגיעה גופנית מהווה עוולה נזיקית כשלעצמה.

115. יפים בעניין זה, דבריו של ד"ר בועז שנור בספרו תביעות נזיקין סביבתיות:

> "בתובענה ייצוגית לא יהיה נזק ישיר של מזיק עם ניזוק אלא עימות של קבוצת חשופים לסיכון עם יוצר הסיכון; הפיצוי לא יינתן דווקא לניזוקים ולא יחושב על פי הנזקים שהוכח שהזיהום גרם בפועל אלא יינתן למי שנחשפו לסיכון ויש סיכוי שנזקם נגרם מהזיהום ויחושב על פי הסיכונים הסטטיסטיים שהנזק גרם. ממאפיינים אלה עולה שלמעשה מדובר בתביעה שנידונים בה אינטרסים ציבוריים." (עמוד 500).

116. בהתאם לאמור לעיל, רואים עצמם התובעים כשליחיו של הציבור ומטרתם היא למנוע נזקים עתידיים, ובכך להביא את הנתבעות למלא אחר חובתם ולגרום לסיומם של המפגעים הסביבתיים המסכנים את הציבור כולו.

ה. <u>סיכום</u>

117. איכות הסביבה זוכה בשנים האחרונות לתהודה, הן בשיח הציבורי והן בחקיקה ראשית ומשנית ולא בכדי. מפגעים סביבתיים מהווים סכנה בריאותית וגורמים לנזקים מידיים לאדם בעצם חשיפתו לסכנה, בתחושות השליליות שהם יוצרים ובשלילת זכותו של כל אדם ואדם לתנאי סביבה איכותיים. פסולת אריזות מהווה בעיה סביבתית מטרידה בשנים האחרונות, בין היתר, בשל כמותה ההולכת וגדלה. בהתאם לכך, נעשים מאמצים רבים לשפר את איכות הסביבה בארץ ובעולם.

---

[11] דו"ח מקינזי, המשרד להגנ"ס, 2009.

118. אל מול המגמה הכללית לשיפור איכות ותנאי הסביבה, ניצבת התנהלותן הפושעת של הנתבעות, אשר במשך למעלה משבע שנים מתנערות מחובתן לטפל במפגעים הסביבתיים שהן יוצרות וזאת על-אף הוראותיו הברורות של המחוקק ופנייתם המוקדמת של התובעים וב"כ.

119. התובעים מלאי תקווה כי תובענה זו תביא לסיומם של המפגעים הסביבתיים הנוצרים על-ידי הנתבעות וכי יהיה בתובענה זו בכדי להביא מזור לכלל הציבור הנפגע מחשיפה לאותם מפגעים סביבתיים.

120. יפים בעניין זה דברי כבוד השופט אברהם הימן במסגרת ת"פ (ראשל"צ) 1928/04 **המשרד לאיכות הסביבה - תביעות/ת נ' אלומות חולון בע"מ**:

> "הגיע הזמן שמדיבורים על איכות סביבה תעבור המערכת המשפטית למעשים שיש בהם ליתן מענה משפטי עונשי לעבירות קשות הנעברות כנגד הציבור בהרעלתו הן באויר הן באדמה ובכל החומרים הקיימים מבחינת רעילותם. לא די לנו כחברה מתוקנת וכאוכלוסיה החפצה חיים בדיבורים בעלמא. ידע כל אדם המפעיל עסק שתוצאות מעשיו יש בהם כדי לגרום לזיהום סביבתי כי ההליך המשפטי יתן מענה קשה למעשהו. ככל שמובאים לפני תיקים שעניינם איכות הסביבה התמונה המצטיירת היא בלשון המעטה, עצובה, מצטערת ועגומה. לענין הנאשמים שבפני, ככל שעולה מחומר הראיות שהוגש לפני ומהעובדות שקבעתי אין מדובר במעשה חד פעמי... קשה ביותר לקבל פגיעה הקשה באוכלוסיה. אין לי ספק שתושבי האזור המצויים סמוך למאפיה סבלו ולדעתי גם סובלים מבעיות בריאותיות עקב שאיפת זיהום האויר... טוענים הנאשמים באמצעות בא-כוח מצבה הכלכלי של המאפיה אינו כזה המאפשר לה לעמוד בתנאי המשרד לאיכות הסביבה. חבל שדברים כאלה נשמעים כטיעון לעונש שהרי מה אומרים לנו הנאשמים משום חסרון כיס ישאו תושבי האזור בנזק, במחלות למיניהן ואף במקרי תמותה. לא יעלה על הדעת נימוק כגון זה להקלה בעונש. קימת אפשרות אחת בלבד שאדם אשר תוצאות מעשיו הם זיהום סביבתי יפסיקם, או יעמוד בדרישות החוק. אין אפשרות אחרת והחברה לא תסבול אפשרות אחרת."

121. בצער רב נוכחים אנו לדעת פעם אחר פעם, כי אין די במנגנוני האכיפה הקיימים במישור המנהלי והפלילי. זאת, בין היתר, משום שלמרבית הגופים אין כמעט כל תמריץ חיצוני, בין שלילי ובין חיובי, המעודד אותם לנהוג באחריות, להפנים את העלויות של המפגעים הסביבתיים שבתחומם ולפעול להסרתם.

122. תובענה זו מהווה כלי נוסף וחשוב בשרשרת האכיפה, שבאמצעותו האזרח בעל המודעות לאיכות הסביבה משפיע על הרשות בשמירה על איכות הסביבה. פסיקת פיצוי למי שנמנעה ממנו האפשרות לחיות בסביבה הולמת נטולת סיכונים בריאותיים כתוצאה מזיהום סביבתי עשויה לחולל שינוי חברתי בתפיסת הערך המשאב הטבעי וחשיבות השמירה עליו.

123. יודגש, כי יש בתובענה זו בכדי לתמרץ מזהמים פוטנציאליים כדוגמת הנתבעות לנקוט באמצעי זהירות מראש, ולא בדיעבד, לאחר שנגרם כבר הנזק. מכשיר התובענה הייצוגית יכול להפוך את הזיהום לבלתי משתלם מבחינה כלכלית עבור מזהמים, ובכך להביאם לידי נקיטת אמצעי זהירות ומניעת זיהום הסביבה.

ו. <u>פירוט הנזק</u>

124. כתוצאה מהתנהלותן של הנתבעות, סובלים חברי הקבוצה מנזקים סביבתיים ומנזקים בלתי ממוניים כמפורט להלן.

<u>נזק סביבתי</u>

125. התנהלות הנתבעות גורמת לחברי הקבוצה לנזקים סביבתיים.

126. כפי שפורט במסגרת חוות דעתה של גב' אשור בן ארי, בניתוח כלכלי שערך המשרד להגנת הסביבה נמצא, שניצול יעיל של פסולת באמצעות מיחזורה עשוי להביא לתועלת כלכלית של כ- 340,000,000 ₪ בשנה.

<u>נזק בלתי ממוני</u>

127. בנוסף על הנזקים הממוניים וכתוצאה מהתנהלותן של הנתבעות, סובלים התובעים וחברי הקבוצה גם מנזקים בלתי ממוניים המתבטאים בתחושות שליליות, פגיעה באוטונומיה ובאיכות הסביבה, תסכול, חוסר אונים, אי-נוחות, וכן בחשיפה להשפעות הסביבתיות השליליות של פסולת אריזות.

128. יודגש, כי הגדרתו של המושג "נזק" בסעיף 2 לפקודת הנזיקין כוללת הן פגיעות חמורות והן נזקים פעוטים בהרבה: "אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה". אם כן, שלילת נוחות ופגיעה באוטונומיה של הפרט מהוות נזק בפני עצמו.

129. יפים לענייננו דבריו של ד"ר בועז שנור בספרו תביעות נזיקין סביבתיות:

> "סוג נזק אחר אשר עשוי להיגרם לבני אדם מקיומם של זיהומים סביבתיים הוא "נזקים לא ממוניים". נזקים לא ממוניים הם רגשות שליליים שנגרמו לתובע. בהקשר של זיהומים סביבתיים מדובר לרוב על הרגשות השליליים אשר נוצרים אצל מי שנחשף לזיהום הסביבתי לאחר שנודע לו על החשיפה. למשל, עשוי מי שיודע שנחשף לחומרים מסרטנים לסבול כל חייו מפחד שילקה בסרטן אף אם בסופו של דבר לא ילקה בסרטן; מי שבני משפחתו חלו או מתו מזיהום עשוי לחוש תחושות צער ואובדן בעקבות זאת; מי שהיקרים לו נחשפו לזיהום ועלולים לפתח מחלות קשות ולמות עשוי לחוש חרדות בעקבות זאת; מי ששותה מים שמתברר שהכילו חומרים מזהים עשוי לחוש תחושות גועל מכך גם אם ברור כי החומרים המזהמים אינם מזיקים לבריאות... תחושות קשות אלה מהוות נזק למי שסובל אותן, שכן איכות חייו של מי שחש אותן... נמוכה מזו של מי שאינו חש אותן, ומקובל לסווג אותן תחת הכותרת "נזק בלתי ממוני". נזק לא ממוני טהור הוא נזק שיש לפתות בגינו בדומה לכל נזק אחר, ומתן פיצוי כזה יגשים את מטרות דיני הנזיקין." (עמוד 470-471).

<u>חישוב הנזק</u>

130. על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן: "**הלמ"ס**"), נכון לשנת 2016, מספר משקי הבית במדינת ישראל עמד על כ- 2,470,200.

עמוד רלוונטי מתוך השנתון הסטטיסטי לישראל 2017 מצ"ב כנספח **3**.

131. בהתאם לנתוני הלמ"ס, מספר משקי הבית בישראל גדל מכ- 1,815,300 בשנת 2005 לכ- 2,470,200 בשנת 2016, קרי שיעור הגידול הממוצע עמד על כ- 2.1% בשנה.

132. מכאן, ניתן להניח שכיום מספר משקי הבית במדינת ישראל עמוד על כ- 2,547,635.

<u>חישוב הנזק הסביבתי לחברי הקבוצה</u>

133. באשר לשיעור הנזק הסביבתי לכל אחד מחברי הקבוצה, וכפי שצוין לעיל, ניצול יעיל של פסולת באמצעות מיחזורה עשוי להביא לתועלת כלכלית של כ- 340,000,000 מיליון ₪ בשנה.

134. היות שחוק האריזות נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011, קרי לפני למעלה משבע שנים, הרי שהנזקים שנגרמו לחברי הקבוצה בתקופה הרלוונטית מהנתבעות ומיצרנים נוספים שאינם מקיימים את הוראות החוק עומדים על כ- 2,380,000,000 ₪ (שני מיליארד, שלוש מאות ושמונים מיליון ₪).

<u>חישוב הנזק הבלתי ממוני לחברי תת-הקבוצה</u>

135. על-פי נתוני הלמ"ס, אשר התפרסמו בסקר החברתי 2014 – איכות הסביבה והון חברתי:

(א) כשני שלישים (67%) מהאוכלוסייה במדינת ישראל נוהגים להעביר בקבוקי פלסטיק למיחזור;

(ב) כמחצית מהאוכלוסייה (52%) מעבירים למיחזור נייר וקרטון;

(ג) כשליש (32%) מהאוכלוסייה נוהגים להעביר למיחזור סוללות;

(ד) כ- 11% מאוכלוסייה נוהגים להעביר מוצרי חשמל ואלקטרוניקה למיחזור.

עמודים רלוונטיים מתוך הסקר החברתי 2014 – נושאים ייחודיים: איכות הסביבה והון חברתי מצ"ב כ**נספח 4**.

136. על-כן, ומתוך הערכה שמרנית, התובעים מעריכים, כי מספר משקי הבית שיש למנות לצורך חישוב הנזק הבלתי ממוני זהה לאחוז האוכלוסייה אשר נוהגת להעביר למיחזור נייר וקרטון, קרי כ- 1,325,000 משקי הבית. זאת משום שברי כי לכל הפחות ציבור זה מייחס חשיבות גבוהה לסוגיית מיחזור פסולת האריזות ולהשפעות הסביבתיות והבריאותיות של פסולת זו שאינה נאספת ומטופלת כנדרש.

137. להערכתם של התובעים מדובר בנזק המוערך בעשרות מיליוני שקלים, כאשר מדובר על למעלה משבע שנים של נזק מצטבר. זאת בהתחשב בגודל הקבוצה ובעובדה כי מדובר בנזק שנמשך על-פני תקופה ארוכה בה היו לנתבעות דרכים פשוטות ונוחות לצמצמו, אך הן בחרו במודע להימנע מלעשות כן.

138. יחד עם זאת, בנקודה זו קשה להעמיד סכום מסוים אשר יהווה פיצוי לנזקים שנגרמו לתובעים וליתר חברי תת-הקבוצה. עם זאת, התובעים סבורים כי לבית-המשפט הכלים והמומחיות להעריך ולכמת את נזקם של חברי תת-הקבוצה.

139. בהקשר זה, ראו את פסיקת בית-המשפט העליון בעניין תנובה שנזכר לעיל, ופסיקת בית-המשפט המחוזי במסגרת ת"צ (נצ') 24822-12-10 **שמעון אלפסי נ' כימוטל בע"מ** (29/12/2013) (להלן: "**עניין כימוטל**"):

(א) <u>עניין תנובה</u> – בית-המשפט העמיד את הנזק הבלתי ממוני על-סך **250** ₪, כאשר נידונה סוגיה של הגנה על הצרכן ודובר על תקופה של **שלושה חודשים** בלבד במהלכה נגרם הנזק לחברי הקבוצה;

(ב) <u>עניין כימוטל</u> – בית-המשפט העמיד את הנזק הבלתי ממוני על-סך של **500** ₪, כאשר נידונה סוגיה של מפגע סביבתי ודובר על תקופה של **שבעה ימים** בלבד במהלכה נגרם הנזק לחברי הקבוצה.

140. מחד, התובענה דנן אינה נוגעת למזון אותו הכניסו התובעים וחברי הקבוצה לגופם בדרך של אכילה או שתיה (עניין תנובה), ולמניעת האפשרות להתרחץ, לשתות ולבשל באמצעות מי השתייה המצויים בבתיהם (עניין כימוטל). מאידך, תובענה זו מתייחסת לפגיעה מתמשכת העלולה לסכן את בריאות הקבוצה, כאשר התקופה הרלוונטית לצורך חישוב הנזק היא **למעלה משבע שנים** (עניין תנובה – שלושה חודשים; עניין כימוטל – שבעה ימים).

141. על-כן, ומתוך הערכה שמרנית ביותר, מעמידים התובעים את הנזק הבלתי ממוני לכל אחד מחברי תת-הקבוצה על-סך של **50** ₪.

142. על בסיס נתוני הלמ"ס המפורטים לעיל, התובעים מעריכים, כי הנזק הבלתי ממוני שנגרם לתת-הקבוצה עומד על עשרות מיליוני שקלים.

143. התובעים מודעים לכך שנתח השוק של הנתבעות אינו שווה וכי חלקה של כל נתבעת בנזק הממוני והבלתי ממוני הנגרם לחברי הקבוצה כתוצאה מהתנהלותן הפסולה של כלל הנתבעות נגזר גם מנתח השוק שלה ובהתאם גם חלקה בפיצוי חברי הקבוצה.

144. לאור האמור לעיל, סך כל הנזק הנגרם על-ידי הנתבעות לכלל חברי הקבוצה וחברי תת-הקבוצה מוערך בעשרות מליוני שקלים.

145. יודגש, כי אילו הנתבעות היו מתקשרות בהסכם עם גוף יישום במועד (01/07/2011) וממנות את פעילותו, היה מתאפשר לגוף היישום לבצע פרישה של פחים ייעודים ומיכלי אצירה בהיקף רחב יותר ובכך להשיג את יעדי המחזור שנקבעו בחוק.

ז. <u>סמכות מקומית וענייינית</u>

146. בהתאם לסעיף 5(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, סעיף 40 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, תקנה 3(א)(5) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, וכן לאור סכום התביעה המוערך והסעדים הנתבעים, לבית-המשפט המחוזי בירושלים הסמכות המקומית והעניינית לדון בתובענה זו.

147. יוער, כי גם בהתאם לסעיף 7(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, הסמכות המקומית והעניינית נתונה לבית-המשפט המחוזי בירושלים, שכן כאמור לעיל, בעניין לויזון מתעוררות שאלות עובדתיות ומשפטיות משותפות, הזהות או דומות בעיקרן לשאלות המתעוררות בתובענה דנא וכן הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור בעניין לויזון זהה או דומה בעיקרה לקבוצה שבשמה הוגשה התובענה דנן.

ח. <u>הסעדים המתבקשים</u>

148. לאור האמור לעיל, מתבקש בית-המשפט הנכבד להורות על מתן הסעדים הבאים:

(א) להצהיר כי הנתבעות פעלו ופועלות בניגוד להוראות חוק האריזות וכי עילות התביעה המפורטות לעיל התקיימו;

(ב) להורות לנתבעות לשנות את אופן פעולתן המוביל לפגיעה בסביבה וזיהומה כמפורט לעיל, כך שייבצעו מיחזור מוכר של פסולת אריזות מהמוצרים שייצרו או ייבאו כאמור, בשיעורים הקבועים בחוק; ידווחו למנהל פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שהן מכרו ומשקלם; יבצעו רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור; יתקשרו בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובת המיחזור, חובת הדיווח וחובת הרישום כאמור.

(ג) להורות לנתבעות לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הלא ממונים שנגרמו להם, וכן בגין נזקי הסביבה ושיקומה כמפורט לעיל;

(ד) בהתאם לסעיפים 22 ו- 23 לחוק תובענות ייצוגיות, לחייב את הנתבעות בהוצאות התובענה, בגמול הוגן לתובעים ובשכ"ט לב"כ בהתאם למבחנים שהותוו בע"א 2051/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט ואח'** (23/05/2012) ובאופן שיתכלל את התועלת העתידית לקבוצה כתוצאה מהתובענה ומאכיפת החוק לטיפול סביבתי;

(ה) ליתן לתובעים ולקבוצה כל סעד נכון וצודק בנסיבות העניין, לפי שיקול דעתו של בית-המשפט הנכבד.

ירושלים, היום 14/10/2018.

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

ב"כ התובעים

נספחים

רשימת נספחים

1. רשימת היצרנים אשר התקשרו עם תמיר מתוך אתר המרשתת של תמיר (מעודכנת ליום 26/08/2018).
2. פניותיהם המוקדמות של התובעים וב"כ לנתבעות וכן תכתובת שהתנהלה מול הנתבעת 5.
3. עמוד רלוונטי מתוך השנתון הסטטיסטי לישראל 2017.
4. עמודים רלוונטיים מתוך הסקר החברתי 2014 – נושאים ייחודיים: איכות הסביבה והון חברתי.
5. חוות דעת.

נספח 1

רשימת היצרנים אשר התקשרו עם תמיר מתוך אתר המרשתת של תמיר

(מעודכנת ליום 26/08/2018)

יצרנים ויבואנים

רשימת מקבלי שירותים מתמיר

חובות היצרנים והיבואנים
על מה נדרש לדווח
מונחים עיקריים
הנחיות דיווח ליצרן/יבואן
איך מחושבת ההצהרה שלך
מועדי דיווח לתמיר
התקשרות בהסכם עם תמיר
קנסות ועיצומים
קבצים להורדה
יעדי המחזור בחוק האריזות
• רשימת מקבלי שירותים מתמיר
Green Dot
כנס - GLOBAL RETHINKING
יצרן-יבואן כבית עסק

למערכת דיווח יצרנים-יבואנים

מחשבון דמי טיפול

תמיר בתקשורת

23.04.2018
גלובס: המפעל שלמד להרוויח כסף מזבל

25.03.2018
YNET: חידון המחזור הגדול

עצור גלילה

הפח הכתום בישראל

מס' פחים
118248

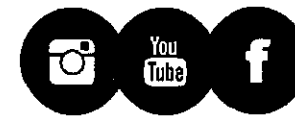
מס' תושבים מפרידים
3524169

פסולת אריזות שנאספה (טון)
59411

רשימת מקבלי שירותים מתמיר

מעודכנת ל- 26.8.2018

013 נטוויד'ן בע"מ
3 אם ישראל בע"מ
911 אופנה בע"מ
א-ת טעמים בע"מ
א. אדירן הנדסה וסוכנויות בע"מ
א. ביסקוטי בע"מ
א. לויזון בע"מ
א. מורן ייצור נעליים בע"מ
א. משי תעשיות בע"מ
א. צלוביץ' 1988 נכסים והשקעות בע"מ
א.א. אריזות בע"מ
א.א. פוליטיב (1999) בע"מ
א.ב. סקאי סחר בינלאומי בע"מ
א.ב.א. ויקטורי חברה לניהול ואחזקות בע"מ
א.ג. גילרו בע"מ
א.י.ד.פ בע"מ
א.י.ק.ק בע"מ
א.מ. חטיפי העמק בע"מ
א.מ. פורט קפה נמל קיסריה בע"מ
א.מ.ג-חברה ליצור ושיווק יריעות ואריזות פלסטיק
א.מ.ת ברמור מערכות בע"מ
א.מ.ת מיחשוב בע"מ
א.סיימן סחר בע"מ
א.פ. עיצובים שותפות מוגבלות
א.פ.ל. בע"מ
א.ר.י אבזרים להולכת נוזלים בע"מ
א.ר.י.ז יבוא ושיווק מזון בע"מ
אבגול בע"מ
אבווי ביופארמה בע"מ
אבוט מעבדות רפואיות בע"מ
אבי פלסט תעשיות פלסטיק בע"מ
אביאם מערכות בע"מ
אביב פי סי בי וטכנולוגיות בע"מ
אביב רכיבים ופתרונות אלקטרוניים בע"מ
אביק מעבדות ביולוגיות בע"מ
אביק תוצרים וטריניריים בע"מ
אבירי טכנולוגיות בע"מ
אבן קיסר בע"מ
אבנט רכיבים ישראל בע"מ
אבנט תקשורת בע"מ
אבני רביד אגש"ח בע"מ
אבניר חברה לרכב בע"מ
אבשלום הראל ובניו(1992) בע"מ
אבשלום מפעלים אזוריים אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
אגד אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ
אגודת הכורמים הקואופרטיבית בע"מ
אגנטק בע"מ
אגרידרה זרעים וחקלאות בע"מ
אדוורדס ישראל ואקום בע"מ
אדיר ר.י סחר בע"מ
אדמה מוצרי מזון אורגניים בע"מ
אדסטיק אינובישנס בע"מ

אהבה-מעבדות ים המלח בע"מ
אהרון מונטקיו בע"מ
או.אי.ג'י שיווק והפצה בע"מ
אודיוקודס בע"מ
אוטו ליין בע"מ
אול אורגני בע"מ
אול גיפטס ייבוא ושיווק בע"מ
אוליביה- תנובה בע"מ
אוליביה גורמה (1996) בע"מ
אומניום - המכון לארגונים בינלאומיים בע"מ
אוניברקול צבעים בע"מ
אוניפארם בע"מ
אופאל ש.י. אינטרנשיונל בע"מ
אופטיקה הלפרין בע"מ
אופטיקנה האופטיסטור הראשון בע"מ
אופים בבית (1998) בע"מ
אופיס טקסטיל בע"מ
אופיר את שלפארם תרופות וקוסמטיקה בע"מ
אופל אריזות אלומוניום וניילון (2002) בע"מ
אופנה צרפתית לגבר בע"מ
אופנועית בע"מ
אור-עד בע"מ
אורבונד תעשיות גבס ומוצריו בע"מ
אורגל א.ל.פ.(2007) בע"מ
אורד בע"מ
אורדילן חברה ליבוא ושיווק בע"מ
אורדע פרינט תעשיות בע"מ
אורות העמקים בע"מ
אורנים מאפיה אזורית בע"מ
אורקל ישראל בע"מ
אחדות- ביח"ר לטחינה חלווה וממתקים בע"מ
אחים גטניו בע"מ
אחים זגה בע"מ
אחים כהן ד.א. יבוא ושיווק מזון בע"מ
אחים מנדלבוים בע"מ
אחים פפושדו ובניהם בע"מ
אחים פריד תעשיית נוצות (1977) בע"מ
אטלנטיס סוכנויות ספורט בע"מ
אטלס בע"מ
אטקה בע"מ
אי אר אם מערכות אלקטרוניקה בע"מ
אי גיל כרמל סוכנויות הפצה בע"מ
אי וי קום בע"מ
אי סי איי טלקום בע"מ
אי.אם.סי.קומפיוטר סטור'ג סיסטמס(מכירות ושירותים)
איטונג בע"מ
איטונג ריצופים בע"מ
איי אס קיי אנשל שיוזק בע"מ
איי.אי.איל בע"מ
איי.בי.בי. אל ספיריט בע"מ
איי.בי.בי.ג'י בע"מ
איי.סי.סי אופנה בע"מ
אייבורי מחשבים בע"מ
אייברי דניסון ישראל בע"מ
אייס (קיובס) בע"מ
אייס קפיטל קמעונאות (2016) בע"מ
אייץ' אנד או רשתות אופנה (2003) בע"מ
אייץ' פי ישראל בע"מ
אייץ' פי סאיטקס בע"מ
אייץ.אר. סוכנויות בע"מ
אייקון גרופ בע"מ
אילווה ישראל בע"מ
אילומינה בע"מ
אילנית שיווק צעצועים בע"מ
אילקס מדיקל בע"מ
אימפורט פור יו בע"מ
אין.פי.סי 1982 בע"מ
אינגליש קייק בע"מ
אינגליש קייק פיתוח 1999 בע"מ
אינגל אלקטרוניקה בע"מ

אינטר אדיקטיב קיד בע"מ
אינטר בוקס פאשן בע"מ
אינטר ג'ינס בע"מ
אינטרביוטי קוסמטיקס בע"מ
אינטרגאטה תעשיות מזון (1999) בע"מ
אינטרסן 1996 בע"מ
אינטרקוסמא 1985 בע"מ
אינרג'י מערכות תאורה בע"מ
איסטרוניקס בע"מ
אירופלקס לשינה טובה יותר בע"מ
אירוקה אינטרנשיונל בע"מ
אישביר שקי ענק ישראל בע"מ
איתן ספקים לבתי מרקחת בע"מ
איתנ'ס עוגות בע"מ
אלאקס מערכות בקרה בע"מ
אלגל שיווק. קום בע"מ
אלדן ציוד אלקטרוני בע"מ
אלוניאל בע"מ
אלטיטיוד אנרגיה בע"מ
אלטק בע"מ
אלטרנטיבה סחר 2009 בע"מ
אליאנס חברה לצמיגים בע"מ
אליאס וקסמן בע"מ
אליין טכנולוגיות בע"מ
אליעז בנימינה (18-18) בע"מ
אלכם מדיקל אגש"ח בע"מ
אלכסנדר שניידר בע"מ
אלכסנדרוביץ' פלסטיקה הנדסית וגומי קמ"ן 2005 בע"מ
אלף נשיקות בע"מ
אלפא חברה קוסמטיקה בע"מ
אלפא טלקום בע"מ
אלפא פארף ישראל בע"מ
אלפיט טויס בע"מ
אלקטו גליל בע"מ
אלקטרה אנרגיה בע"מ
אלקטרה בע"מ
אלקטרה בקרה ותקשורת בע"מ
אלקטרה טכנולוגיות בע"מ
אלקטרה מוצרי צריכה (1951) בע"מ
אלקטרה מחשבים בע"מ
אלקטרה פתרונות חנייה בע"מ
אלקטרה קצנשטיין בע"מ
אלקטרה תעמל אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
אלקטרה תעשיות מיזוג אוויר 2006 בע"מ
אלקטרה תקשורת בע"מ
אלקטרו נתך ישראחן בע"מ
אלקטרודן סחר בע"מ
אלקטרוסטאר ב.גורלי בע"מ
אלקטרוסטאר שיווק (1987) בע"מ
אלקטריק סטורם בע"מ
אלקליל בע"מ
אלתם עין השופט אגש"ח בע"מ
אם החיטה בע"מ
אם.אי.אס. טכנולוגיות שתלים בע"מ
אם.אר.סי (רחמנוב-בוקשטיין) בע"מ
אם.סי.פי פרפורמנס פלסטיק בע"מ
אמ. ג'י. אס ספורט טרדינג בע"מ
אמבר מכון לתערובת אגש"ח מרכזית בע"מ
אמבר פורום בע"מ
אמברוזיה סופהרב בע"מ
אמטל מחשבים בע"מ
אמיליה קוסמטיקס בע"מ
אמקה ארט בג בע"מ
אמקה מעטפות 1994 בע"מ
אמקה קארד מערכות בע"מ
אמקה תשלובת תעשיות מוצרי נייר בע"מ
אמקול בע"מ
אמרז בע"מ
אן. אם. סי. יונייטד אינטרטיימנט בע"מ
או. אס. אייץ'. (2012) בע"מ

אנה לוטן בע"מ
אנטיפוד השקעות בע"מ
אנליט בע"מ
אנרג'ים בע"מ
אס.אף.אס. מאפים בע"מ
אס.ג'י אלקטרוניקה בע"מ
אס.די יבוא ושיווק כלי בית ומתנות בע"מ
אס.זד. מערכות בע"מ
אס.סי. ג'ונסון ישראל בע"מ
אס.סי.אר מהנדסים בע"מ
אסטרהזניקה (ישראל) בע"מ
אסם השקעות בע"מ
אסם תעשיות מזון בע"מ
אסמים חבילות שי
אסנט מדיקל ישראל בע"מ
אף אנד סי ליקוריס בע"מ
אף סי תבליני הגליל בע"מ
אף.אם.אנד.די בע"מ
אפימילק אגש"ח בע"מ
אפיפית נצרת תעשיות ביסקויט (ייצור) 1971 בע"מ
אפיק בסט לייט השקעות בע"מ
אפלייד מטריאלס ישראל בע"מ
אפקון בקרה ואוטומציה בע"מ
אפקון התקנות ושירותים בע"מ
אפריל רשת חנויות קוסמטיקה ובשמים בע"מ
אקו-וויאר השקעות בע"מ
אקומקס דיזיין בע"מ
אקון-טק בע"מ
אקזיט אלקטרוניקס בע"מ
אקסטל בע"מ
אקסל טלקום בע"מ
אקרם סביתאני ובניו בע"מ
אקרשטיין תעשיות בע"מ
אר.בי.איקס בע"מ
אר.סי.אס סולאר בע"מ
ארגנטולס בע"מ
ארד בע"מ
ארד טכנולוגיות מדידה בע"מ
ארומה אספרסו בר בע"מ
ארט יודאיקה בע"מ
ארטוס בע"מ
ארטייל גג בע"מ
אריז פתרונות סימון ואריזה בע"מ
אריזות ירושלים (1987) בע"מ
אריזות מדף פלדית אגש"ח בע"מ
ארכה בע"מ
ארכים בע"מ
ארנולד חברה למסחר בע"מ
ארץ זית שמן מובחר - משק אחיה בע"מ
אשבל מזון פונקציונאלי אגש"ח בע"מ
אשדוד סחר עץ בע"מ
אשטרום תעשיות בע"מ
אשפלסט מסחר ותעשיות פלסטיק 1999 בע"מ
ב.ב. קשרים שיווק ומסחר בע"מ
ב.ע. בטעם עדן בע"מ
באג מולטיסיסטם בע"מ
באיה טכנולוגיות בע"מ
באייר ישראל בע"מ
באלירום בע"מ
בהיג קעואר ובניו בע"מ
בוטובסקי את שרון ושות'
בונז'ור (1986) בע"מ
בורינגר אינגלהיים ישראל בע"מ
בזק בינלאומי בע"מ
בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
בי.אס.אייצ' מכשירים ביתיים בע"מ
בי.ג'י (ישראל) טכנולוגיות בע"מ
בי.פור.יו בע"מ
ביואבניר בע"מ

ביוואק בע"מ
ביומטריקס בע"מ
ביופט בע"מ
ביטום תעשיות פטרוכימיות בע"מ
בייגל בייגל מזון בע"מ
בילי האוס בע"מ
בינת אלקטרוניקה בע"מ
בינת תקשורת מחשבים בע"מ
ביסקול תמרוקים בע"מ
בירמן עציים ופרזול בע"מ
בית אל מזון בע"מ
בית ארז חוות מילטון בע"מ
בית השיטה - עסיס, תעשיות מזון-ש.מ.
ביתן ספרק סחר (1980) בע"מ
בלדי בע"מ
בלו משקאות ישראל בע"מ
בלוקל רביד מוצרי בניה אגש"ח בע"מ
בן-שמעון פלוריש בע"מ
בן אלי אלשיך יבוא ושיווק בע"מ
בנדא מגנטיק בע"מ
בנטל תעשיות בע"מ
בני בהיג קעואר לתעשיה בע"מ
בני ג'ורג' שוקחה בע"מ
בני ג'ורג' שוקחה יבוא מזון (91) בע"מ
בני פאוזי שמשום (2009) בע"מ
בנקו תאורה בע"מ
בסט קרטון בע"מ
בעמק טכנולוגיות מתקדמות בע"מ
בקר תנובה-שותפות מוגבלת
בר כל רשתות בע"מ
בר מגן בע"מ
בראשית-אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
ברגמן תעשיות בע"מ
ברוך גרינברג בע"מ
ברון אוקי ציוד מטבח למקצוענים בע"מ
בריל פאשן בע"מ
בריל תעשיות נעליים בע"מ
ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ
ברימאג מערכות בע"מ
בריסטול מאיירס סקוויב (ישראל) בע"מ
ברמד אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
ברמן שוקולד ועוגיות בע"מ
ג'ו קפה גורמה בע"מ
ג'ונסון קלין בע"מ
ג'י אי מדיקל סיסטמס ישראל בע"מ
ג'י וואן טכנולוגיות מיגון בע"מ
ג'י.טי.סי חברה כללית למסחר בע"מ
ג'ג'י ירום גטר בע"מ
ג'יי-סי הלת'קר בע"מ
ג'יי.סי.יו בע"מ
ג'יימס ריצ'רדסון פרופריאטרי לימיטד
ג'ינג'ר הום בע"מ
ג'נדמיקס
ג'נס גלובל ישראל בע"מ
ג'נרל מהנדסים בע"מ
ג'נרל מילס ישראל בע"מ
ג'ק קובה בע"מ
ג. ויליפוד אינטרנשיונל בע"מ
ג.ב. מותגים - שותפות מוגבלת
ג.יל.ס.-קפה בע"מ
ג.מ. השקעות ואופנה בע"מ
גאמטרוניק תעשיות אלקטרוניות בע"מ
גאמידה בע"מ
גאמידור דיאגנוסטיקה(1984) בע"מ
גבי חברה תעשייתית נצרת בע"מ
גבינות משק יעקבס בע"מ
גבינת משק אחים מאיר בית יצחק בע"מ
גבס גשר 2006 בע"מ
גבריאל פיש כימיקלים זיבוא בע"מ

גבריאל פיש תעשיות כימיקלים בע"מ
גברעם מעטפות איכות בע"מ
גד מדיקל מיכשור רפואי בע"מ
גדות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ
גדות תעשיות ביוכימיה בע"מ
גדיב תעשיות פטרוכימיה בע"מ
גדעון קוסמטיקס בע"מ
גוונים יבוא ושיווק צבעים בע"מ
גוטגולד גדעון בע"מ
גוטקס אופנה בע"מ
גוטקס סווימוור ברנדס בע"מ
גולדן הארט אפ.אם.סי.ג'י בע"מ
גולדן סוכנויות אוטובוסים ושות' שותפות מוגבלת
גולן ווסט ליין בע"מ
גולן מוצרי פלסטיק בע"מ
גולף ייזום וניהול מותגים, שותפות מוגבלת
גורי מוצרי צריכה בע"מ
גורי ע.ע.ע. בע"מ
גורן י.ר. ובניו שיווק בע"מ
גזר - סעד עבוד ושיווק אגש"ח בע"מ
גטר ביו-מד בע"מ
גטר גרופ בע"מ
גטר גרפיקס בע"מ
גטר טק בע"מ
גטר קום בע"מ
גטר קונסיומר בע"מ
גי'. טי. סחר חלפים בע"מ
גיוון אימג'ינג בע"מ
גילאר בע"מ
גילד אנטרפריזס בע"מ
גיליאד סיאנסז ישראל בע"מ
גל אור חלקי חשמל ותאורה לרכב בע"מ
גלובל גורמה פרודקטס בע"מ
גלובל ישראל - טקניון, צרעה מגנלי בע"מ
גלובל קנדי בע"מ
גלוברנדס בע"מ
גלוברנדס מזון בע"מ
גלוברנדס סוכנויות 2007 בע"מ
גלידת שטראוס בע"מ
גליל און (אותגל) בע"מ
גליל כימיקלים בע"מ
גליקום שיווק בע"מ
גליקסמן שיווק ביצים (1994) בע"מ
גלעם בע"מ
גלקון בקרים-אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
גלקסו-סמיתקליין (ישראל) בע"מ
גלתום תעשיות בע"מ
גן שמואל מזון בע"מ
גני ירושלים מפעל 1997 בע"מ
גניגר מפעלי פלסטיקה בע"מ
גניר 1992 בע"מ
געש לד אגש"ח בע"מ
געש מוצרי תאורה בע"מ
גפן מדיקל בע"מ
גרין לייט פוד בע"מ
גרין פילד מזון בע"מ
גרפוליט מפעלי דפוס בע"מ
גרפיטי שיווק ציוד משרדי ונייר בע"מ
גת גבעת חיים אגודה שיתופית לשימורי תוצרת חקלאית
ד"ר מירון חרושת כימית בע"מ
ד"ר סמואלוב יבוא ושיווק בע"מ
ד.ל שירותי מזון סיני מ.ק (1997)בע"מ
ד.ל.ב מוטוספורט בע"מ
ד.ס.פ. (1993)סוכנויות יבוא בע"מ
ד.ס.פ. בע"מ
ד.פ שיווק בע"מ
דאלאס מוצרי נייר בע"מ
דגל תוספי מזון בע"מ
דגן מיני מזונות בע"מ

דגניה סילקון
דגנית-עין בר תעשיות מזון ואפיה שותפות מוגבלת
דגש גטר בע"מ
דגת הארץ אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
דדוש דניאל שווק מזון בע"מ
דה סטנלי וורקס ישראל בע"מ
דובק בע"מ
דוד לובינסקי בע"מ
דולינה גרופ בע"מ
דומיסיל יבוא ויצוא בע"מ
דוקרט אוורגרין אריזות בע"מ
דוקרט תעשיית אריזות בע"מ
דור כימיקלים בע"מ
דורום תעשיות מזון ופסטה בע"מ
דורות מגופי פיקוד ובקרה בע"מ
דורמקו בע"מ
דורקום מחשבים בע"מ
דטא ג'י סי אי אלקטרוניקה בע"מ
די.בי.אס שרותי לוין (1998) בע"מ
די.סי. פאק בע"מ
די.סי. תעשיות נייר ופלסטיק בע"מ
די.פי.אל. תעשיות מוצרים בע"מ
דיאמנט צעצועים בע"מ
דיברסי ישראל בע"מ
דיל-דיו בע"מ
דין שיווק וקליה בע"מ
דיפלומט מפיצים (1968) בע"מ
דיפריס ושות' בע"מ
דלידג בע"מ
דלק מוטורס בע"מ
דלק מוטורס חלפים (1987) בע"מ
דלק שמנים - דלקול בע"מ
דלקו יבואנים בע"מ
דלתא גליל תעשיות בע"מ
דלתות חמדיה בע"מ
דן פל
דנאור מערכות תאטרון ואולפנים בע"מ
דניאל ביוטק בע"מ
דניאל גוטקס בע"מ
דניה קוסמטיקס בע"מ
דנשר (1963) בע"מ
דקסל בע"מ
דקסל פארמה טכנולוגיות בע"מ
דרור מערכות תקשורת בע"מ
דרך הים תפעול בע"מ
דשן גת בע"מ
דשן הצפון אגש"ח בע"מ
דשנים וחומרים כימיים בע"מ
דשנית חקלאות מתקדמת בע"מ
ה. שטרן(ישראל)תכשיטים ואבני חן בע"מ
האחים אגא (א.מ.) שיווק תוצרת חקלאית בע"מ
האחים חמוי (מוצרי בשר) בע"מ
האמה בע"מ
הבית תעשיות מאפה בע"מ
הגרעין בע"מ
הדסה ביימל - רוקחות וטבע בע"מ
הדר סוכנויות לצרכי צלום בע"מ
הוברמן ובניו בע"מ
הודיס בע"מ
הוט טלקום שותפות מוגבלת
הוט מובייל בע"מ
הוט סטף צעצועים בע"מ
הולנדיה-המרכז להנדסת השינה בע"מ
הולנדיה המרכז להנדסת שינה השקעות (1992) בע"מ
הום סנטר (עשה זאת בעצמך) בע"מ
הום סקינובייישנס בע"מ
הוניגמן ובניו בע"מ
הוצלר יהודה (1999) בע"מ
הור-טל הנדסה (1988) בע"מ

הזרע סידס בע"מ
החברה הדרומית לשווק בע"מ
החברה הישראלית לטבק (מ.ט) בע"מ
החברה הישראלית לסיגריות (ח.י.ס.) בע"מ
החברה המרכזית להפצת משקאות בע"מ
החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ
החברה לתעשיית גפרורים נור (1938) בע"מ
הטחנות הגדולות של א"י בע"מ
היולט-פקרד אינדיגו בע"מ
היולט פקרד (ישראל) בע"מ
הילתי (ישראל) בע"מ
היפרטוי בע"מ
הכל ייבוא לבית בע"מ
הכרם משקאות חריפים בע"מ
המ-לט (ישראל-קנדה) בע"מ
המגש שקד בע"מ
המילטון חשמל ואלקטרוניקה בע"מ
המשביר בתי כלבו בע"מ
הנחתום א.מ.י.- תעשיות מזון בע"מ
הנמל-אריזות ושווק (1984) בע"מ
הנסיך הקטן אביב ואורן בע"מ
הנסיך מפעל ליצור טחינה בע"מ
הנקודה החמה בע"מ
הנקל סוד בע"מ
העוגנפלסט בע"מ
הצורפים בע"מ
הקשר בין מדע וטבע ביוקר (ישראל) בע"מ
הרבה דרם מוצרים טבעיים בע"מ
הרבה פארם בע"מ
הרבלייף אינטרנשיונל לישראל (1990) בע"מ
הרדוף תוצרת מזון אורגני אגודה שיתופית חקלאית בעמ
השדה מוצרים אורגניים בע"מ
השחר העולה תעשיית ממתקים בע"מ
השלושה שיווק למוסדות בענף המזון בע"מ
ואהו קוסמטיקס בע"מ
וגה מוצרים טבעוניים בע"מ
וואן שילוב מערכות בע"מ
ווין-מגוון מנצח בע"מ
וורקר בע"מ
וידר המומחים למיטות ומזרונים בע"מ
ויז'ואל די. ג'י בע"מ
ויטאמד תעשיות פרמצבטיות בע"מ
ויטה-פרי גליל (החדשה) בע"מ
ויטל אינובישנס ישראל בע"מ
ויליגר תעשיות בע"מ
וילף וולף בע"מ
ויסוניק בע"מ
ויצנר צרכי בנין וגידור בע"מ
ולפמן תעשיות בע"מ
ועידן פתרונות קונפרסינג שותפות מוגבלת
ופורג'ט בע"מ
זאב שמעון ובניו 1995 בע"מ
זארובי פיצוחי הגליל בע"מ
זהר דליה אגש"ח בע"מ
זהר דליה פרופשיונל שותפות מוגבלת
זוקו שיווק והפצה בע"מ
זן סוכנויות בע"מ
זנלכל בע"מ
זר הייטק (1976) בע"מ
זר.פור.יו (2000) בע"מ
זרוקס ישראל בע"מ
זריחה תעשיות חלאבין בע"מ
ח.י. אלקטרוניקה ורכיבים בע"מ
ח.י. פתרונות חכמים בע"מ
ח.י. רכיבים בע"מ
ח.י. שירות ולוגיסטיקה בע"מ
חב' ברום ים המלח בע"מ
חב' המזרח לשיווק מכוניות (1994) בע"מ
חב' פרטנר תקשורת בע"מ

חב' רימי כימיקלים בע"מ
חברת ירושלים למוצרי שומשום בע"מ
חברת לוג מוצרים פלסטיים(1993) בע"מ
חברת סיפן סעד (99) בע"מ
חברת פלסטופיל הזורע בע"מ
חברת רנדי בע"מ
חברת ששון ושות' (פירות יבשים) בע"מ
חברת ששון ושות' (ש.ת. תעשיות בע"מ)
חברת תה עדנים (1991) בע"מ
חגים נחלים שיווק בע"מ
חוות פטריות תקוע בע"מ
חוליות אגש"ח בע"מ
חזיבנק דיזיין בע"מ
חיידר חטאר יבוא ושיווק מזון בע"מ
חיים גונן בע"מ
חיפה כימיקלים בע"מ
חיפה כימיקלים דרום בע"מ
חישתיל בע"מ
חלוצה בע"מ
חלילית יצוא (1974) בע"מ
חלילית פ.גרינשפון ובניו בע"מ
חלקו כלי עבודה בע"מ
חמים וטעים בע"מ
חממה מאיר סחר (1996) בע"מ
חמת ארמטורות ויציקות בע"מ
חרסה סטודיו בע"מ
חרסה עיצוב ושיווק בע"מ
ט.ק. דגן טכנולוגיות בע"מ
טאואר סמיקונדקטור בע"מ
טבע דלי בע"מ
טבע תעשיות פארמצבטיות בע"מ
טבעול תעשיות מזון בע"מ
טובול קרמיקה בע"מ
טוגו הנעלה והלבשה בע"מ
טוונטי פור סבן אופנה בע"מ
טוטנאור בע"מ
טולמנ'ס (ישראל) בע"מ
טומין שיווק (2001) בע"מ
טופ טן אבזרי אופנה בע"מ
טופגאם תעשיות ממתקים בע"מ
טורבו פלוס(מ.ב) בע"מ
טורנדו מוצרי צריכה בע"מ
טחנות ישראליות בע"מ
טחנות קמח דגן (2006) בע"מ
טחנות קמח מפרץ בע"מ
טחנות קמח שטיבל ב"ש בע"מ
טחנות קמח שטיבל נתניה בע"מ
טחנת קמח מן מפרץ חיפה (99) בע"מ
טחנת קמח רוט בע"מ
טטרא ברום טכנולוגיות בע"מ
טטרה פארם (1997) בע"מ
טיב-טירת צבי 2000
טיב טירת צבי ניהול שותפות בע"מ
טיבון ויל אחזקות בע"מ
טידקי-למבדא בע"מ
טייני לאב בע"מ
טכנו רצף בע"מ
טכנובר בע"מ
טכנוטייר בע"מ
טכנולייט בע"מ
טלפארמה בית המרקחת בישיר הראשון (1999) בע"מ
טלקאר חברה בע"מ
טלרון מצברים בע"מ
טמבור אינטרנשיונל בע"מ
טמבור בניה קשת מפעל אבקות בע"מ
טמבור בע"מ
טמבור הפצות בע"מ
טמבורד מוצרי גבס בע"מ
טמבורד סחר בע"מ

טמבורכב צבעים (1997) בע"מ
טמפו משקאות בע"מ
טנא-נוגה (שיווק 1981) בע"מ
טנסור מערכות בע"מ
טעם 88 (1998) בע"מ
טעם ארצנו שותפות מוגבלת
טעם טבע אלטמן שותפות רשומה
טעמי אסיה בע"מ
טעמן שיווק מזון בע"מ
טף מוצרי פלסטיק בע"מ
טק-או-פארם-ליברה בע"מ
טק דטה ישראל בע"מ
טקדה ישראל בע"מ
טקטופ בע"מ
טרדיס גת בע"מ
טרי אוף לייף פארמה בע"מ
טריומף אינטרנשיונל בע"מ
טרמודן בע"מ
טרנס גלובל אינדסטריז פיטיאי בע"מ
טרקטורים וציוד (אי.טי.אי) בע"מ
י. את א. ברמן בע"מ
י. גיל מדיקל בע"מ
י.א. מיטווך ובניו בע"מ
י.ד. עסקים (1986) בע"מ
י.ד. שלוס בע"מ
י.זהבי - חרושת מרצפות בע"מ
י.ט.ב תעשיות מזון בע"מ
י.י.ח. חרש בע"מ
י.מ.א ייצור מוצרי אריזה בע"מ
י.מרבה ישראל בע"מ
י.פלוטקין ובנו יזמים בע"מ
יאסקווה אירופה טכנולוגיות בע"מ
יבוא ושיווק רוסמן 2004 בע"מ
יבמ גלובל פיננסינג ישראל בע"מ
יבמ ישראל בע"מ
יהודה ברמן בע"מ
יהודה יצוא ויבוא בינלאומי(1971)בע"מ
יו. פי. ערוצי סחר בע"מ
יוניברסל מוטורס ישראל בע"מ
יונידרס-תדמית בע"מ
יוניון מוטורס בע"מ
יונייטד סיטס בע"מ
יוניליוור טיפוח אישי וביתי בע"מ
יוניליוור ישראל מזון בע"מ
יוניליוור ישראל שיווק בע"מ
יוניליוור שפע ישראל בע"מ
יונירנט בע"מ
יוסף חיים יבוא ושיווק בע"מ
יוסף לוי עסקי מזון בע"מ
יועם (1990) בע"מ
יורוטקס טקסטיל בע"מ
יורוסטנדרט בע"מ
יורופוד שיווק 2001 בע"מ
יורוצ'יז יבוא ושיווק בע"מ
יורוקום תקשורת דיגיטלית בע"מ
יורוקום תקשורת סלולרית בע"מ
יזמקו חברה בע"מ
יחזקאל אהרון (כמיפרוד) דבקים וחומרי איטום בע"מ
יטיב מהדרין בע"מ
ייל מוצרי ביטחון בע"מ
ימית ייבוא ושווק בע"מ
ינון-חברה לייצור ושיווק מזון בע"מ
יניר מערכות בע"מ
ינית לנג'רי בע"מ
יסמין ספיריטס קומפני בע"מ
יעד ממתקים בע"מ
יעד פרזול בע"מ
יעל פתרונות משולבים בע"מ
יעקב יעקובי ובניו בע"מ

יפאורה תבורי בע"מ
יפנאוטו חברה ישראלית לרכב בע"מ
יפת אביזרי גז בע"מ
יקב דלתון בע"מ
יקב הגליל יוסף גולד ובניו בע"מ
יקב הרי גליל אחזקות אגש"ח בע"מ
יקב טפרברג 1870 בע"מ
יקב רמת הגולן בע"מ
יקב תבור (2005) בע"מ
יקבי ברקן בע"מ
יקבי ברקן שיווק והפצה בע"מ
יקבי הבארון בע"מ
יקבי הכורמים(תשל"ח)חברה בע"מ
יקבי רקנאטי בע"מ
ישובי חבל מעון - אגח"ש לפתוח אזורי בע"מ
ישפאר מוצרי צריכה בע"מ
ישקר בע"מ
ישראל ויין סרויסס מרקטינג 2011 בע"מ
ישראלאק יצור ושיווק (1993) בע"מ
ישרוטל ניהול מלונות (1981) בע"מ
ישרקו שיווק מותגי מזון בינלאומיים בע"מ
כ. נעם - סוכנויות לשיווק מזון בע"מ
כד בני דרום אגש"ח בע"מ
כיוונים אמדור מערכות וטכנולוגיות בע"מ
כימאגיס בע"מ
כימוקריט בע"מ
כיתן תעשיות טקסטיל בע"מ
כל בו חצי חינם בע"מ
כל גליל בע"מ
כלמוביל בע"מ
כמיטק בע"מ
כמיטק שיקום בע"מ
כמיפל בע"מ
כמיפרינט שותפות מוגבלת
כספיריטס בע"מ
כפרית תעשיות (1993) בע"מ
כצט בע"מ
כצט נוביס בע"מ
כצט תעשיות כימיות בע"מ
כרומגן שער העמקים (2000) בע"מ
כרמי צבי אחים סגל בע"מ
כרמית מיסטר פיקס בע"מ
כרמית תעשיות ממתקים בע"מ
כרמל אולפינים בע"מ
כרמל כימיקלים בע"מ
כרמל מוצרים טבעיים בע"מ
כתר פלסטיק בע"מ
לביא מדטק בע"מ
לדיקו בע"מ
לדיקו גרין אנרג'י בע"מ
לדיקו טכנולוגיות בע"מ
לדיקו ליפט בע"מ
לומיטרון בע"מ
לומניס בע"מ
לונדבק ישראל בע"מ
לוקסאוטיקה אופטיקס בע"מ
לורד סנדוויץ בע"מ
לורדן אגש"ח בע"מ
לוריאל ישראל קוסמטיקס בע"מ
ליב(לחיות יותר בטבע)בע"מ
ליבנה צפוני בע"מ
ליידי קומפורט (88) בע"מ
ליימן-שליסל בע"מ
לייף ספורט בע"מ
לילית קוסמטיקה בע"מ
ללין נרות וסבונים בע"מ
לנובו טכנולוגיה גלובלית בע"מ
לנובו(ישראל)בע"מ
מ. אקרמן בע"מ

מ. יוחננוף ובניו (1988) בע"מ
מ.א. ייצור ויבוא מטליות בע"מ
מ.א. מוצרי בריאות וטבע בע"מ
מ.א.מ. תעשיות מזון בע"מ
מ.ב.ס סוכנויות ספורט בע"מ
מ.ל.מ מרכז לשיווק ממתקים בע"מ
מ.לסר בע"מ
מ.מ.ס מולטי מרקטינג סרביסס בע"מ
מ.ס.י מכוניות ספורט ישראל בע"מ
מ.ש.ק. אלמור בע"מ
מ.ת.ת. מכונות בע"מ
מאיר את בייגל תעשיות בע"מ
מאיר חברה למכוניות ומשאיות בע"מ
מאכלי עולם ר.ז. בע"מ
מאסטרפוד בע"מ
מאפיה מרחבית קרית שמונה (1986) בע"מ
מאפית דוידוביץ ובניו בע"מ
מאץ' ריטייל בע"מ
מארק שארפ ודוהם (ישראל-1996) בע"מ
מב"ט-בשר טרי בע"מ
מבניר בע"מ
מבשלות בירה בינלאומיות בע"מ
מבשלות בירה ישראל יבוא יצוא בע"מ
מגדנות הבית בע"מ
מגדניית אנג'ל בע"מ
מגוון אריזות גמישות בע"מ
מגן אקו-אנרג'י אגש"ח בע"מ
מדגל פתרונות מתקדמים בע"מ
מדטרוניק וורלד טרייד קורפוריישן
מדטרוניק טריידינג בע"מ
מדי-פישר הנדסה מדע (2002) בע"מ
מדי-קיור פתרונות מתקדמים בע"מ
מדיטרנד שיווק (2004) בע"מ
מדיסון פארמה בע"מ
מדשא תעשיות מזון בע"מ
מהדרין תנופורט יצוא שותפות מוגבלת
מובילאיי טכנולוגיות ראייה בע"מ
מובילק בע"מ
מוגה אינטרנשיונל בע"מ
מודגל מתכת (99) בע"מ
מוטופרטס בע"מ
מוטורולה סולושנס ישראל בע"מ
מולטילוק טכנולוגיות בע"מ
מולכו ציוד חשמל ותעשיה בע"מ
מוסקו בע"מ
מוצרי איכות אמריקאיים בע"מ
מוצרי מעברות בע"מ
מוצרי עוף טוב (2001) בע"מ
מוצרי שום ותיבול דורות אגח"ש בע"מ
מוצרים טבעיים בית יצחק(ייצור 2004)בע"מ
מור לוי טכנולוגיות בע"מ
מור תעשיות פלסטיק בע"מ
מוראל (יל) בע"מ
מוראל תעשיות גבס בע"מ
מורד חלקי חילוף בע"מ
מורז צמחי מרפא 1989 בע"מ
מזרח ומערב יבוא ושיווק בע"מ
מחלבות גד (שיווק 1992) בע"מ
מחלבת המושבה בע"מ
מחלבת יטבתה ע"ש אורי חרוזו ז"ל בע"מ
מחלבת משק צוריאל בע"מ
מטעים גשור - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
מטרו מוטור שיווק (1981) בע"מ
מטרנה תעשיות ש.מ.
מי עדן בר שרות מחלקה ראשונה בע"מ
מי עדן שווק (2000) בע"מ
מיאל אימפקס (1986) בע"מ
מיברג מוצרי כבישה בע"מ
מיגוון מפעלים גרפיים אגש"ח בע"מ

מיה תעשיות מזון מ.ת.מ בע"מ
מיטב-טק בע"מ
מיטב תעשיות רוטבים ומזון (1990) בע"מ
מיי קוסמטיקס בע"מ
מייק שאמי בע"מ
מיכלי זהב אריזות בע"מ
מיכלי טריפלקס (2003) בע"מ
מילובר אגש"ח בע"מ
מילוז (1989) בע"מ
מילוטל ירקות מוקפאים בע"מ
מילועוף אינטגרצית פטם אגש"ח בע"מ
מילניום מרקטינג אינטרטרייד (1999) בע"מ
מילקו תעשיות בע"מ
מימונ'ס אפיה בע"מ
מיני ליין בע"מ
מינסטר פודאקס בע"מ
מיקי עוז - עסקים בע"מ
מירו טרייד בע"מ
מכבי שירותי בריאות
מכורת יד מרדכי שטראוס בע"מ
מכורת עמק חפר בע"מ
מכשירי תנועה ומכוניות 2004 בע"מ
מכשירי תנועה ומשאיות-שותפות מוגבלת
מלאנוקס טכנולוגיות בע"מ
מלח הארץ אילת בע"מ
מלט הר טוב בע"מ
ממתקי השלום בעולם בע"מ
מן תעשיות מזון והשקעות בע"מ
מנדלסון ש.בר בע"מ
מנה י.א. בע"מ
מניה ואבידן יצור ושיווק מוצרי מזון בע"מ
מנעמים תעשיות מזון בע"מ
מסלמאני גרופ בע"מ
מסנני א.ל. בע"מ
מעבדות אייקוניקס בע"מ
מעבדות אסילור ישראל בע"מ
מעבדות ד"ר מלומד בע"מ
מעבדות ד"ר רון כדיר בע"מ
מעבדות רפא בע"מ
מעבדות שרון בע"מ
מעדנות בע"מ
מעדני בשר השוקת אגש"ח בע"מ
מעדני יחיעם (1993) בע"מ
מעדני מזרע תעשיות מזון בע"מ
מעדני מיקי תעשיות מזון דגים וסלטים (1992) בע"מ
מעדני מניה תעשיות בשר ונקניקים בע"מ
מפטגון בע"מ
מפעיל בע"מ
מפעל הפלסטיק גרופית אגש"ח בע"מ
מפעל מתכת חניתה בע"מ
מפעלי יופי"י- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
מפעלי ים המלח בע"מ
מפעלי מתכת ש.כהן בע"מ
מפעלי ע. שנפ ושות' בע"מ
מפעלי פ.מ.ס. מיגון בע"מ
מצברי תעשייה לישראל בע"מ
מצות אביב 2014 מאפה בע"מ
מקס הנהלה ישראל בע"מ
מקס משאיות ואוטובוסים בע"מ
מרב מזון כל בע"מ
מרום משה בע"מ
מרס מולטיסיילס ישראל בע"מ
מרק סרונו בע"מ
מש-קר בע"מ
משה מוצפי ובניו שווק מזון בע"מ
משה סידס ובנו בע"מ
מתוק וקל בע"מ
נ.ו. פפירוס דפוס מהיר ועיצוב גרפי בע"מ
נ.ר. מפאנוק תעשיות בע"מ

נאופרם ציוד רפואי ומסחר (1997) בע"מ
נאמן לאורך זמן בע"מ
נאנו פוד בע"מ
נביעות-טבע הגליל בע"מ
נגב הום דיזיין בע"מ
נגב מינרלים תעשייתיים בע"מ
נגב קרמיקה בע"מ
נגה גלידות שותפות מוגבלת
נגום בע"מ
נובולוג (פארם אפ 1966) בע"מ
נוברטיס ישראל בע"מ
נוגם תמרוקים בע"מ
נוטריגל בע"מ
נועם אורים תעשיות (1993) בע"מ
נוריאל כהן שיווק והפצה בע"מ
נחמיה לחוביץ בע"מ
נטו מ.ע. אחזקות בע"מ
נטו מ.ע. סחר מזון בע"מ
נטו מלינדה סתר בע"מ
נטורפוד בע"מ
נטפים בע"מ
ניאופארם (ישראל) 1996 בע"מ
נידיץ את גלרט בע"מ
ניו ליין קוסמטיקס בע"מ
ניו סקין ישראל, אינק.
ניופאן בע"מ
נייקי ישראל בע"מ
נייר חדרה בע"מ
נילית בע"מ
ניסקו חשמל ואלקטרוניקה בע"מ
ניסקו טכנולוגיות בע"מ
ניסקו פרוייקטים אלקטרוניקה ותקשורת (1999) בע"מ
ניסקו קרני תכלת שותפות מוגבלת
ניצבים ע.צ.מ.ה בע"מ
ניצת הדובדבן הרצל ביבי בע"מ
נירלט בע"מ
נירלט צבעים בע"מ
נירעותק ניר דוד אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
נני בע"מ
נסלס ייבוא ושיווק בע"מ
נספרסו ישראל בע"מ
נעה פירזול בע"מ
נעלי דפנה- אגודה שיתופית חקלאית לעסקים בע"מ
נעלי נאות - אגו"ש חקלאית לעסקים בע"מ
נעמה נאות החזקות בע"מ
נעמן גרופ (נ.ו.) בע"מ
נען-דן ג'יין השקייה בע"מ
נפטון מוצרי מזון (1990) בע"מ
נקניק נהריה כשר זוגלובק בע"מ
נשר מפעלי מלט ישראלים בע"מ
ס.ע.מ יבוא מזון בע"מ
סאי לאב מכשירי דיוק בע"מ
סאיינט לקת בע"מ
סאן אלקטרוניקס בע"מ
סאני תקשורת סלולרית בע"מ
סאנריידר יורופ אינק
סאסאטק אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
סבון של פעם תעשיות בע"מ
סוגת תעשיות בע"מ
סודהסטרים ישראל בע"מ
סודהסטרים תעשיות בע"מ
סודות האוקיינוס
סוי מג'יק בע"מ
סוכות נחלים בע"מ
סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ מרכז חלפים ארצי
סוכרזית בע"מ
סולבר מוצרי חלבון בע"מ
סולתם רדד (כלי בית) בע"מ
סונול ישראל בע"מ

סוניקה חשמל בע"מ
סופקו אינטרנשיונל בע"מ
סופר-פארם (ישראל) בע"מ
סופר ברנדס בע"מ
סטארפלסט תעשיות 1967 בע"מ
סטארקיסט פודור בע"מ
סטרטסיס בע"מ
סי אייץ' אס אס.פי.איי תמציות טבעיות בע"מ
סי אייץ' אס תעשיות בע"מ
סי. אי .פי. מבוא חורון בע"מ
סי.אמ.אס קומפיוסנטר בע"מ
סייאטה מובייל ישראל בע"מ
סיליקום בע"מ
סילקו (כלים) א.ש בע"מ
סימנס ישראל בע"מ
סינודן בע"מ
סינרג'י כבלים בע"מ
סיסלי יבוא גבינות בע"מ
סירב בע"מ
סיריוס אלקטרוניקה בע"מ
סלטי משני (1997) בע"מ
סלמור סחר חשמל בינלאומי ש.ש. (1992) בע"מ
סלקום ישראל בע"מ
סמ-ליין בע"מ
סמדר טכנולוגיות
סמיקום לקסיס בע"מ
סמל פרפקטו בע"מ
סנו מפעלי ברונוס בע"מ
סנו פרופשיונל בע"מ
סנמינה אס.סי.אי. ישראל מערכות רפואיות בע"מ
סנפיר-ים ייבוא ושיווק דגים ומעדני ים (2004) בע"מ
סנפרוסט בע"מ
סער טכנולוגיות (ז.ח) בע"מ
ספאדיני עוז גום בע"מ
ספורט גום בע"מ
ספיר תעשיות פלסטיק בע"מ
ספץ תעשיות בע"מ
ספקטרוניקס בע"מ
סקל אלקטרוניקה בע"מ
סקצ'רס פוטוור בע"מ
סרגון נטוורקס בע"מ
ע. לפידות פרמצויטיקלס בע"מ
עבאדי יוסף ושמחה בע"מ
עדיקה סטייל בע"מ
עדן קינוחים בע"מ
עוגות מודל בע"מ
עוף הגליל אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
עוף טוב (שאן) בע"מ
עוף ירושלים שיווק בע"מ
עוף עוז שיווק בע"מ
עופר חברה לרכב בע"מ
עופרטקס תעשיות (1977)בע"מ
עורב מערכות התראה אלקטרוניות בע"מ
עטיפית אגש"ח בע"מ
עטר שיווק ציוד משרדי בע"מ
עין דור מערכות 2009 בע"מ
עינית בע"מ
עינת תעשיות מזון אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
עיסקה טובה סחר ושיווק בע"מ
על-בד משואות יצחק בע"מ
עמוס גזית בע"מ
עמינח רשתות שיווק בע"מ
עמינח תעשיות רהיטים ומזרונים בע"מ
עמיעד מערכות מים בע"מ
ענבי ציון משקאות קלים (1981) בע"מ
ערד תעשיות טקסטיל בע"מ
ערדום מפעלים אזוריים אגש"ח בע"מ
פאוזה שרותי קפה בע"מ
פאלאס תעשיות נטו (2014) בע"מ

פאלו ריטייל בע"מ
פאנקו גרופ בע"מ
פאקא תעשיות בע"מ
פאר-נשר מוצרים לצביעה ובניה פ.נ. 2011 בע"מ
פאר פארם בע"מ
פארמלוג'יק בע"מ
פו-גרס מוצרי בשר אקספורט בע"מ
פוג'יקום בע"מ
פודס אנד סטאף בע"מ
פוינטר טלוקיישן בע"מ
פולג תעשיות פלסטיק (1998) בע"מ
פוליבה בע"מ
פוליביד תעשיות אגש"ח בע"מ
פוליגל תעשיות פלסטיקה בע"מ
פוליכד מוצרי פלסטיק שפיים אגש"ח בע"מ
פולימר גבולות בע"מ
פולימר לוג'יסטיקס (ישראל) בע"מ
פולירם תעשיות פלסטיק בע"מ
פולישק אריזה גמישה בע"מ
פופיק-יבוא ושיווק צעצועים בע"מ
פוקס ויזל בע"מ
פוראוור 21 ישראל בע"מ
פוראור ליוינג פרודקטס (ישראל) בע"מ
פורוינד בע"מ
פורום טכנולוגיות הנדסיות (96) בע"מ
פז שמנים וכימיקלים בע"מ
פזמוביל בע"מ
פזקר בע"מ
פחמס אריזות בע"מ
פי.אס.די.אס. יזמות בע"מ
פי.בי.אס ישראל בע"מ
פי.סי.בי. טכנולוגיות בע"מ
פיברו בריאות בעלי חיים בע"מ
פיטנס אר אס בע"מ
פייזר פרמצבטיקה ישראל בע"מ
פייטון פלאנר מגנטיקס בע"מ
פילט אייר בע"מ
פילטל פרמצבטיקל בע"מ
פיליפ מוריס בע"מ
פיליפס מדיקל סיסטמס טכנולוג'יס בע"מ
פירות אביב בע"מ
פירסט מידל איסט טריידינג גרופ בע"מ
פישר תעשיות פרמצבטיות בע"מ
פלאפון תקשורת בע"מ
פלאש תאורה כחול לבן בע"מ
פלבם 2008 אגש"ח בע"מ
פלדינוקס חברה לייבוא ושיווק (1973) בע"מ
פלואנס ווטר ישראל בע"מ
פלזית 2001 אגש"ח בע"מ
פלטוב תעשיות(1998)בע"מ
פלייפוט גרופ בע"מ
פלמט רילאיינס
פלסאון בע"מ
פלסאון ישראל שיווק והפצה בע"מ
פלסגד מוצרים פלסטיים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
פלסטו-ווק 1990 בע"מ
פלסטו פוליש (ברקן) בע"מ
פלסטוקיט איכות בע"מ
פלסטניר אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
פלסים תשתיות בע"מ
פלסן סאסא בע"מ
פלפוט שיווק בע"מ
פלציב עין הנצי"ב אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
פלקו בע"מ
פלרם אפליקציות(1995) בע"מ
פלרם פי.וי.סי בע"מ
פמינה תעשיות גומי טקסטיל בע"מ
פן-דור תעשיות בע"מ
פנינה רוזנבלום בע"מ

פניציה מפעלי זכוכית בע"מ
פניקס דאטה פיטיאי בע"מ
פסקל טכנולוגיות אגש"ח בע"מ
פעמית תבניכל שיווק בע"מ
פרו פלוס בע"מ
פרוטרום בע"מ
פרוטרי שיווק בע"מ
פרומדיקו בע"מ
פרח תעשיות מזון בע"מ
פרי גליל (תעשיות) בע"מ
פרי חן בע"מ
פרי טרי ובריא בע"מ
פריגו ישראל סוכנויות בע"מ
פריגו ישראל פרמצבטיקה בע"מ
פרימיום חברה לדיברי מתיקה ולמסחר בע"מ
פרימיום ציוד לבניה בע"מ
פריניב בע"מ
פריניר (הדס 1987) בע"מ
פרישקו פאר (1993) בע"מ
פרמה גורי בע"מ
פרמה קוסמטיקס בע"מ
פרמה קוסמטיקס מעבדות בע"מ
פרמהבסט יבוא (2003) בע"מ
פרמשלום בע"מ
פרסקו חצבה 2006 בע"מ
פרפקט דלתות וחלונות בע"מ
צ'אם מוצרי מזון (ישראל) בע"מ
צ'יינה מוטורס בע"מ
צ'מפיון מוטורס בע"מ
צ'ק פוינט טכנולוגיות תוכנה בע"מ
צ.י. תעשיות מזון יבנה בע"מ
צ.ל.פ תעשיות בע"מ
צ.מ.ד - חברה לאספקת ציוד הנדסי בע"מ
צ.מ.ל 2 בי טכנולוגיות רפואיות בע"מ
צאם 2000 תעשיות מזון שותפות מוגבלת
צח שרפון בע"מ
ציפור השרון יהוד 1990 בע"מ
צמח תערובת אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
צמל ביו פארמה בע"מ
צמל יעקובסון בע"מ
צעצועי מוטי בע"מ
ק.א. שוקולד בע"מ
קאר איסט יבוא רכב בע"מ
קבוצת בזן בתי זיקוק לנפט בע"מ
קבוצת גולף א.ק. בע"מ
קבוצת יבנה מוצרי מזון אגש"ח בע"מ
קבוצת כוכב הקור בע"מ
קבוצת מפעלי י.ברוש בע"מ
קבוצת סידב בע"מ
קבוצת פיטרו הכט בע"מ
קבוצת פלסטו-קרגל בע"מ
קבוצת צרפת - ישראל ליינות איכות בע"מ
קבוצת רותנ'דש בע"מ
קבוצת תדמיר ניהול והפעלה (2006) בע"מ
קודאק איי אל בע"מ
קוטלב חניתה ציפויים אגש"ח בע"מ
קולנוע חדש בע"מ
קום תיאום בינלאומי (1988) בע"מ
קומטל טכנולוגיות והנדסה בע"מ
קומפיוטר סי דאטה בע"מ
קומפלקס כימיקלים בע"מ
קונלוג בע"מ
קונלוג קונטרול בע"מ
קונצפט לרוקחות בע"מ
קוסמוטרייד בע"מ
קוסמופארם בע"מ
קוסקוס מזון בע"מ
קופרויז'ן ישראל בע"מ
קזרניש חן (1987) בע"מ

קורנית דיגיטל טכנולוגיות בע"מ
קיבוץ ברעם
קיבוץ מגל
קיו טרייד בינלאומי בע"מ
קימברלי-קלארק ישראל בע"מ
קל-גב בע"מ
קל קר עין כרמל - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
קלא טנכור בע"מ
קליגולה יבואנים בע"מ
קליל תעשיות בע"מ
קלינפון בע"מ
קליקס סיאו איי אל בע"מ
קליר כימיקלים בע"מ
קלסריקה-אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
קמהדע בע"מ
קמחי תאורה בע"מ
קנופי בע"מ
קניאל תעשיות א.ט.ג. בע"מ
קנקון מוצרים בע"מ
קסטרו מודל בע"מ
קפה לנדוור בע"מ
קפה סעדי בע"מ
קפוא זן תעשיות מזון בע"מ
קפולסקי (ייצור ושיווק) בע"מ
קפיצי נורדיה אגש"ח בע"מ
קרביץ (1974) בע"מ
קרגל אריזות גמישות בע"מ
קרגל בע"מ
קרולינה למקה בע"מ
קרט ישראל בע"מ
קרייזי ליין בע"מ
קרל ברג שיווק ויצור נקניק ובשר (2000) בע"מ
קרמר אלקטרוניקה בע"מ
קרסו מוטורס בע"מ
קשת פרימה תוספות מזון לבע"ח בע"מ
ר.ה אלקטרוניקה בע"מ
ראלקו מוצרי צריכה בע"מ
ראקוטו דיפלומט אינטרנשיונל שותפות מוגבלת
רב בריח 08 תעשיות בע"מ
רביב אי.סי.אס בע"מ
רבל אי.סי.אס בע"מ
רד בול (ישראל) בע"מ
רד תקשורת מחשבים בע"מ
רדיון חברה להנדסה בע"מ
רהיטי גליל (1970 יצוא) בע"מ
רהיטי פיטרו(2003)בע"מ
רהיטי רגבה אגש"ח בע"מ
רובוטק טכנולוגיות בע"מ
רוטקס (1980) בע"מ
רול פרופיל בע"מ
רולדין בע"מ
רומנטקס בע"מ
רוני רג'ואן ושות' 1986 בע"מ
רונלייט דיגיטל בע"מ
רוקחמן בע"מ
רוש פרמצבטיקה (ישראל) בע"מ
רושדי תעשיות מזון בע"מ
רותם אמפרט נגב בע"מ
רזיט שיווק בע"מ
ריבאר בע"מ
ריבוק ישראל בע"מ
רידן שיווק מזון בע"מ
ריוליס פלסטרו בע"מ
ריי-קיו בע"מ
רייל - קאפ בע"מ
רימיינד בע"מ
ריסקו בע"מ
רלפו ישראל שיווק והפצה(1995)בע"מ
רם-פל שווק ותקשורת בע"מ

רמנוע תעשיות אורגניות בע"מ
רן שביט ניהול בע"מ
רנואר אופנה יצור ושיווק (1993) בע"מ
רנואר רשת חנויות אופנה בע"מ
רסטרטו יבוא ושיווק בע"מ
רפאלס בריא וטעים בע"מ
רקח תעשיה פרמצבטית בע"מ
רקיט בנקיזר(ניר איסט)בע"מ
רשף פתרונות הדפסה בע"מ
רשתות תאורה בע"מ
ש. שסטוביץ בע"מ
ש.א. פרומט סחר ושרותים (1994) בע"מ
ש.א.ג ניהול קניונים בע"מ- אפרוזדיטה
ש.אל ציוד טכני בע"מ
ש.ב.א. שרותי בינוי ואדריכלות סיטונאות (1990)בע"מ
ש.י. אורן מעדני בשר בע"מ
ש.י.ר שלמה יבוא רכב בע"מ
ש.ע.ל. רובין בע"מ
ש.צ.פ מוצרי אריזה פלסטיים אגש"ח בע"מ
ש.צ.פ. מוצרי אריזה מתקדמים בע"מ
ש.שוורץ (ב"ש) בע"מ
שאוב לורנץ בע"מ
שאוליאן סחר ושירותי חשמל בע"מ
שוואלם ש.י.ש יבוא בע"מ
שופרסל בע"מ
שוקו ספורטוויר בע"מ
שוקוטרייד בע"מ
שוקחה לגבינות 2012 בע"מ
שחם י. אריכא ובניו בע"מ
שחק-טק בע"מ
שטיבל בע"מ
שטייניץ-לירד הנדסת תאורה בע"מ
שטל הנדסה בע"מ
שטראוס אביב בע"מ
שטראוס בריאות בע"מ
שטראוס בריאות ירקות טריים בע"מ
שטראוס גרופ בע"מ
שטראוס ייבוא וסחר ע.מ. בע"מ
שטראוס מזון טרי בע"מ
שטראוס מים בע"מ
שטראוס סלטים מסחר בע"מ
שטראוס פריטו לי בע"מ
שטראוס קפה בי.וי.
שטראוס שיווק בע"מ
שיא קום בע"מ
שינטרקו בע"מ
שירותי בריאות כללית
שיש אלוני בע"מ
שלא"ג תעשיות בע"מ
שלושת האופים בע"מ
שלמה א.אנג'ל בע"מ
שמיר אייל בע"מ
שמיר מוצרים אופטיים מיוחדים בע"מ
שמיר תעשית אופטיקה בע"מ
שמן זית אלי-עד בע"מ
שמן זית סבא חביב בע"מ
שמן תעשיות בע"מ
שמנים בסיסיים חיפה בע"מ
שני טל שיווק בע"מ
שניב תעשיות נייר בע"מ
שניידר אלקטריק ישראל בע"מ
שניר תעשיות נייר בע"מ
שסק שרותי ספקים לאם לתינוק ולילד בע"מ
שפע טוב סנטר חנויות הכל לבית הזולות בישראל בע"מ
שקד תבור בע"מ
שקדיה גבע תעשיות בע"מ
שקרצי בע"מ
שראל פתרונות לוגיסטים ומוצרים לרפואה מתקדמת בע"מ
שרגא שווק ויצור נרות החזקות (2013) בע"מ

שרון פוראטוס, שותפות מוגבלת
שרותי אוטובוסים מאוחדים נצרת יבוא בע"מ
שריונית חסם ייצור מוצרי ביטחון (1991) בע"מ
שרפי כרמל בע"מ
שרש ערכות נוודים בע"מ
ת.מ.מ - תעשיות מזון מטוסים (נתב"ג) בע"מ
תב-אור בע"מ
תבואות מוצרי מזון אורגניים וטבעיים בע"מ
תבור שיווק אגש"ח בע"מ
תבליני אביבי בע"מ
תבליני בר (ד.ב.)בע"מ
תבליני הדור השלישי בע"מ
תבליני טעם וריח בע"מ
תדביק אקס בע"מ
תדביק בע"מ
תדביק פק בע"מ
תדיראן טלקום שרותי תקשורת בישראל ש.מ
תדיראן מוצרי צריכה וטכנולוגיה בע"מ
תה ויסוצקי (ישראל) בע"מ
תומר יבוא ושיווק מוצרי מזון (1983) בע"מ
תוצרת חקלאית מובחרת בע"מ
תי אן אן טלקום בע"מ
תיבולים רם בע"מ
תים נטקום בע"מ
תימקו בירה בע"מ
תירוש דוד יציקות איכות בע"מ
תל - עד אלקטרוניקה בע"מ
תמה אר.אם.דבליו-אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
תמה תעשיית פלסטיק
תמיג שיווק צמיגים 2007 בע"מ
תמנון טקסטיל בע"מ
תמר שיווק מוצרי בריאות טבעיים בע"מ
תנובה - גליל שותפות מוגבלת
תנובה גליל בע"מ
תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בעמ
תעבורה אחזקות בע"מ
תעשיות בית-אל זיכרון יעקב בע"מ
תעשיות דורם אגש"ח בע"מ
תעשיות כימיות תפזול בע"מ
תעשיות מזון תנובה אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
תעשיות נעלים נגה עינת בע"מ
תעשיות עוף והודו ברקת (2003) בע"מ
תעשיות פולירז אגש"ח בע"מ
תעשיות פיל- טונה בע"מ
תעשיות צפוי קרמ"ת 1994 בע"מ
תעשיות רדימיקס (ישראל) בע"מ
תעשיות תמרוקים שיק 1989 בע"מ
תעשיות תפוגן בע"מ
תעשיית מוצרי נייר בע"מ
תעשית אבן וסיד בע"מ
תפרון בע"מ
תרו תעשיה רוקחית בע"מ
תרימה תוצרי רפואה ישראליים מעברות בע"מ
תרכובות ברום בע"מ
תרמו פישר ישראל בע"מ
תרמוקיר תעשיות (1980) בע"מ
תשלובת נקניק נהריה כשר זוגלובק בע"מ

כל הזכויות שמורות לחברת ת.מ.י.ר תאגיד מחזור יצרנים בישראל בע"מ (חל"צ) © 2014 תנאי שימוש

נספח 2

פניותיהם המוקדמות של התובעים וב"כ לנתבעות וכן תכתובת שהתנהלה מול הנתבעת 5

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

כ"ז ניסן תשע"ח
12 אפריל 18

לכבוד:
אלמשהדאוי קינג סטור בע"מ
לשכת המנכ"ל
באמצעות פקס: 04-6519597

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) זכוכית, נייר או קרטון – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) מתכת – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) פלסטיק – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) עץ – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street ירושלים 9348001 101 דרך חברון
asaf@asafpinklaw.co.il Fax: 02-5032244 פקס' Phone: 02-5[illegible]

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

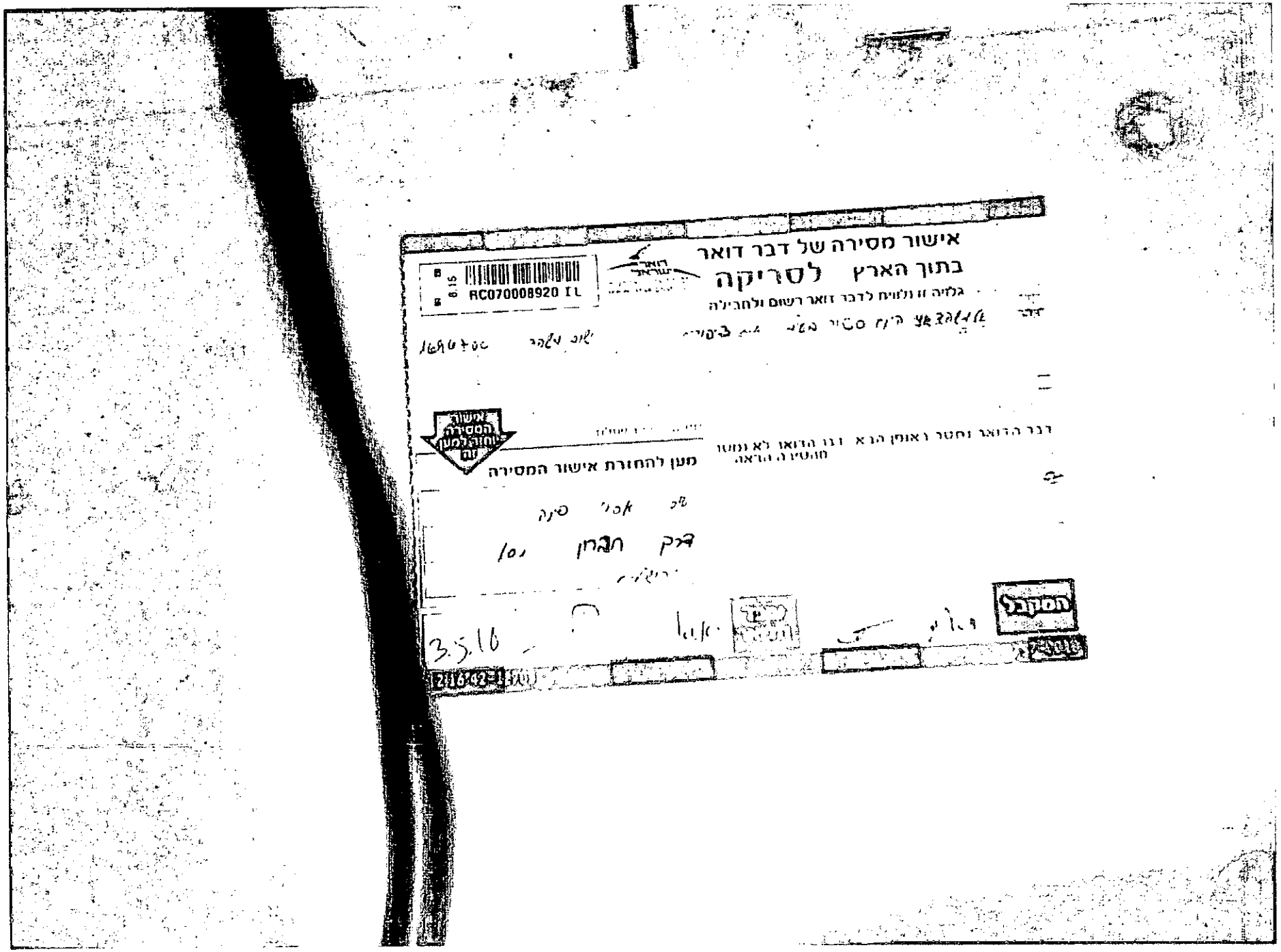
אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

אישור מסירה של דבר דואר
בתוך הארץ לסריקה
RC070008920 IL
מען להחזרת אישור המסירה
3.5.16

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

לכבוד:
הראל מתכת בע"מ
לשכת המנכ"ל
פלוטיצקי 8, א.ת. ישן, ראשון לציון 7536128

ב' אייר תשע"ח
17 אפריל 2018

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) זכוכית, נייר או קרטון – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) מתכת – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) פלסטיק – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) עץ – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, דרך חברון 101
asaf@asafplaw.co.il | Fax: 02-5632214 פקס | Phone: 02-5632229 טל'

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים 101 דרך חברון, מיקוד
asaf@asafplaw.co.il Fax: 02-5632241 פקס | Phone: 02-5[illegible] טל'

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

לכבוד:
מעדני הטלה והעגל בע"מ
לשכת המנכ"ל
מושב באר טוביה

ט"ו אייר תשע"ח
30 אפריל 2018

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) זכוכית, נייר או קרטון – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) מתכת – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) פלסטיק – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) עץ – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, דרך חברון 101
asaf@asafpla-w.co.il | Fax: 02-5632244 טל: | Phone: 02-5621[illegible]

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, דרך חברון 101
asaf@asafplaw.co.il | Fax: 02-5632244 פקס | Phone: 02-5021820 טל'

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

כ"ח אייר תשע"ח
13 מאי 2018

לכבוד:
פ.ד.א.ן השקעות בע"מ
לשכת המנכ"ל
התחיה 24, תל אביב יפו 6816927

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) זכוכית, נייר או קרטון – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) מתכת – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) פלסטיק – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) עץ – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים 101 דרך חברון
asaf@asafplaw.co.il , Fax: 02-5632244 פקס | Phone: 02-5021820 טל'

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

101 Derech Hebron Street 9348601 ירושלים, רח' דרך חברון 101
asaf@asafpink.co.il | פקס: 02-5632214 | Phone: 02-502.42.0 טל' | פקס

חוקמה

אישור מסירה של דבר דואר
בתוך הארץ לסריקה

דואר ישראל

RC060353645 IL

גלויה זו נלווית לדבר דואר רשום ולחבילה.

המיועד אל: [illegible] [illegible] [illegible] 24 [illegible] [illegible]
שם פרטי | שם משפחה | רחוב/ת"ד | מספר | ישוב | מיקוד

אני [illegible] מאשר כי ביקרתי בתחן הרשום מעלה בתאריך _____ בשעה _____

☐ איש לא נמצא במען. השארתי הודעה במענו והפנתי את דבר הדואר למסירה ביוזמת הדואר.

ימולא בידי עובד הדואר

דבר הדואר נמסר באופן הבא:
- ☐ לידי הנמען הרשום
- ☐ לידי מיופה כח של הנמען הרשום
- ☐ לידי נציג המקבל דברי דואר במרכז. (מוסד, תאגיד, משרד וכד')
- ☒ כהעדר הנמען נמסר דבר הדואר לפי שגר עימו בביתו ונראה שמלאו לו 18 שנים ומעלה.

דבר הדואר לא נמסר מהסיבה הבאה:
- ☐ לא ידוע במען
- ☐ עזב
- ☐ מען בלתי מספיק
- ☐ סירב לקבל
- ☐ לא נדרש
- ☐ אחר _____

ימולא בידי השולח

אישור מסירה לחוזר למען

מען להחזרת אישור המסירה

שם פרטי: [illegible] שם משפחה: [illegible]
רחוב/ת"ד: [illegible] מספר: [illegible]
ישוב: [illegible] מיקוד: [illegible]

המקבל	חתימה	שנו חתמו	שם	חתימה / תאריך

751-0010

13410-42-1317

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

כ"ח אייר תשע"ח
13 מאי 2018

לכבוד:
רזפול בע"מ
לשכת המנכ"ל
ת.ד. 2100, איזור תעשייה רעננה 43103

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) זכוכית, נייר או קרטון – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) מתכת – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) פלסטיק – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) עץ – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, 101 דרך חברון
asaf@asafpinklaw.co.il ; Fax: 02-5603224 ; פקס: Phone: 02-502-3829 טל

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

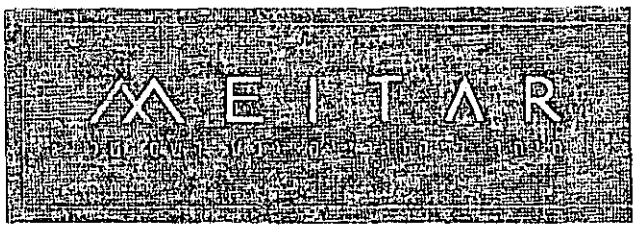
---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

101 Derech Hebron Street 9348001 [illegible]
asaf@asafpinklaw.co.il Fax 02-5632214 Phone 02-502-[illegible]

RC060353756 IT

13 ביוני 2018

[illegible]
[illegible] אסף פינק ואיתי ארגוב
[illegible] פינק משרד עורכי דין
[illegible] בית האומות, דרך חברון 101
[illegible] 9348001

באמצעות דוא"ל
מבלי לפגוע בזכויות

[illegible]

הנדון: **פנייתכם למנכ"ל רזפול בעניין יישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, התעש"א-2011**

סימוכין: פנייתכם מיום 6.5.2018 שהתקבלה ברזפול בתחילת חודש יוני 2018

בשם מרשתנו, חברת רזפול בע"מ (להלן: "**רזפול**"), הרינו להתייחס לפנייתכם בנדון, כדלקמן:

1. מכתבכם שבסימוכין הועבר לטיפול משרדנו.

2. עיון בנוכחנבכם מעלה כי לא ציינתם מיהם מרשיכם ובי אפילו לא טענתם במסגרתו כי הנכם מייצגים אדם/אנשים המבקש/ים להיות תובע/ים ייצוגי/ים בעל/י עילת תביעה אישית.

3. נראה כי מכתבכם שבסימוכין מהווה ניסיון פסול לפתוח הליך תובענה ייצוגית, כב"כ התובע המייצג, וזאת, מבלי שהנכם מייצגים תובע כאמור. נראה כי בכוונתכם לפעול למציאת תובע מייצג בכל שתצליחו להעלות בחכתכם עילת תביעה כלשהי כנגד רזפול, במסגרת נסע דיג אליו יצאתם.

4. פרקטיקה מסוג זה אסורה. ראו בעניין זה דברי השופט ברנזון בעע"מ 2/60 **עו"ד פלוני נ' יושב ראש וחברי המועצה המשפטית**, פ"ד טו 311, 317 (1961):

> "כלל הוא שעל הלקוח לחפש את פרקליטו, אך הפרקליט אסור לו לחפש את לקוחו"

5. לטעמנו, קיים חשש כי דרך הפעולה בה נקטתם מהווה עבירת אתיקה לפי הוראות סעיף 56 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, שלשונו כדלקמן:

> "לא ישדל עורך דין, בעצמו או על ידי אחר, כל אדם למסור לידיו עבודה מקצועית".

6. יתרה מכך, צריך עיון אם דרך פעולה זו עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, לפיהן על עורך הדין לייצג את חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב.

6. לאור האמור, הנכם מתבקשים להעביר לעיוננו, באופן מידי, את הנתונים והמסמכים המפורטים להלן:

7.1 העתקי הפניות שהתקבלו במשרדכם, כאמור בפתח מכתבכם שבסימוכין;

7.2 פרטי המבקש/ים להיות תובע/ים ייצוגי/ים כאמור במכתבכם שבסימוכין;

7.3 ייעוץ כוח חתום ומאומת על ידי עו"ד בו מצוין התאריך בו התחלתם לייצג את המבקש/ים להיות תובע/ים ייצוגי/ים.

8. מרשתנו תנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותה על פי דין, לרבות בירור אופן ההתנהלות המפורט במכתבנו זה, בפני הגורמים המוסמכים בלשכת עורכי הדין, לאחר שיתקבלו ויבחנו הנתונים והמסמכים הנדרשים בסעיף 7 לעיל.

9. עיון במכתבכם שבסימוכין מלמד כי הינו חלק ממסע דיג נרחב וכי הופץ למרשתנו מבלי שערכתן ולו בדיקה ראשונית ובסיסית ביותר. מופרכות פנייתכם עולה על פניה כיוון שרזפול אינה "יבואן" או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות", כמצוין בסעיף 3 למכתבכם.

10. רזפול הינה אגד חברות המייצרות שקיות גופייה לשימוש חוזר, ובוודאי שאינן מייצרות שקיות המיועדות באופן ספציפי למוצר זה או אחר.

11. ביום 1.1.2017 נכנס לתוקפו החוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2017 (להלן: "**חוק השקיות**"), חוק ספציפי המסדיר את עניינן המיוחד של שקיות הגופייה והעלויות הסביבתיות של הטיפול בהן הושתו במנגנון הקבוע בסעיפים 5-7 לחוק זה (10 אגורות לשקית). כספים אלו נאספו ויועברו, כהוראת חוק השקיות, ישירות לקרן לשמירת הניקיון.

משכך ברור כי אין כל עילת תביעה נגד מרשתנו.

12. ויובהר, מרשתנו לא התקשרה עם גוף מוכר כיוון שהחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן: "**חוק האריזות**") אינו חל על מרשתנו ואינו מטיל עליה כל חובה. ראייה לכך ניתן למצוא בהוראות חוק השקיות, חוק ייחודי שעניינו, כאמור, מחזור שקיות גופייה.

13. ברי כי אם המחוקק עצמו היה סבור כי שקיות הגופייה (אותן מייצרת מרשתנו) נכללות בהגדרת "אריזה" בחוק האריזות, לא היה טורח לחוקק את חוק השקיות.

14. למעלה מהצורך יצוין כי חקיקת חוק השקיות הובילה לירידת היקף השימוש בשקיות גופייה בכ-80%, על פי הודעת המשרד להגנת הסביבה מיום 27.9.2017[1] דומה כי יצרני שקיות הגופייה הרימו את תרומתם הסביבתית די והותר.

15. אין באמור במכתבנו זה, או במה שאינו אמור בו, כדי לפגוע ו/או לגרוע מכל זכות ו/או טענה העומדות למרשתנו על פי דין.

בכבוד רב,
ארבייח.
דפנה שלו קוהנבליט, עו"ד

העתקים:
מר אבישי זהבי, מנכ"ל רזפול בע"מ

---

[1] http://www.sviva.gov.il/InfoServices/NewsAndEvents/MessageOverAndNewsPages/2017/september2017/decrease-in-plastic-bags-use.aspx

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

- באמצעות פקס -

לכבוד:
דפנה שלו קורנבליט, עו"ד
מיתן ליקוורניק גבע לשם טל ושות'
פקס: 03-6103111

י"ב תמוז תשע"ח
25 יוני 2018

ח.נ.,

שלום רב,

הנדון: **רזפול בע"מ**

סימוכין: מכתבך מיום 13/06/2018 ופנייתנו המוקדמת מיום 07/06/2018

הרינו לפנות אליך בעניין שבנדון כדלקמן:

1. כידוע, תחולת הוראות החוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, תשע"ו-2016, על מרשתך אינה מאיינת תחולתם של חוקים אחרים על מרשתך

2. כעולה מסעיף 10 למכתבך, וכפי שנכתב בסעיף 3 לפנייתנו המוקדמת, מרשתך עונה להגדרת "יצרן" בחוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011.

3. למען הסר ספק יובהר, כי חובתה של מרשתך לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של אריזות השירות שיצרה, אינה מתייחסת "[ל]שקיות גופיה לשימוש חוזר" אותן היא מייצרת, אלא לאריזות השירות האורזות את שקיות הגופיה

4. עם כל הכבוד, אין זה מעלה ואין זה מוריד מי הם מרשנו, שכן אי-מיחזור מהווה הפרת חוק ומזהם את הסביבה בה כולנו חיים. נציין רק, כי מדובר באזרחים תושבי מדינת ישראל, אשר זיהום הסביבה מפריע להם.

5. אשר על כן, נבקש בשנית את התייחסותך בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבעה ימים ממסירת מכתב זה, כיצד בכוונת מרשתך לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

HP LaserJet MFP M227fdw

אישור פקס

עבודה תאריך	שעה	סוג	זיהוי	משך	עמודים	תוצאה
[illegible] 6/20	11:06	שליח	0361031111	1:20	1	אישור

באמצעות פקס:

לכבוד
רמי שמו קורנבליט, עו"ד
מיתן כיכלחנוך נצע השם של ישיש
פקס: 31-5101111

הנדון: רצוב בעיים

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

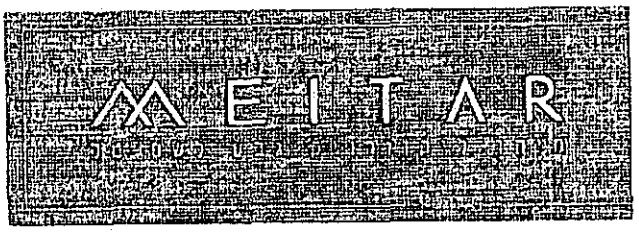
4. [illegible]

5. [illegible]

אסף פינק, עו"ד
איתי ארנון, עו"ד
אסף פינק משרד עורכי דין

[illegible]

25/6/18 - 12:18
סיימה

2 ביולי 2018

לכבוד
עוה"ד אסף פינק ואיתי ארגוב
אסף פינק משרד עורכי דין
רח' בית האומות, דרך חברון 101
ירושלים, 9348001

באמצעות דוא"ל
מבלי לפגוע בזכויות

ג.נ.,

הנדון: **פנייתכם למנכ"ל רזפול בעניין יישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, התעש"א-2011**

סימוכין: פנייתכם מיום 6.5.2018 שהתקבלה ברזפול בתחילת חודש יוני 2018, תשובתנו מיום 13.6.2018, תשובתכם מיום 25.6.2018

בשם מרשתנו, חברת רזפול בע"מ (להלן: "**רזפול**"), הרינו להתייחס לפנייתכם בנדון, כדלקמן:

1. קיבלנו בתודה את תשובתכם מיום 25.6.2018.
2. טרם מענה לגופו של עניין, נא העבירו לעיוננו, באופן מידי, את הנתונים והמסמכים המפורטים להלן:
   2.1. העתקי הפניות שהתקבלו במשרדכם, כאמור בפתח מכתבכם שבסימוכין;
   2.2. פרטי המבקש/ים להיות תובע/ים ייצוגי/ים כאמור במכתבכם שבסימוכין;
   2.3. ייפוי כוח חתום ומאומת על ידי עו"ד בו מצוין התאריך בו התחלתם לייצג את המבקש/ים להיות תובע/ים ייצוגי/ים.
3. אין באמור במכתבנו זה, או במה שאינו אמור בו, כדי לפגוע ו/או לגרוע מכל זכות ו/או טענה העומדות למרשתנו על פי דין.

בכבוד רב ובב"ח,
גיל פרישטיק, עו"ד

העתקים:
מר אבישי זהבי, מנכ"ל רזפול בע"מ

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

- באמצעות פקס -

כ"ז תמוז תשע"ח
10 יולי 2018

לכבוד:
גידי פרישטיק, עו"ד
מיתן ליקורניק גבע לשם טל ושות'
פקס: 03-6103111

ח.נ.,

שלום רב,

הנדון: **רזפול בע"מ**

סימוכין: מכתבכם מהימים 13/06/2018 ו- 02/07/2018 ומכתבנו מהימים 07/06/2018 ו- 25/06/2018

בהמשך לתכתובת שבסימוכין, הרינו להשיבך דבר:

1. בחודשים האחרונים פנו אל משרדנו, בין היתר, מר בן ציון בן שוהם ומר צחי פנטון, בעניין יישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011 (להלן: "**חוק האריזות**").
2. למען הסר ספק, פנייתנו המוקדמת אל מרשתך מיום 07/06/2018 (להלן: "**הפנייה המוקדמת**") נעשתה במקביל לפניותינו למספר יצרנים ויבואנים נוספים, אשר אינם מקיימים את הוראות חוק האריזות.
3. משרדנו מייצג את מר בן שוהם ומר פנטון באופן שותף מזה מספר שנים.
4. נדמה שכעת באפשרותכם ליתן מענה ענייני לפנייתנו המוקדמת.
5. אשר על כן, נבקש <u>בשלישית</u> את התייחסותכם לאלתר ולא יאוחר <u>משבעה ימים</u> ממסירת מכתב זה, כיצד בכוונת מרשתך לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.

בכבוד רב ובב"ח,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

העתק זה אושר ע"י הנמען
בסימוכין שהתקבל על ידו
בתאריך ושעה: 11:25 / 10.7.18
חתימה: ...

101 Derech Hebron, Beer Sheva 8496101 | רח' דרך חברון 101, באר שבע 8496101
asaf@asafpink.co.il | Fax: 02-56[illegible]244 פקס | Phone: 02-56[illegible]9 טל

HP LaserJet MFP M227fdw

אישור פקס

10-יול-2018 10:13

עבודה	תאריך	שעה	סוג	זיהוי	משך	עמודים	תוצאה
530	10/ 7/2018	10:12:23	שלח	036103111	1:03	1	אישור

- באמצעות פקס -

כ"ח תמוז תשע"ח
10 יולי 2018

לכבוד
ניתי פרישטיק, עו"ד
מיתן לוקודניק, גבע לעם טל ושות'
פקס: 03-5103111

ח.נ.,

שלום רב,

הנדון: **רחבל בע"מ**

סימוכין: פגישתנו מיום 13/06/2018 + 07/06/2018 ומכתבנו מיום 07/06/2018 + 14/06/2018

בהשך למכתבנו שבסימוכין, הרני כמשיבך דבר:

1. בחודשים האחרונים פנו אל משרדנו, בין היתר, מר בן ציון בן שושם וסר בחי פנטון, בעניין יישום התוכנית להסדרה הנריסל באריזות, התשע"א-2011 (להלן: "החוק" ו"תוכנית האריזות").
2. למען הסר ספק, מרשתנו המוקדמה אל מרשתך מיום 07/06/2018 (להלן: "ההמרה המוקדמת") ממשיכה במלוא תוקפה ועומדת לפסיר יצרנים ויבואנים נוספים, אשר אתם מפיסיט את תוראות חוק האריזות.
3. מרשתנו מינתה את מר בן שושם וסר פנטון באופן שותף מזה מספר שנים.
4. נזמה שבנה באפשרותכם ליתן מענה עניני בפנייתנו המוקדמת.
5. אשר על כן, נבקש **לשלושת** את התייחסותכם לאמור ולא יאוחר **משבעה ימים** מיסירה מכתב זה, ליצד בכוונת מרשתך לפעול על-מנת להתקשר עם גוף תיכרי בתחום איסוף ומיחזור האריזות.

נכבד רב ובברכה,

אסף פינק, עו"ד | איתי ארנון, עו"ד

אסף פינק משרד עורכי דין

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

כ"ח אייר תשע"ח
13 מאי 2018

לכבוד:
רימוני פלסט בע"מ
לשכת המנכ"ל
צלע ההר 27, מודיעין

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) זכוכית, נייר או קרטון – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) מתכת – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) פלסטיק – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) עץ – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, 101 דרך חברון
asaf@asafpink.com | Fax: 02-5632244 | Phone: 02-502-8290

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולצינור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים ,101 דרך חברון
asaf@asafpink.co.il ; Fax: 02-5632244 ; פקס Phone: 02-5632820 טל'

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

כ"ח אייר תשע"ח
13 מאי 2018

לכבוד:
שלם פתרונות אריזה בע"מ
לשכת המנכ"ל
אלת המסטיק 4, קיסריה 3088900

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **<u>פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים</u>**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) <u>זכוכית, נייר או קרטון</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) <u>מתכת</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) <u>פלסטיק</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) <u>עץ</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, דרך חברון 101
asafp@asafplaw.co.il ; Fax: 02-5632243 ,פקס ; Phone: 02-5021829 טל'

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף בי לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלנו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים, 101 דרך חברון
asaf@asafplaw.co.il · Fax: 02-3632241 פקס | Phone: 02-5021629 טל

מסר מתפרץ

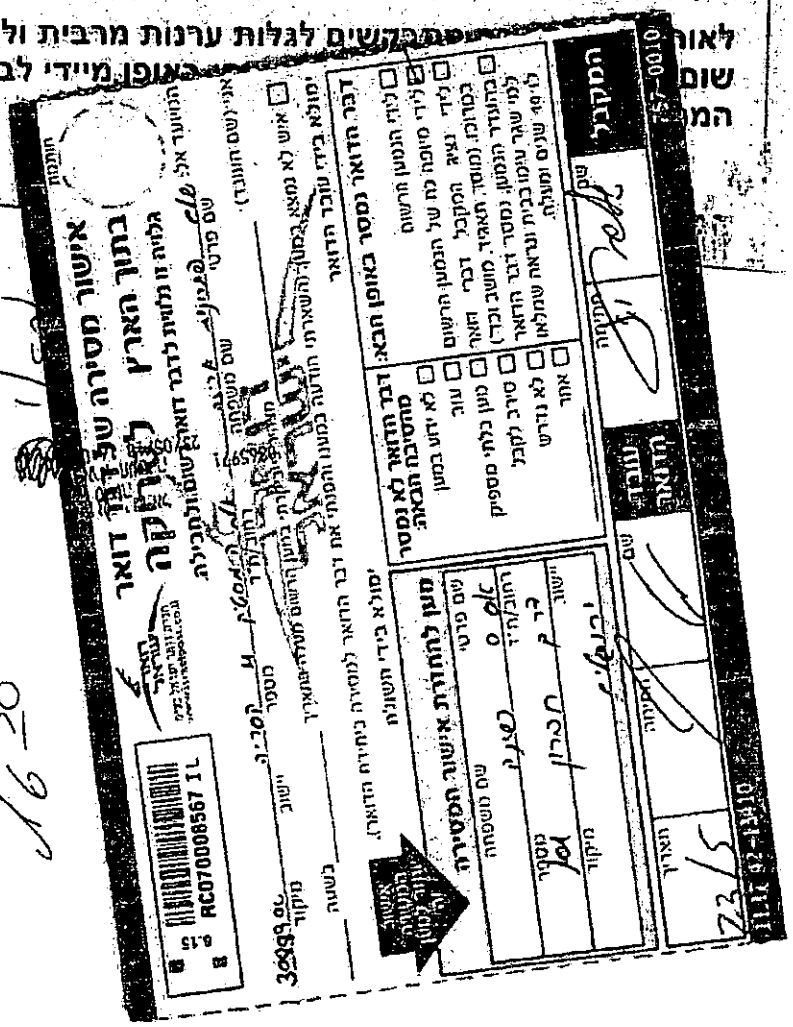
נשלח בתאריך 23-06-2018 שעה: 13:47:34

שלום רב,

לתשומת לבכם, ישנו מתחזה שמתקשר ליחידות הדואר ומציג עצמו כנציג חברת תקשורת.

בשיחה האחרונה המתחזה ביקש מאחת מיחידות הדואר לשנות את הסיסמא לסיסמא שהוא ישלח בטענה שישנה תקלת תקשורת.

לאור [illegible] המקשים לגלות ערנות מרבית ולא לבצע שום [illegible] באופן מיידי לביטחון

משרד עו"ד
אסף פינק
Asaf Pink
Law Offices

כ"ח אייר תשע"ח
13 מאי 2018

לכבוד:
תוסף קומפאונדס בע"מ
לשכת המנכ"ל
<u>איזור תעשיה תנובות, כפר יונה</u>

א.ג.נ.,

שלום רב,

הנדון: **<u>פניה לקבלת מידע בנוגע ליישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, והתראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים</u>**

בעקבות פניות שהתקבלו במשרדנו, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

1. החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011, (להלן: "**החוק**") נכנס לתוקפו ביום 01/07/2011 ומטרתו לקבוע בין היתר הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות.

2. החוק מבוסס בין היתר על דירקטיבת European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste, ומודל EPR – Extended Producer Responsibility, אשר מטילים בין היתר אחריות מורחבת על יצרנים ויבואנים של מוצרים אשר מיוצרים או מיובאים על-ידם וארוזים באריזות חד-פעמיות.

3. מבדיקה ראשונית שערכנו עולה, כי מכוח סעיף 2 לחוק ולאור תחום פעילותכם הנכם מוגדרים לכאורה כ"יבואן או "יצרן" של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות.

4. החובות המוטלות על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או של מוצרים הנמכרים באריזת שירות מוסדרות בפרק ג' לחוק וכוללות בין היתר **חובה להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובות היצרן או היבואן** כמפורט להלן:

(א) חובה לבצע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד-פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה:

(1) <u>זכוכית, נייר או קרטון</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-60%;

(2) <u>מתכת</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-50%;

(3) <u>פלסטיק</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-22.5%;

(4) <u>עץ</u> – מיחזור בשיעור שלא יפחת מ-15%.

101 Derech Hebron Street 9348001 ירושלים ,101 דרך חברון
asaf@asafpinklaw.co.il | Fax: 02-5632244 | Phone: 02-5[illegible]

(ב) חובה לדווח לגורם שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה, פעמיים בשנה ובתום כל שנה אודות מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו; משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו ועוד.

(ג) חובת רישם מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח כאמור בסעיף ב' לעיל.

5. מבדיקה שערכנו באתר המרשתת של תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר[1] עולה, כי על-אף שחלפו **למעלה שש שנים וחצי** מיום תחילתו של סעיף 9 לחוק לעניין חובת התקשרות עם גוף מוכר, **טרם התקשרתם בחוזה התקשרות עם גוף מוכר כמצוות הוראות החוק**.[2]

6. אי-התקשרות עם גוף מוכר מונעת צמצום של כמות הפסולת, שימושה החוזר, מניעת הטמנתה ומביאה להשפעות סביבתיות שליליות בכך שפסולת האריזות המיוצרת או מיובאת על-ידכם מושלכת לסביבה וגורמת לזיהומה וללכלוכה.

7. **לאור כל האמור לעיל, אבקש את התייחסותכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ- 21 יום ממסירת מכתבי זה, האם הנכם קשורים עם גוף מוכר, ואם לא כן כיצד בכוונתכם לפעול על-מנת להתקשר עם גוף מוכר ולמלא את הוראות החוק לעתיד ולמפרע.**

8. במידה ולא תשיבו על מכתבי זה **ישקלו מרשיי נקיטת הליכים משפטיים בעניין זה לרבות שקילת הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית** בשל הנזקים שנגרמים לסביבה ולציבור בשל אי-התקשרותכם עם גוף מוכר.

9. במידה ותבחרו לקיים את הוראות החוק, אבקש כי שכר טרחתי ישולם וכן גמול למרשיי בשל העובדה כי גרמנו לאכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

10. במידה והנכם מעוניינים בהבהרות בנוגע לחובתכם כאמור או בהבהרות אחרות הנכם מוזמנים לפנות למשרדנו בפרטים המופיעים מטה.

בברכה,

אסף פינק, עו"ד **איתי ארגוב, עו"ד**

אסף פינק משרד עורכי דין

---

[1] http://www.tmir.org.il

[2] למיטב ידיעתנו נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף מוכר אחד ולכן העובדה שאינכם מופיעים ברשימת מקבלי השירותים מת.מ.י.ר כפי שהיא מופיעה באתר המרשתת שלו, מצביעה על-כך שאינכם מקיימים את הוראת החוק.

בניין בית האומות, דרך חברון 101, ירושלים 9348001 101 Derech Hebron Street
asaf@asafplaw.co.il | Fax: 02-5632244 | Phone: 02-502-8[illegible]

אישור מסירה של דבר דואר
בתוך הארץ לסריקה

דואר ישראל

RC070008465 IL

גלויה זו נלווית לדבר דואר רשום/לחבילה.

שם פרטי | שם משפחה | רחוב/ת' | מספר | כפר/ישוב | מיקוד

אני (שם המוסר) _____ מאשר/ת בזאת כי ביום _____ בשעה _____

☐ אישי לא נמצא במען (השארתי הודעה במען והפניתי את דבר הדואר למסירה חוזרת)

יחולא בידי עובד הדואר

יחולא בידי הנמען

דבר הדואר נמסר באופן הבא:

☐ לידי הנמען הרשום

☒ לידי מורשה לח של הנמען הרשום

☐ לידי נציג המקבל דברי דואר במרכז (מוסד, תאגיד, משק וכד')

☐ בתעוד הנמען (מסר דבר הדואר לפי שגר עימו בבית ונראה שמלאו לו 18 שנים ומעלה)

דבר הדואר לא נמסר מהסיבה הבאה:

☐ לא ידוע בנמען

☐ עזב

☐ מען בלתי מזוהה

☐ נפטר/ה

☐ לא דרוש

☐ אחר

מען להחזרת אישור המסירה

מען חדש | שם משפחה

שנה | מספר

רחוב

ישוב | מיקוד

אישור המסירה יחזור למען זה

המקבל	שם	תפקיד	עובד/ת הדואר	ציון	חתימה	תאריך
						23/5/17

11.17 42-1310 | 737-0010

נספח 3

עמוד רלוונטי מתוך השנתון הסטטיסטי לישראל 2017

2 אוכלוסייה

אוכלוסיית ישראל משתנה וגדלה כל העת, ונתונים עליה נדרשים לשם תכנון עירוני, קביעת מדיניות חברתית-כלכלית, קבלת החלטות מינהליות ועוד. בנושא זה מוצגים נתונים על התכונות הדמוגרפיות של האוכלוסייה: גידול האוכלוסייה ומקורותיו; הפיזור והצפיפות של האוכלוסייה; תחזית אוכלוסייה; עלייה והגירה בין-לאומית.

כמו כן, מובאים נתונים על המבנה של משקי הבית והמשפחות ועל מרכיבי השינוי העיקריים של המשפחה (פריון, נישואין, גירושין).

נתונים נבחרים, 2016

אוכלוסייה

אוכלוסיית ישראל (סוף שנה)

8,628,600
נפש

יהודים
74.7%

ערבים
20.8%

אחרים
4.5%

קצב גידול האוכלוסייה
2.0%

עלייה והגירה בין-לאומית

עלייה

עולים מקום המדינה
3.2 מיליון

עולים בשנת 2016
26.0 אלף

הגירה של ישראלים לחו"ל (2015)

יצאו מישראל
16.7 אלף

חזרו לישראל
8.5 אלף

עובדים מחו"ל בעלי אשרת עבודה

נכנסו לישראל
52.6 אלף

יצאו מישראל
46.1 אלף

משפחה

נישואין וגירושין (2015)

זוגות שנישאו
53,579

זוגות שהתגרשו
14,487

לידות חי ופריון

יילודים חיים
181,405

הפסקות היריון (2014)

פניות של נשים לוועדות לאישור הפסקת היריון
18,646

משקי בית ומשפחות

משקי בית
2,470,200

מספר נפשות ממוצע למשק בית
3.3

משפחות גרעיניות
2,020,900

נספח 4

עמודים רלוונטיים מתוך הסקר החברתי 2014 – נושאים ייחודיים: איכות הסביבה והון חברתי

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

הסקר החברתי
2014

נושאים ייחודיים: איכות הסביבה והון חברתי

פרסום מס' 1648
www.cbs.gov.il

ירושלים, אלול תשע"ו, ספטמבר 2016

הקדמה

הסקר החברתי הוא סקר שנתי הנערך ברציפות משנת 2002, בהזמנת אגף התקציבים במשרד האוצר. הסקר מבוסס על מדגם חדש בכל שנה. מטרתו לספק מידע עדכני על האוכלוסייה בישראל ועל תנאי חייה, ונתוניו מיועדים לשימושם של קובעי מדיניות חברתית, לחוקרים בתחומי החברה והרווחה ולציבור הרחב.

שאלון הסקר בנוי משני חלקים עיקריים: גרעין קבוע, המכיל כ-200 שאלות במספר רב של תחומי חיים, כגון בריאות, דיור, תעסוקה ומצב כלכלי, וחלק נוסף המוקדש בכל שנה לנושא או שניים הנחקרים לעומק.

במהלך השנים התמקד הסקר החברתי בנושאים האלה:

2002 – הסדרי פנסיה וחיסכון

2003 – רווחת האוכלוסייה

2004 – סידורים לילדים והקשר לתעסוקת הורים

2005 – השתתפות בכוח העבודה

2006 – מטפלים ללא תמורה כספית

2007 – רווחת האוכלוסייה בישראל; עמדות הציבור כלפי שירותי הממשל

2008 – מוביליות חברתית

2009 – דתיות ומסורת; משפחתיות

2010 – בריאות ואורח חיים; שימוש במחשב ובאינטרנט

2011 – למידה לאורך החיים; שימוש בשפות

2012 – הסדרי פנסיה וחיסכון לקראת פרישה; התארגנויות עובדים

2013 – רווחת האוכלוסייה בישראל

2014 – איכות הסביבה; הון חברתי

איכות הסביבה עוסקת ביחסי הגומלין שבין האדם לבין סביבתו. משאבים סביבתיים כגון אוויר, מים, קרקע ואור השמש, הם משאבי טבע החיוניים לקיום החי והצומח. איכותם של משאבים אלה מושפעת במידה רבה מאופן ניצולם על ידי האדם וממידת הפגיעה בהם. בסקר נחקרים בהרחבה היבטים שונים של איכות הסביבה: הרגלי הטיפול בפסולת ומחזור במשק הבית ובאזור המגורים, כולל עמדות בנושא זה; מקורות אנרגיה שבשימוש משק הבית; הרגלי חיסכון באנרגיה במשק הבית; עמדות בנושא צריכת אנרגיה ואנרגיה ירוקה; הרגלי שימוש במים במשק הבית; עמדות בנושא צריכת מים; ביקור בשטחים פתוחים; עמדות בנושא שימור שטחים פתוחים; הרגלי צריכה במשק הבית ועמדות בנושא צריכה.

הון חברתי מתייחס למשאבים בלתי חומריים העומדים לרשות אנשים החברים בקהילה חברתית מכוח שיתוף פעולה, אמון וניצול ערוצי המידע הקיימים ביניהם. למונח "הון חברתי" שני היבטים מרכזיים: היבט מבני, המתמקד ברשתות חברתיות ובדפוסי התנהגות המאפשרים את שיתוף הפעולה, כגון התנהגות חברתית ומעורבות חברתית. ההיבט השני, הנורמטיבי, מתמקד בתחושות ובערכים כגון תחושת שייכות, אמון, הדדיות, סובלנות, כבוד וקבלת הזולת. שני ההיבטים נחקרו בסקר בעזרת שאלות המתייחסות לנושאים האלה: קשרים משפחתיים וחברתיים; מעורבות בפעילות חברתית; בעיות חברתיות באזור המגורים; עמדות ביחס לתושבי אזור המגורים; תחושת שייכות ולכידות חברתית; אמון כלפי קבוצות שונות ותמיכה הדדית.

בנוסף לפרסום זה, נתונים מהסקר החברתי 2014 ומשנים קודמות מופיעים באתר האינטרנט של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס). באתר ניתן גם להשתמש במחולל הלוחות של הסקר חברתי, המאפשר שליפה ועיבוד של מידע נרחב מתוך בסיס נתוני הסקר, כולל משנים קודמות.

מלבד אגף מיקרו-כלכלה, האחראי על תחום הסקר החברתי, מספר יחידות נוספות בלמ"ס היו שותפות לתכנון ולניהול הסקר. אנו מודים לעובדי תחום חקלאות סביבה ואנרגיה, אגף סקרים, אגף מערכות מידע, אגף מתודולוגיה סטטיסטית, אגף דוברות, תקשורת והסברה ותחום הוצאה לאור על השותפות בסקר ובהפקת פרסום זה. תודה מיוחדת לאנשי המשרד להגנת הסביבה על הייעוץ המקצועי ועל הסיוע בגיבוש שאלון הסקר.

מרב יפתח-אורן

מנהלת אגף בכיר מיקרו-כלכלה

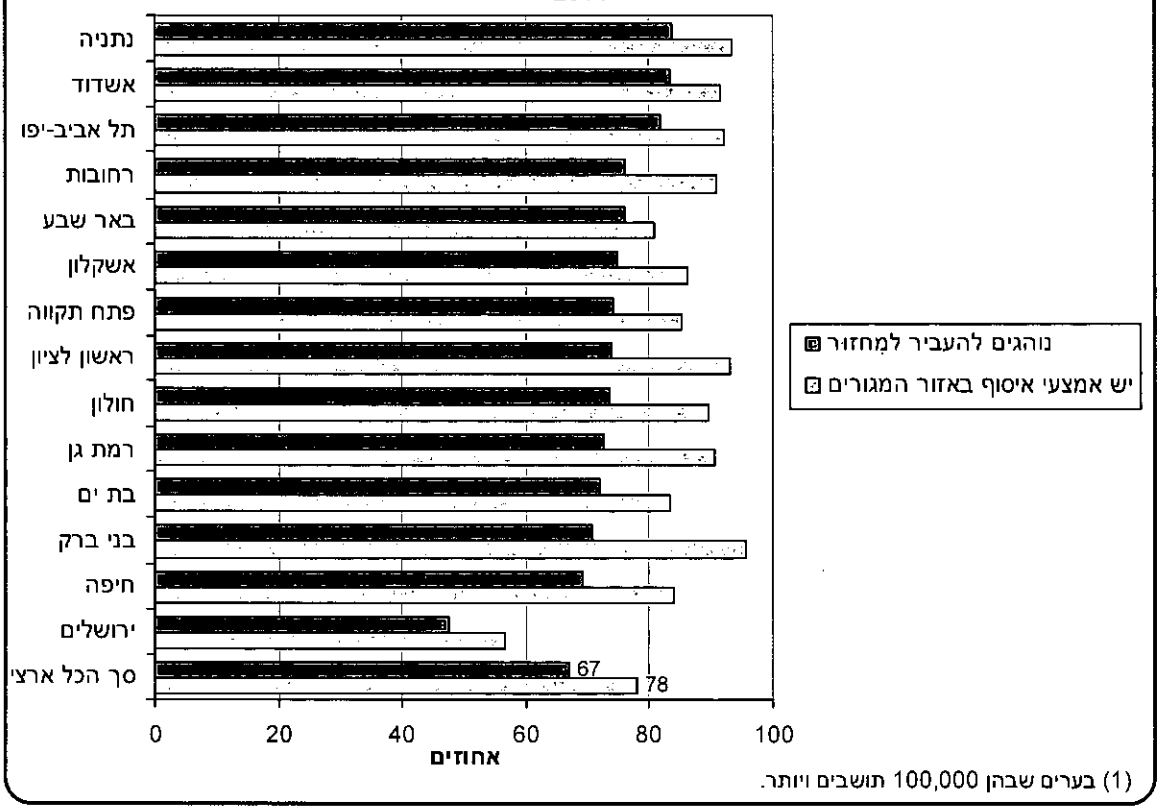
ירושלים, תשע"ו–2016

א. טיפול בפסולת ומִחזור

הרגלי מִחזור ואמצעים לאיסוף בערים הגדולות[6]

כשני שלישים (67%) מהאוכלוסייה נוהגים להעביר בקבוקי פלסטיק למִחזור. השיעורים הגבוהים ביותר נמצאו בערים נתניה (84%), אשדוד (83%) ותל אביב-יפו (82%). ביתר הערים הגדולות שיעור הממחזרים נע בין 69% ל-76%, למעט ירושלים שבה שיעור הממחזרים נמוך ממחצית – 48% (72% מהיהודים). בכל הערים הגדולות למעט ירושלים, יותר מ-80% מדווחים כי קיים מתקן לבקבוקי פלסטיק באזור מגוריהם. בירושלים שיעור זה עומד על 57% (84% מהיהודים).

17: בני 20 ומעלה, לפי הרגלי מִחזור של בקבוקי פלסטיק ועיר(1)
2014

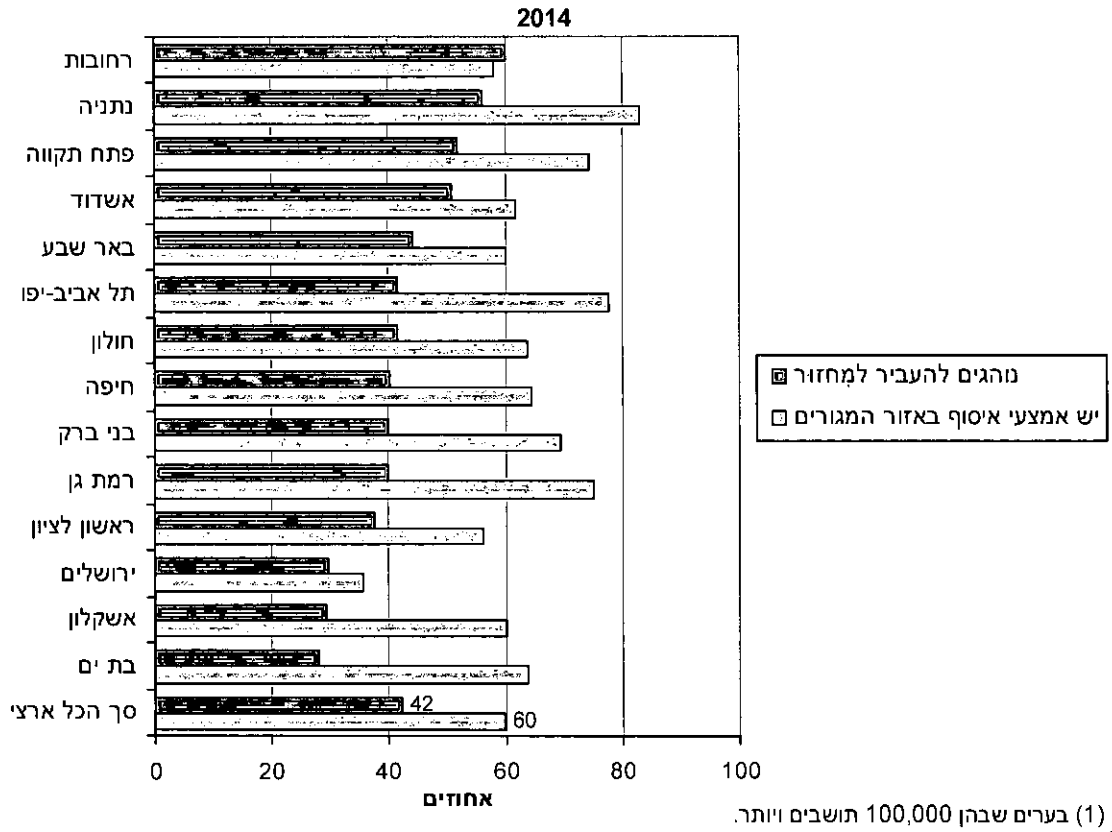
(1) בערים שבהן 100,000 תושבים ויותר.

42% מהאוכלוסייה מחזירים לחנות בקבוקי פלסטיק קטנים, בקבוקי זכוכית ופחיות תמורת פיקדון. ברחובות השיעור הגבוה ביותר (60%) של המחזירים בקבוקים ופחיות עבור פיקדון, ובמרבית הערים השיעור נמוך ממחצית. בתל אביב-יפו השיעור דומה לשיעור הארצי (42%) ובירושלים רק 30% מחזירים בקבוקים ופחיות עבור פיקדון (45% מהיהודים). יצוין כי 60% מכלל האוכלוסייה מדווחים כי קיימת באזור מגוריהם האפשרות להחזיר בקבוקים תמורת פיקדון, אך 42% מעבירים בפועל לחנויות. בתל אביב-יפו 78% מדווחים על האפשרות להחזיר לחנות תמורת פיקדון, אך בפועל רק 42% מתושבי העיר מחזירים.

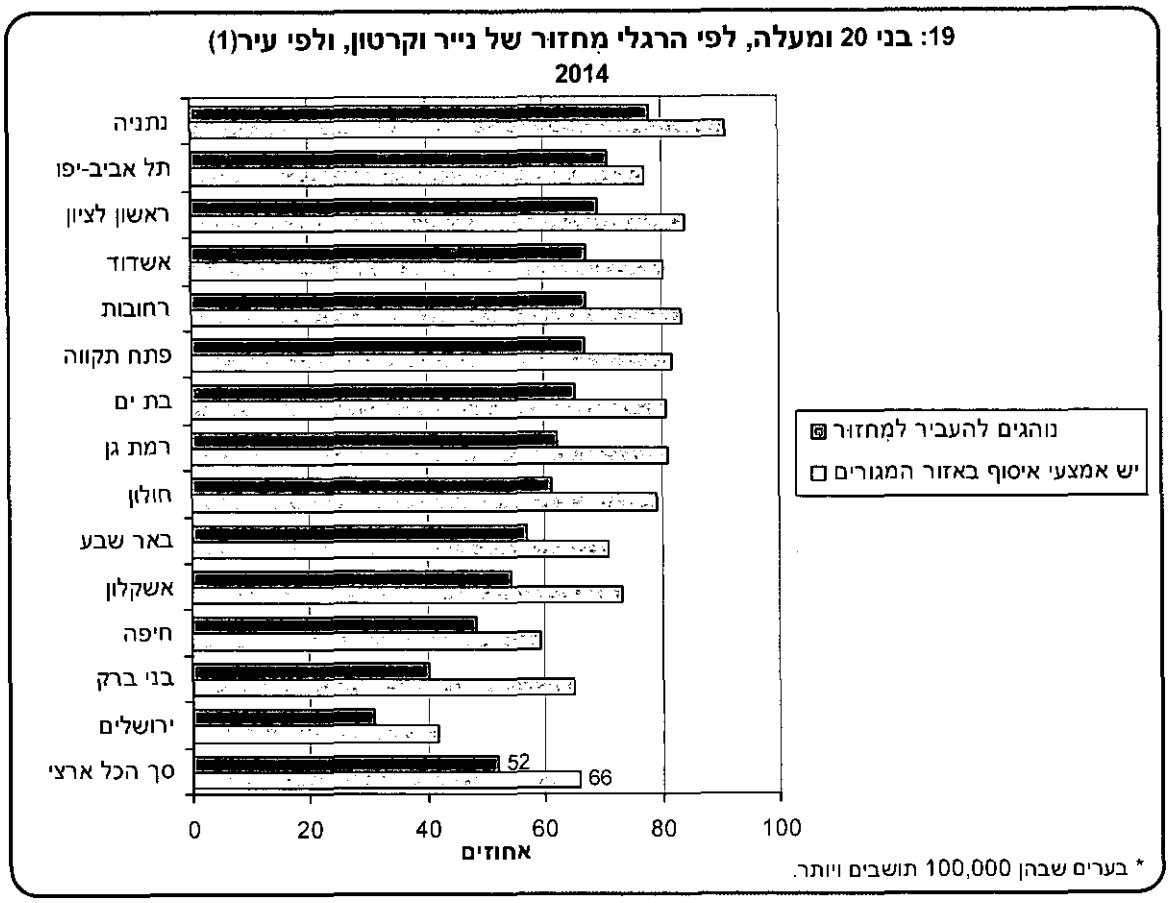
[6] ערים המונות 100,000 תושבים ויותר. הנתונים מבוססים על מי שהשיבו "כן" לשאלה "האם אתה או אחרים במשק הבית, מעבירים למִחזור את הפריטים האלה, באזור מגוריך או במקום אחר".

18: בני 20 ומעלה, לפי החזרת בקבוקים ופחיות תמורת פיקדון ועיר(1)
2014

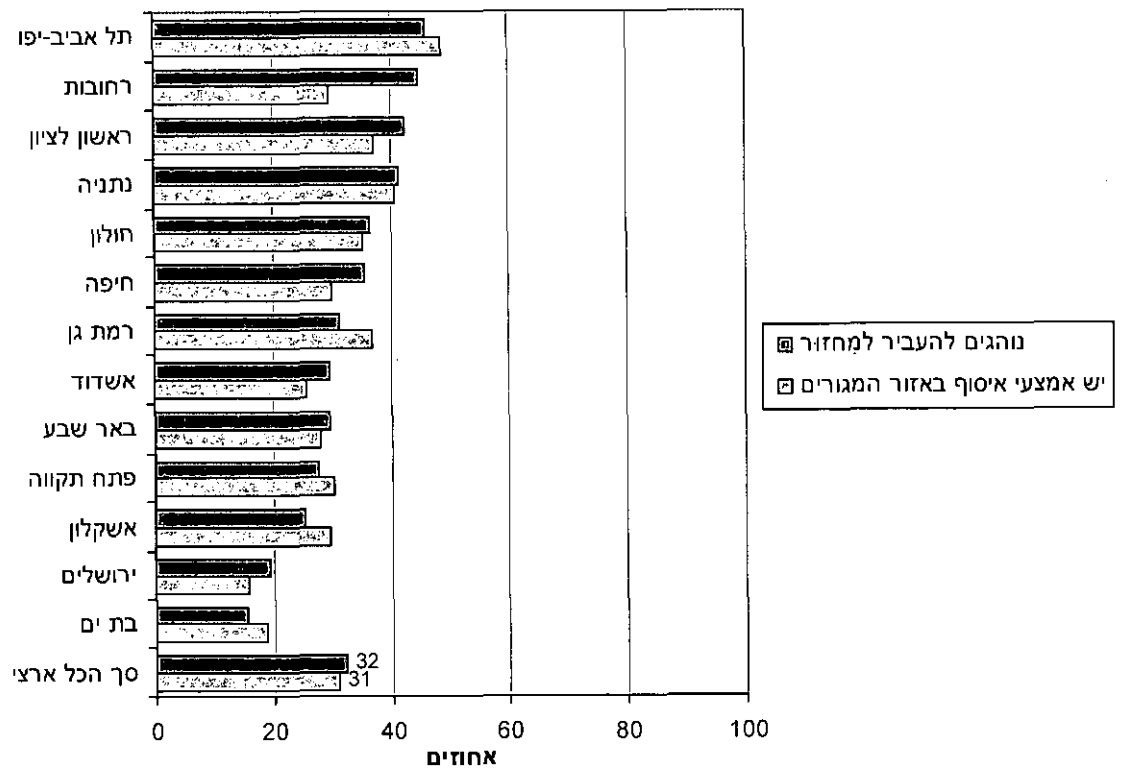
(1) בערים שבהן 100,000 תושבים ויותר.

כמחצית מהאוכלוסייה (52%) מעבירים למִחזור נייר וקרטון. כשליש (31%) בירושלים – 48% מהיהודים, ו-40% בבני ברק, לעומת 78% בנתניה. בתל אביב-יפו, 71% נוהגים להעביר למִחזור נייר וקרטון. 42% מתושבי ירושלים מדווחים על קיום מכולה לאיסוף נייר וקרטון באזור מגוריהם, ובקרב היהודים בירושלים עומד השיעור על 64%. שיעור נמוך יחסית נמצא גם בחיפה (59%), לעומת נתניה שבה 91% מדווחים על מכולה לאיסוף נייר וקרטון באזור מגוריהם. בתל אביב-יפו, 77% מדווחים על מכולה באזור מגוריהם.

שליש (32%) מהאוכלוסייה נוהגים להעביר למִחזור סוללות. בתל אביב-יפו היה השיעור 46%, בירושלים 19% (29% מהיהודים) ובחיפה 36%. שיעור נמוך יחסית נמצא גם בתפרוסת מִכלים לאיסוף סוללות: רק 31% מדווחים על קיום מִכל לאיסוף סוללות באזור מגוריהם, 16% בירושלים, לעומת 49% בתל אביב-יפו.

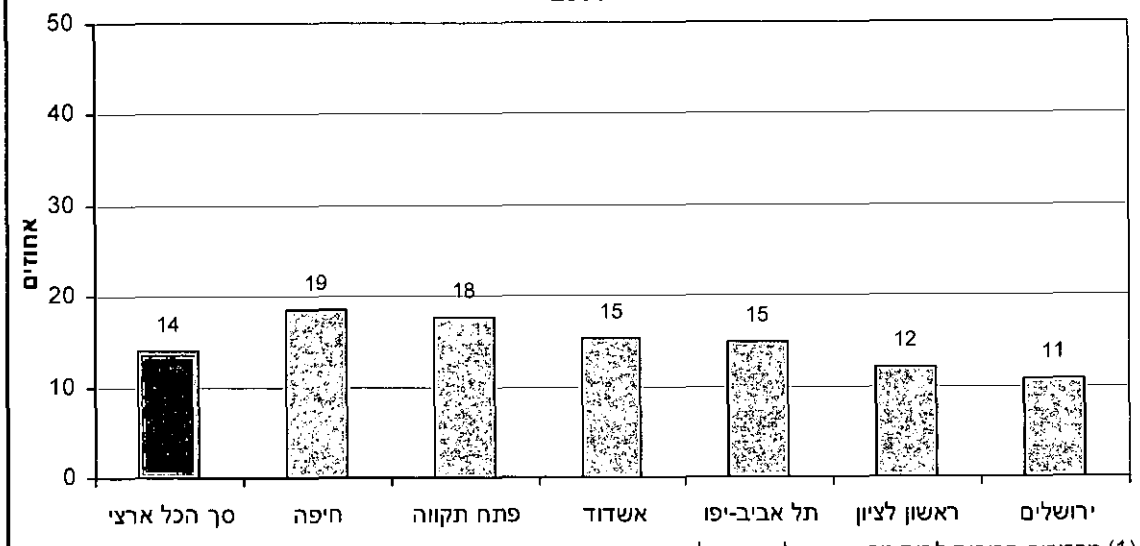
20: בני 20 ומעלה, לפי הרגלי מִחזור של סוללות, ולפי עיר(1)
2014

* בערים שבהן 100,000 תושבים ויותר.

14% מהאוכלוסייה מחזירים תרופות שפג תוקפן או שלא נצרכו לבית מרקחת או לקופת חולים. מבין הערים הגדולות: בחיפה השיעור הוא 19% וביתר הערים הגדולות נע שיעור המחזירים תרופות בין 11% ל-18%.

21: בני 20 ומעלה המחזירים(1) תרופות שלא נצרכו, לפי עיר(2)
2014

(1) מחזירים תרופות לבית מרקחת או לקופת חולים.
(2) בערים שבהן 200,000 תושבים ויותר.

11% מהאוכלוסייה נוהגים להעביר מוצרי חשמל ואלקטרוניקה למִחזור. מבין שש הערים הגדולות, 14% באשדוד, לעומת פחות מ-10% ביתר הערים הגדולות. באשדוד ובראשון לציון כ-20% מדווחים על קיום מתקן לאיסוף מוצרי חשמל ואלקטרוניקה באזור מגוריהם, לעומת 4%–6% ביתר הערים הגדולות.

שירותי איסוף למִחזור לפי מחוז מגורים

78% מהישראלים מדווחים שבאזור מגוריהם יש מתקן לאיסוף בקבוקי פלסטיק. במחוזות ירושלים והצפון, כ-60% מדווחים על מתקן באזור מגוריהם (81% מהיהודים במחוז ירושלים), לעומת יותר מ-85% במחוזות המרכז ותל אביב וביישובים ישראלים ביהודה והשומרון.

כשני שלישים מהאוכלוסייה (66%) מדווחים שבאזור מגוריהם יש מכולה לאיסוף נייר וקרטון. במחוז הצפון היה השיעור 48% ובמחוז ירושלים 46%, (66% מהיהודים). לעומת זאת, במחוזות תל אביב והמרכז 79% מדווחים על מכולה לאיסוף נייר וקרטון באזור מגוריהם.

60% מדווחים על אפשרות החזרה לחנות של בקבוקי פלסטיק, בקבוקי זכוכית ופחיות תמורת פיקדון. 73% מהאוכלוסייה במחוז תל אביב מדווחים שיש אפשרות החזרה באזור מגוריהם, לעומת 39% במחוז ירושלים (56% מהיהודים) ו-45% במחוז צפון.

פחות משליש (31%) מדווחים שבאזור מגוריהם יש מִכל לאיסוף סוללות. במחוז ירושלים 16% מדווחים על מכל באזור מגוריהם (22% מהיהודים), ושיעורם הוא כמחצית מהשיעור הארצי. לעומת זאת במחוזות תל אביב והמרכז, השיעור גבוה יחסית, אך עומד על 38% בלבד.

מתקנים לאיסוף מוצרי חשמל ואלקטרוניקה. כעשירית (10%) מהציבור מדווחים שיש מתקן כזה באזור מגוריהם. במחוזות ירושלים וחיפה השיעורים הנמוכים ביותר (4% ו-6%, בהתאמה), ובמחוזות הצפון, הדרום והמרכז השיעור הוא 10%–13%.

א. בני 20 ומעלה המדווחים על אמצעי איסוף למִחזור באזור המגורים, לפי מחוז, 2014

מחוז מגורים	מתקן לבקבוקי פלסטיק	מכולה לנייר וקרטון	החזרה לחנות של בקבוקים ופחיות תמורת פיקדון	מִכל לסוללות	מתקן לאיסוף מוצרי חשמל ואלקטרוניקה
			אחוזים		
סך הכל	78.0	65.9	59.9	30.8	9.6
ירושלים כולל מזרח י-ם	57.6	45.5	39.2	15.6	4.2
מזה: יהודים	80.5	65.6	56.1	22.3	5.5
הצפון	61.6	48.3	45.3	22.9	9.9
חיפה	75.3	59.7	61.0	28.1	5.9
המרכז	86.8	79.2	69.3	38.0	13.4
תל אביב	90.9	78.9	72.7	38.2	9.2
הדרום	79.9	66.3	59.3	29.7	11.0
אזור יהודה והשומרון (יישובים ישראליים)	88.9	67.9	56.2	35.7	..

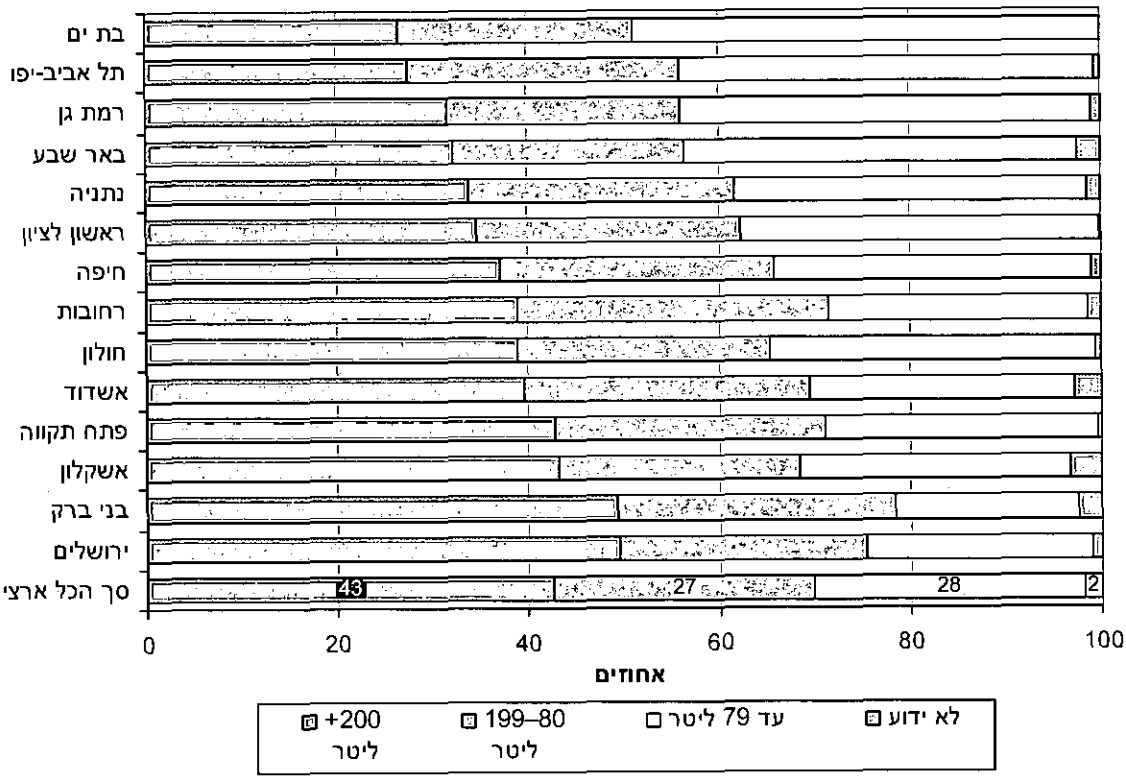
בסך הכל, 57% מהאוכלוסייה מרוצים משירותי האיסוף למִחזור באזור מגוריהם. מבין הערים הגדולות (200 תושבים ומעלה), בראשון לציון השיעור הגבוה ביותר של מרוצים – 76%, באשדוד 70%, בפתח תקווה 66%, בתל אביב-יפו 63%, בחיפה 55%, ובירושלים 32% בלבד – 48% מהיהודים ו-5% מהערבים.

כמות האשפה שמשקי הבית משליכים[7]

28% ממשקי הבית משליכים עד 79 ליטרים של אשפה בשבוע, 27% משליכים 80–199 ליטרים אשפה ו-43% משליכים 200 ליטרים ומעלה של אשפה בשבוע.

מבין הערים הגדולות, בירושלים ובבני ברק שיעור גבוה יחסית של משקי בית המשליכים 200 ליטרים ומעלה של אשפה בשבוע (50% ו-49%, בהתאמה), לעומת 27% בתל אביב-יפו ובבת ים.

22: בני 20 ומעלה, לפי כמות האשפה(1) שמשק הבית משליך בשבוע, ולפי עיר(2)
2014

(1) מבוסס על דיווח עצמי על גודל שקית האשפה
ועל מספר שקיות אשפה מלאות שמשק הבית משליך בשבוע.
(2) בערים שבהן 100,000 תושבים ויותר.

[7] האומדן מבוסס על דיווח עצמי של משקי בית.

חוות דעת

נעמה אשור בן ארי (M.A)
יועצת סביבתית

כ"ד/טבת/תשע"ח

11/01/2018

לכבוד:

עו"ד אסף פינק

שלום רב,

הנדון: <u>חוות דעת מומחה – המשמעויות הסביבתיות של אי יישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011</u>

אני החתומה מטה, נעמה אשור בן ארי, מתכבדת להגיש חוות דעת לתובענה ייצוגית, באמצעות משרד עורכי הדין אסף פינק.

אני נותנת את חוות דעתי זו במקום עדות בבית המשפט ואני מצהירה בזאת כי ידוע לי היטב שלעניין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט, דין עדות זו כשהיא חתומה על ידי, כדין עדות בשבועה בבית משפט.

על החתום **<u>נעמה אשור בן-ארי</u>** נעמה אשור

שמי נעמה אשור בן ארי. בעלת תואר מוסמך בהצטיינות בגיאוגרפיה וסביבת האדם (M.A) מאוניברסיטת תל-אביב ותואר בוגר בגיאוגרפיה וביחסים בין לאומיים (B.A) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

בעלת ניסיון מקצועי של 15 שנה במשרד להגנת הסביבה בתחום הפסולת והתכנון הסביבתי כמפורט להלן:

בשנים 2011-2015 שימשתי כראש אגף פסולת במשרד להגנת הסביבה. אגף הפסולת מוביל את נושאי הליבה של המשרד להגנת הסביבה, לרבות קביעת מדיניות ארצית לצמצום כמויות הפסולת וטיפול סביבתי מוסדר בפסולת המיוצרת, ניהול חומרים והפקת אנרגיה ירוקה מפסולת. האגף אמון על יישום המדיניות על ידי קידום ויישום חקיקה, פרסום מסמכי מדיניות מנחים למגזר הפרטי והציבורי והשקעת תקציבים למימון פרויקטים פרטיים וציבוריים בתחום.

תפקידי כלל גיבוש מדיניות המשרד לטיפול בפסולת, קידום חקיקה לצמצום כמויות הפסולת ועידוד המיחזור, אכיפת חוקי אחריות יצרן מורחבת, ייצוג המשרד בוועדות התכנון ברמה הארצית (המועצה הארצית לתכנון ובניה, ועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים, ועדת עורכי תכנית מתאר ארצית 16), קידום תקינה בתחום הפסולת, כתיבת מסמכי מדיניות, חוות דעת מקצועיות וחוות דעת מומחה לבתי משפט.

במסגרת תפקידי שימשתי כנציגת ממשלת ישראל בשימועים בתחום הפסולת המוצקה ב- OECD וחברה ב- "working party on resource productivity and waste" שב-OECD.

בשנים 2009-2011 שימשתי כראש תחום מיחזור והשבה באגף הפסולת, במסגרתו הייתי ראש הצוות לקביעת מדיניות הטיפול בפסולת בדגש על מיחזור והפקת אנרגיה. התפקיד כלל קידום כלי מדיניות להפחת ייצור הפסולת וצמצום הטמנה, גיבוש "קולות קוראים" למיחזור ברשויות מקומיות וקביעת יעדי ביצוע בתחום מיחזור והשבת פסולת.

בשנת 2008 שימשתי כממונה תכנון תשתיות ארציות באגף התכנון במשרד להגנת הסביבה. במסגרת תפקיד זה שימשתי כנציגת השר במועצה הארצית לתכנון ובנייה וקידמתי את נושאי הפסולת, עודפי עפר, הובלת תכנון קו הרכבת לירושלים, הרחבת כביש 6, מערכות הסעת המונים. תפקידי כלל הכנת הנחיות לתסקירי השפעה על הסביבה ובדיקת תסקירים.

בשנים 2000-2008 שימשתי כמרכזת בכירה למיחזור במחוזות תל אביב והמרכז במשרד להגנת הסביבה. תפקידי כלל את הקמת ענף המיחזור במחוזות וקידום פרויקטים לצמצום כמויות הפסולת במקור ומיחזור ברשויות המקומיות ובתעשייה, שיקום אתרי פסולת ואכיפת מפגעים סביבתיים בתחום הפסולת המוצקה.

משנת 2015 עובדת כיועצת פרטית בתחום איכות הסביבה. במסגרת זו, עובדת כראש צוות סביבה בוועדה לתשתיות לאומיות, מנהל התכנון ויועצת סביבתית ללשכת התכנון מחוז דרום במנהל

התכנון. בנוסף עובדת כיועצת סביבתית לגורמים פרטיים, ציבוריים וגופים לא ממשלתיים בתחום הפסולת והמיחזור, תכנון סביבתי, רגולציה וקיימות.

החל משנת 2016 מרצה מן החוץ בבינתחומי, הרצליה, לתכנון ולמינהל סביבתי בישראל.

תקציר

חוות דעת זו עוסקת במשמעויות הסביבתיות של אי יישום החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן: "**החוק**" **או** "**חוק האריזות**") על ידי יצרני המחויבים בהתקשרות עם גוף יישום מוכר על פי החוק אריזות (למען הסר ספק יצרן בחוות דעת זו משמעו גם יבואן).

חוות הדעת מתייחסת להיבטים הבאים:

1. עקרונות מדיניות הפסולת באירופה (הדירקטיבה האירופית) בדגש על מדיניות "ניהול חומרים".
2. היררכיית הטיפול בפסולת באירופה ובישראל תוך ניתוח העקרונות הסביבתיים לטיפול פסולת ועיקרון "אחריות יצרן מורחבת".
3. ניתוח של המשמעויות הסביבתיות הנגזרות מאי יישום החוק.

עיקרי חוות הדעת:

1. **פסולת מוצקה מהווה מקור משמעותי של חומרי גלם**. מתוך הבנה זו גובשה הדירקטיבה האירופית[1] לטיפול בפסולת המתבססת על **ניהול חומרים מקיים-** SMM[2] **והיררכית הטיפול בפסולת** המציבה סדרי עדיפויות להפחתה במקור, שימוש חוזר, מיחזור והשבה על פני הטמנה.
2. **הדירקטיבה האירופית אומצה כמדיניות הטיפול הרשמית של המשרד להגנת הסביבה בישראל.**
3. הדירקטיבה מדגישה את הצורך במדיניות סביבתית של **eco-design** שמטרתה **לפעול לצמצום הפסולת על ידי תכנון מוקדם של מוצרים**:

"with a view to promoting technologies focusing on durable, re-usable and recyclable products"[3]

4. הגישה המנחה הינה- Resource Productivity of Waste- הפסולת אינה עוד מטרד שיש להשליך, אלא מקור להתייעלות- הן בתהליך ייצור המוצר, המשך בשימוש בו ועיצובו לשימוש חוזר, מיחזורו והשבתו תוך צמצום ההשלכות הסביבתיות.
5. **כיום בישראל מוטמנת כ- 80% מהפסולת המוצקה וכ- 20% בלבד מועברת למיחזור. מצב זה מהווה מגמה הפוכה לזו הקיימת במדינות המפותחות.**

[1] **Waste Framework Directive** (2008/98/EC)
[2] Sustainable Material Management
[3] **Waste Framework Directive** (2008/98/EC), p.12

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

6. **להטמנה השפעות שליליות על הסביבה** לרבות אי ניצול הפסולת כמשאב, תפיסת שטחים פתוחים, ייצור גזי חממה, זיהום קרקע ומי תהום.
7. **חוקי אחריות יצרן מורחבת, דוגמת החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011, מהווים כלי לביסוס מדיניות סביבתית לניהול חומרים** במדינות המפותחות. חוק זה נועד **ליצר תמריץ ליצרני אריזות לפעול לייצור מוצרים ברי קיימא בעלי השפעה פחותה על הסביבה**. ללא חקיקת חוקי אחריות יצרן תמריץ זה אינו קיים והפגיעה בסביבה גדלה.
8. **מטרת חוק האריזות הנה לעודד הפחתה במקור, שימוש חוזר, מיחזור והשבה של אריזות.** סעיף 9 לחוק האריזות, קובע חובת התקשרות של יצרן אריזות עם גוף מוכר, ומגדיר את המנגנון לצורך עמידת היצרן/יבואן במטרות וביעדי החוק.
9. **מנגנון החוק מתבסס על חובת היצרן לממן את העלויות החיצוניות הנגזרות מיצור האריזות. ללא התקשרות עם הגוף המוכר, עלויות אלה אינן מופנמות** ובפועל לא מושגות התועלות הסביבתיות העומדות בבסיס החוק.
10. **אי התקשרות יצרן אריזות עם גוף מוכר מונע את הטיפול המוסדר באריזות ומוביל להשלכות סביבתיות שליליות בעת תהליכי הייצור, השינוע וההטמנה המובילות לזיהום אויר, קרקע, מי תהום, תפיסת שטחי קרקע במחסור וניצול חומרי גלם בתוליים ומתכלים.**
11. **אי התקשרות עם הגוף המוכר גורמת לכך שתקציבו של הגוף המוכר הנו פחות. הדבר משפיע באופן ישיר על היקף פריסת תשתיות המיחזור** המהוות חלק אינטגרלי משרשרת הטיפול באריזות.
12. **אי עמידה בחוק האריזות פוגע בצמיחה ירוקה של המשק הישראלי.**
13. **אי עמידה בחוק האריזות פוגעת באמון הציבור ובשיתוף החיוני להצלחת החוק בצמצום ההשפעות השליליות של אריזות.**

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

א. מבוא

חוות דעת זו עוסקת במשמעויות הסביבתיות של אי יישום חוק האריזות על ידי יצרני אריזות המחויבים בהתקשרות עם גוף יישום מוכר על פי החוק.

החוק יצר ממשק בין שלושה גורמים : יצרנים ויבואנים של אריזות, רשויות מקומיות והגוף המוכר למיחזור האריזות (להלן :ת.מ.י.ר). על כל אחד מהגורמים הוטלו חובות, אשר יחדיו אמורות להניב מיחזור של כ- 60% מפסולת האריזות הנוצרת מדי שנה.

כדי לקיים את חובות המימון המוטלות על הגוף המוכר, עליו להתקשר עם יצרנים ויבואנים שחובות חוק האריזות חלות עליהם. יצרנים ויבואנים אלה חייבים במימון כל הוצאותיו של גוף היישום, כאשר נכון להיום הוכר על-ידי המחוקק גוף יישום מוכר אחד - ת.מ.י.ר תאגיד מחזור יצרנים בישראל בע"מ (חל"צ).

חוות הדעת מתייחסת להיבטים הבאים :

1. עקרונות מדיניות הפסולת באירופה (הדירקטיבה האירופית) בדגש על מדיניות "ניהול חומרים".
2. אימוץ היררכיית הטיפול בפסולת האירופית בישראל תוך ניתוח העקרונות הסביבתיים לטיפול פסולת ועיקרון "אחריות יצרן מורחבת".
3. ניתוח המשמעויות הסביבתיות הנגזרות מאי יישום החוק.

חוות הדעת תציג את המשמעות הסביבתית השלילית הנגזרת מאי התקשרות החברות נשוא תביעה זו עם גוף יישום מוכר כמחויב בחוק לרבות טביעת רגל פחמנית וזיהום אויר, תפיסת שטחי קרקע במחסור לצרכי הטמנה, זיהום קרקע ומי תהום וכריית חומרי גלם בתוליים וכן את המשמעות הכלכלית והחברתית של פגיעה בצמיחה ירוקה ובאמון הציבור.

ב. מדיניות סביבתית לטיפול בפסולת-

1. ניהול חומרים

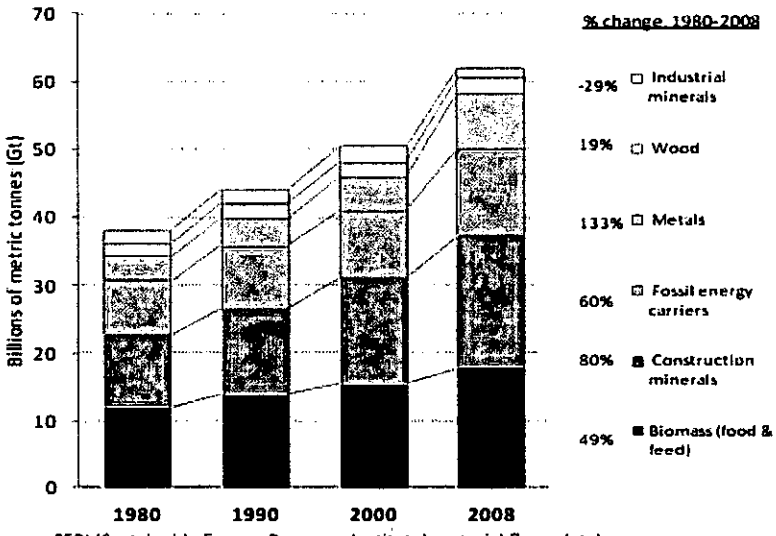
המונח המקצועי "**throw away society**" מיטיב לבטא את תרבות הצריכה שהשתרשה בעשורים האחרונים במדינות המפותחות. בעיית הפסולת מקורה בראש ובראשונה בחברת השפע בה האדם מכלה באופן הדרגתי את משאבי הטבע. מחקרים מדעיים מראים כי במהלך המאה העשרים נעשה שימוש של פי 12 בדלקים פוסיליים ופי 34 במשאבי טבע[4] וכי מאז 1980 חל גידול של 60% בשימוש בחומרי גלם. הערכות מדעיות מניחות כי הביקושים לחומרי גלם יאמירו ל- 70% ב- 2050, בעוד ש- 60% מהמשאבים הטבעיים אשר מספקים את חומרי הגלם הללו התדלדלו בצורה ניכרת. התוצאה של אורך חיים זה היא ש**כיום האנושות משתמשת ב- 1.6 כדורי ארץ על מנת לספק את המשאבים שאנו צורכים ולטפל בפסולת שאנו מייצרים.**[5] **נתונים אלה מעמידים את המשך "העסקים כרגיל" במבחן.**

[4] European Commision, **Roadmap to a Resource Efficient Europe**, 2011 p.2
[5] Global Footprint Network

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

איור מס. 1 : כריית חומרי גלם, נתונים גלובאליים

Figure 1. Global material resource extraction

Source: SERI (Sustainable Europe Resource Institute) material flows database.

התוצאה של תרבות הצריכה משפיעה על מספר היבטים בתחום הסביבה :

1. טרם ובעת תהליך הייצור-
   - פליטות גזי חממה כתוצאה מתהליכי ייצור המוצרים בעת כריית חומרי הגלם, שינוע וייצור המוצר.
   - הידלדלות משאבי טבע וחומרי גלם בתוליים הנכרים לצורך ייצור המוצרים.
2. בסוף חיי המוצר-
   - מחסור הולך וגובר במשאב הקרקע- כתוצאה מהכשרת קרקעות לצורך הקמת אתרי הטמנה לפסולת.
   - זיהום אויר, קרקע ומי תהום- כתוצאה מפליטת גזי חממה בעת תהליך התכלות הפסולת וזליגת תשטיפים שמקורם בפסולת לקרקע ולסביבה.

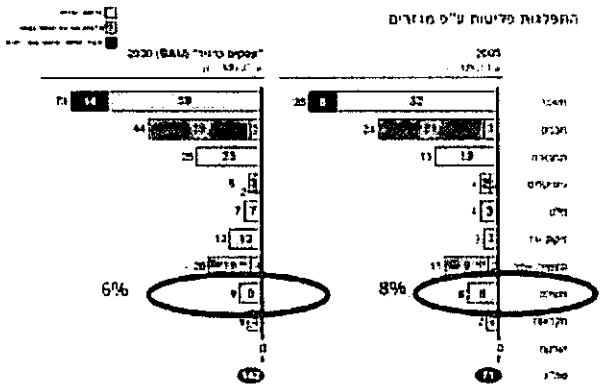
בניתוח מקורות פליטות לאוויר ממגזרים שונים, שבוצע עבור מדינת ישראל, עלה כי חלקה היחסי של הפסולת עומד על 6% של פליטות ישירות מאתרי הטמנה וכי במצב "עסקים כרגיל", בשנת 2030 תגיע לכדי 9% פליטה.[6]

[6] דו"ח מקנזי, המשרד להגנ"ס, 2009.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

איור מס. 2: התפלגות פליטות לאוויר על פי מגזרים, דוח מקנזי, המשרד להגנת הסביבה

בישראל על פי דו"ח מקנזי 2009

על פי הערכת ה- WBCSD,[7] עד לשנת 2050 יהיה צורך להתייעל בניהול חומרים בפי 4-10. בעשורים האחרונים ברור למקבלי החלטות כי לא ניתן להמשיך במסלול זה ויש לפעול ליישם מדיניות סביבתית וכלכלית המתבססת על ניהול מושכל של משאבי הטבע לרבות ניהול חומרים.

מוצרים כגון אריזות מהווים, מחד, מקור משמעותי לניצול משאבים טבעיים על כל ההשלכות הסביבתיות הנובעות מכך ומאידך, בסוף חיי המוצר, עם הפיכתם לפסולת מוצקה, עשויים להוות מקור משמעותי של חומרי גלם. מתוך הבנה זו גובשה הדירקטיבה האירופית לטיפול בפסולת המציבה את עקרונות ניהול הפסולת[8] תוך התייחסות לכל אורך חיי המוצר, על מנת למצוא את הפתרונות הסביבתיים היעילים ביותר הן "במעלה הזרם", בעת תכנון המוצר והן ב"תחתית הזרם", עם סיום השימוש במוצר והפיכתו לפסולת. מכאן שהאסטרטגיה המובילה בעשורים האחרונים באירופה ובמדינות המפותחות היא כזו של **ניהול חומרים מקיים-** Sustainable Material Management (SMM).

[7] World Business Council for Sustainable Development
[8] **Waste Framework Directive** (2008/98/EC)

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

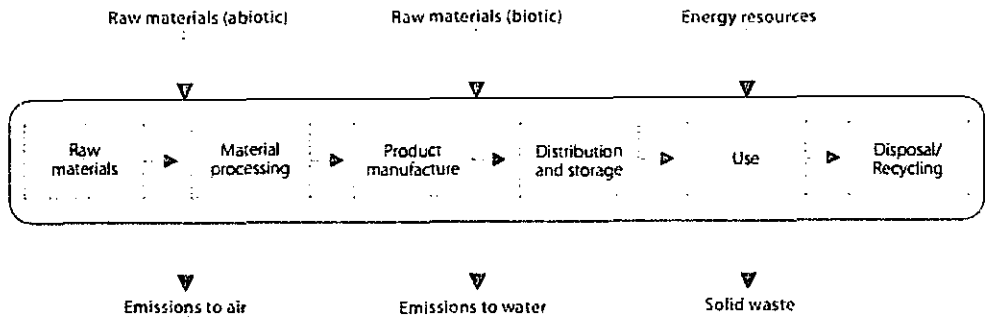
במפת הדרכים האירופית לשנת 2020 העיקרון המוביל הנו פסולת כמשאב:[9]

Milestone: By 2020, waste is managed as a resource. Waste generated per capita is in absolute decline. Recycling and re-use of waste are economically attractive options for public and private actors due to widespread separate collection and the development of functional markets for secondary raw materials. More materials, including materials having a significant impact on the environment and critical raw materials, are recycled. Waste legislation is fully implemented. Illegal shipments of waste have been eradicated. Energy recovery is limited to non recyclable materials, landfilling is virtually eliminated and high quality recycling is ensured.

על מנת לבחון את עמידת המוצרים, כגון אריזות, במדיניות ניהול חומרים מקיימת פותחה שיטת חישוב של השפעת המוצר לכל אורך חייו. שיטה זו המכונה-**Life Cycle Analysis (LCA)**- נועדה להוות כלי להערכת ההשפעה של המוצר באמצעות:

- פירוט תשומות ותפוקות בתהליך היצור
- ניתוח ההשפעות הסביבתיות הפוטנציאליות של התשומות והתפוקות

איור מס. 3: ניתוח אורך חיי מוצר [10] (LCA)

מכאן, שקיים כלי מדעי מקובל הבוחן את ההשפעות של מוצרים, דוגמת אריזות, הנותן אינדיקציה באשר לתרומה ולהשפעה הסביבתית של אותו המוצר. **מחקרים רבים של LCA מצאו יתרון סביבתי מובהק לייצור אריזות המיוצרות תחת עקרונות ניהול חומרים מקיים (SMM), כגון אריזות ברות מיחזור, כפי שיוצג במסמך זה.**

האתגר בביסוס מדיניות סביבתית לניהול פסולת הוא קביעת הכלים הרגולטוריים ליצירת תמריץ ליצרנים לייצור מוצרים ברי קיימא.

[9] European Commision, **Roadmap to a Resource Efficient Europe**, 2011 p. 5
[10] Department of Environment, Climate Change and Water NSW, Australia, Environmental benefits of recycling, 2010, p.8.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

חוות דעת זו תטען כי בהעדר רגולציה וחקיקה מחייבת אין ליצרנים תמריץ אפקטיבי לייצר מוצרים ברי קיימא. חוק האריזות, בדומה לחוקי אחריות יצרן נרחבת נוספים, נועד ליצר את התמריץ הכלכלי לצורך הפחתת ההשפעות השליליות של אריזות על הסביבה. לפיכך, **אי התקשרות החברות נשוא חוות דעת זו עם גוף מוכר מובילה לפגיעה סביבתית**.

2. היררכיית הטיפול בפסולת

הדירקטיבה האירופית לניהול פסולת קבעה את היררכיית הטיפול המועדפת.[11] דירקטיבה זו אומצה על ידי מדינות האיחוד האירופי ועקרונותיה אומצו במדינות המפותחות בהם מדינת ישראל ועל כן נפרט את עקרונותיה.

פרק 4 בדירקטיבה האירופית לטיפול בפסולת קובע את היררכיית הטיפול בפסולת הבנויה ממספר שלבים, מהמועדף ביותר לפחות רצוי (הטמנה)[12]:

- הפחתה במקור- מתייחס לתהליך יצור המוצר תוך מתן דגש להפחתת ההשפעות השליליות של המוצר לרבות באמצעות צמצום השימוש בחומרי גלם במוצר.
- שימוש חוזר- תכנון המוצר באופן בו ניתן יהיה לעשות בו מספר שימושים לאחר צריכה (כגון מילוי מחדש) ובכך לצמצם את ההשפעה הסביבתית.
- מיחזור- ייצור מוצר חדש מחומרי גלם שמקורם בפסולת.
- השבה- פסולת לאנרגיה- הפקת אנרגיה מפסולת שיורית שאינה ניתנת למיחזור.
- הטמנה כחוליה האחרונה בשרשרת.

שלושת החוליות הראשונות בהיררכיית הטיפול בפסולת מכוונות לתכנון מוצר באופן בו ניתן יהיה בראש ובראשונה להפחית את כמות הפסולת הנגזרת ממנו, להגדיל את היכולת לעשות במוצר שימוש חוזר ולעשות במוצר שימוש לטובת ייצור מוצרים חדשים. שאריות הפסולת שאינן ברות מיחזור אמורות להיות מופנות להפקת אנרגיה והיתרה אמורה לעבור להטמנה כפתרון האחרון בשרשרת.[13] אחד מהעקרונות הבולטים בדירקטיבה האירופית הוא המניעה (prevention) – האמצעים הננקטים לפני שחומר גלם הופך לפסולת, באמצעות שימוש חוזר או הארכת חיי המוצר, צמצום ההשפעות הסביבתיות של הפסולת על הסביבה או על בריאות האדם, או צמצום ריכוז

[11] **Waste Framework Directive** (2008/98/EC)
[12] נעמה אשור בן-ארי, **מצגת ניהול חומרים**, אגף פסולת מוצקה, 2014, המשרד להגנת הסביבה.
[13] נעמה אשור בן ארי, **מסמך מדיניות הפקת אנרגיה מפסולת**, אגף פסולת מוצקה, המשרד להגנת הסביבה, נובמבר 2012, עמ' 3.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

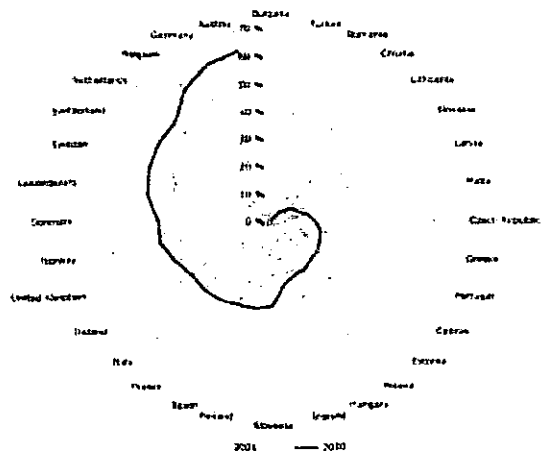
החומרים המסוכנים במוצרים או בחומרים. **הדירקטיבה קובעת כי על המדינות החברות לנקוט בצעדים שיעודדו את השימוש הנכון ביותר בהיררכיית הטיפול בפסולת על מנת להביא לתוצאות הסביבתיות הרצויות ביותר, תוך שימוש בניתוח מחזור חיי המוצר:**

"...with a view to promoting technologies focusing on durable, re-usable and recyclable products"[14]

ה- **Waste Landfill Directive, דירקטיבת ההטמנה האירופית, מהווה כלי מדיניות משלים שעיקרו קביעת העקרונות המנחים לצמצום כמויות הפסולת המועברות להטמנה.** כיום, כ- 38% מהפסולת במדינות אירופה מועברת להטמנה וכ-69% בארצות הברית.[15]

הדירקטיבה האירופית לפסולת קובעת כי על כל מדינה חברה לנקוט בצעדים רגולטיביים לצמצום ההשפעות הסביבתיות הנגזרות מתחום הפסולת. לאורך השנים ניתן לראות באירופה התקדמות בכמויות הפסולת המועברות למיחזור.

איור מס. 4: התפתחות המיחזור באירופה 2001-2010

מקור: European environment agency 2010

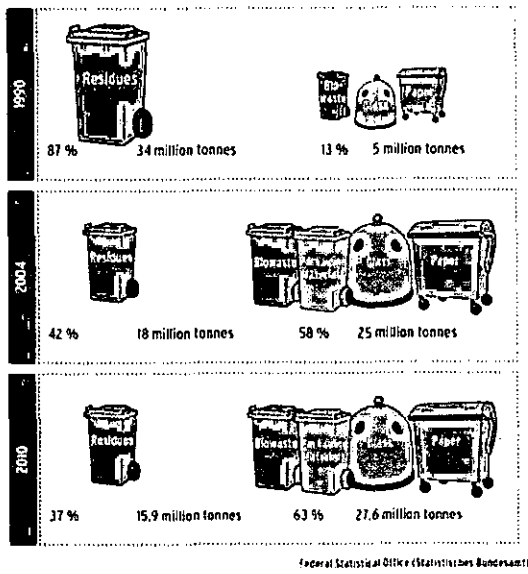
אחד מהכלים המובילים להרחבת כמויות הפסולת המועברות למיחזור הוא הצבת תשתיות איסוף פסולת למיחזור בנגישות גבוהה לציבור, דוגמת כלי האצירה במסגרת חוק האריזות.

[14] European Commision, Roadmap to a Resource Efficient Europe
[15] European Environmental Agency & Colombia University, 2013

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

לצורך הצגת תרומת ההפרדה במקור במרחב הציבורי, ניתן להראות את תהליך הגידול ההדרגתי באחוזי הפסולת למיחזור בגרמניה:

איור מס. 5: השפעת הפרדת פסולת על אחוזי המיחזור בגרמניה

גרמניה פעלה להצבת תשתיות למיחזור, בהתאם לדירקטיבה האירופית ובדומה למדינות חברות נוספות באיחוד האירופי, ובכך צמצמה את כמות הפסולת השיורית[16] מ-87% בשנת 1990 ל-37% בלבד בשנת 2010.[17] **כפי שניתן לראות** באיור מס.5, **אחד מהאמצעים המשמעותיים ביותר להעלאת אחוזי המיחזור הוא הוספת תשתיות לאיסוף פסולת אריזות. תשתיות אלה הוצבו הודות ליישום חוק האריזות, עליו יורחב בהמשך.**

ב-2 ליולי 2014 ה- European Commision אימץ הצעת חוק לקביעת תכניות לצמצום הפסולת ולעדכון **יעדים בתחום הפסולת בדירקטיבת הפסולת האירופית**. היעדים העיקריים התמקדו ב:

- **הגדלת המיחזור** והשימוש חוזר של פסולת עירונית ל-70% עד לשנת 2030;
- **הגבלת ההטמנה** של חומרים מתמחזרים (כולל פלסטיק, נייר, מתכות, זכוכית, פסולת פריקה ביולוגית) ליעד מקסימלי של 25%.

[16] פסולת שאינה ברת מיחזור
[17] יצוין כי עיקר הפסולת השיורית מופנית להפקת אנרגיה וכי גרמניה עומדת ביעד של 1% הטמנה בלבד.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

אריזות מיוצרות ברובן ממשאבים טבעיים ומכילות חומרים בעלי פוטנציאל מיחזור גבוה, דוגמת פלסטיק, נייר, מתכות, זכוכית, קרטון ולכן נמצאות במוקד החקיקה ליישום מדיניות הטיפול בפסולת.

הנחת היסוד היא כי מיחזור יעיל דורש הצבת מערכי איסוף פסולת המתאימים להפרדה במקור. אחד מהיעדים הבולטים בדירקטיבה האירופית הוא ה- "separate collection", איסוף בנפרד של זרם פסולת לצורך מתן טיפול הולם. **באירופה הוגדרו ארבעה זרמים מופרדים במקור הנדרשים בהרחבה, מתוכם שלושה הכוללים פסולת אריזות:**

- זרם פלסטיק, מתכת וקרטון לשתיה - , בקבוקי שתיה, אריזות מתכת ואריזות קרטון.
- זרם נייר- אריזות קרטון, עיתונים ונייר לסוגיו (מגזינים, נייר לבן, מנשרים).
- זרם זכוכית- בקבוקי זכוכית, צנצנות ואריזות זכוכית.
- זרם שאריות מזון.

2. רגולציה ליישום מדיניות הטיפול בפסולת- חוקי אחריות יצרן מורחבת

בעוד שצעדים משמעותיים שננקטו לאורך השנים שיפרו וצמצמו את קצב הפליטות לאוויר ולמקורות המים, כמויות הפסולות המיוצרות פר נפש ברוב המדינות המפותחות נמצאות בגידול. לצורך התמודדות עם מצב זה ננקטו **צעדים רגולטוריים להטלת האחריות על המוצרים (דוגמת אריזות, מיכלי משקה, מוצרים חשמליים) על היצרנים**. הדירקטיבה האירופית לטיפול בפסולת קבעה בין היתר את **עקרון "המזהם משלם"** המטיל את האחריות הסביבתית על יצרן הפסולת. **חוקי אחריות יצרן מורחבת** (Extended Producer Responsibility (EPR, דוגמת חוקי פיקדון, פסולת אלקטרונית, אריזות מהווים המשך ישיר לעקרון "המזהם משלם" ומיועדים לייצר את התמריץ החוקי והכלכלי להוביל לצמצום כמויות הפסולת במקור, לעודד תכנון מוצר תוך התחשבות בפרמטרים סביבתיים ולהרחיב את אחוזי הפסולת המועברים למיחזור[18]:

"Extended Producer Responsibility (EPR) is an environmental policy approach under which the responsibility of producers for their products is extended to include the social costs of waste management, including the environmental impact of waste disposal… an attraction of EPR is the incentive it creates for producers to consider post-consumer waste-management costs when making decisions about product design and marketing. Such "Design-for-Environment"."[19]

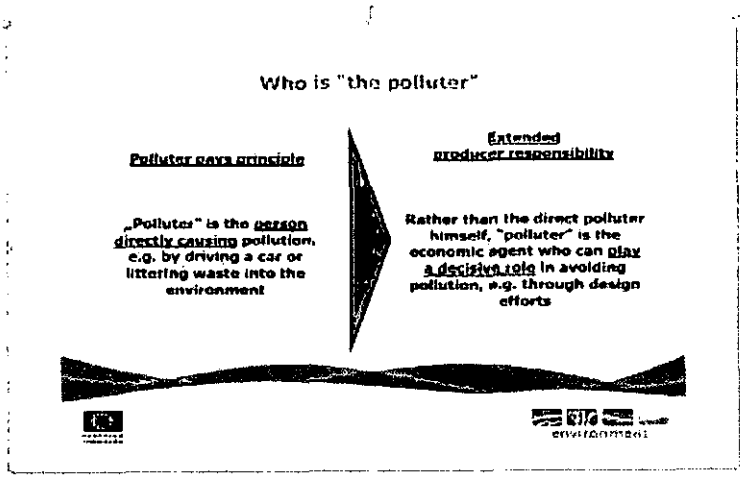
[18] OECD, Extended Producer Responsibility *A Guidance Manual for Governments, 2001*
[19] OECD, Working Group on Waste Prevention and Recycling ANALYTICAL FRAMEWORK FOR EVALUATING THE COSTS AND BENEFITS OF EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY, 2005. PROGRAMMES P.4

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

עיקרון אחריות יצרן מורחבת על פי ה- OECD מטיל אחריות יצרן לכל אורך חיי המוצר:

" Producers of products should bear a significant degree of responsibility (physical and/or financial) not only for the environmental impacts of their products downstream from the treatment (recovery) and/or disposal of the product, but also for their upstream activities inherent in the selection of materials and in the design of products. The objective of EPR is to reduce the volume and hazard from products at the post-consumer stage."[20]

איור מס. 6: עקרון "המזהם משלם"[21]

ג. חוק האריזות

1. חוק האריזות באירופה

כפועל יוצא מהמדיניות האירופית לטיפול בפסולת הציג האיחוד האירופי צעדים ראשונים לניהול פסולת האריזות בראשית שנות ה- 80' של המאה הקודמת (Directive 85/339/EEC). דירקטיבה זו קבעה הנחיות לייצור, שיווק, שימוש ומיחזור של מכלי משקה. על מנת להתמודד עם הסוגיה ההולכת וגדלה של פסולת אריזות נקטו מספר מדינות באיחוד בשורה של צעדי חקיקה. על מנת לייצר אחידות בטיפול, אומצה בשנת 1994 הדירקטיבה לטיפול בפסולת אריזות ומאז עברה מספר התאמות (האחרונה שבהן בשנת 2015) לצורך ייעול הטיפול באריזות.

[20] OECD, Working Group on Waste Prevention and Recycling ANALYTICAL FRAMEWORK FOR EVALUATING THE COSTS AND BENEFITS OF EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY, 2005. PROGRAMMES p. 8.

[21] European commission

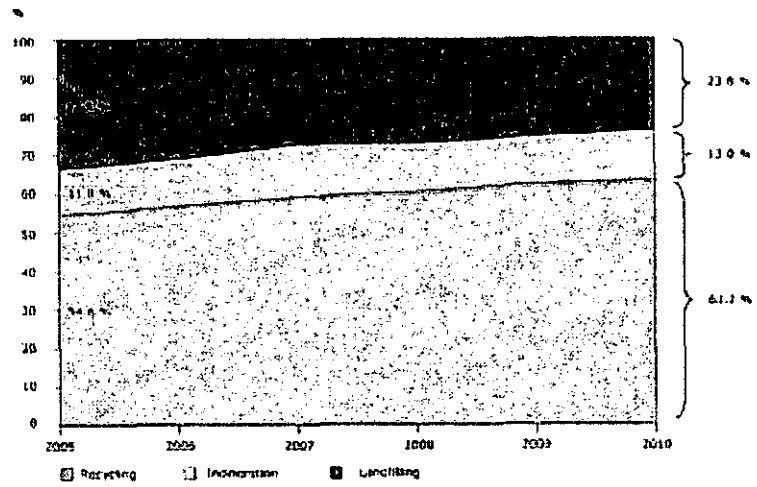
050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

הדירקטיבה הנחתה את מדינות האיחוד לפעול לעמידה ביעד מינימאלי של- 55% מיחזור אריזות:

"The European Packaging and packaging waste Directive 2004 (2004/12/EC), published in 2004, dictates that: A minimum of 60% of all packaging waste must be recovered including any that is processed in incineration plants to recover energy and that 55-80% of all packaging waste must be recycled."[22]

באיור הבא ניתן לראות כיצד חוקי האריזות במדיניות האיחוד הובילו לעליה ביעדי המיחזור וההשבה ובצמצום ההטמנה מ- 33.5% בשנת 2005 ל- 23.8% ב- 2010:

איור מס. 7: טיפול בפסולת אריזות 2005-2010 במדינות האיחוד האירופי [23]

2. חוק האריזות בישראל

כפי שצוין בראשית חוות דעת זו, **המשרד להגנת הסביבה אימץ את הדירקטיבה האירופית לטיפול בפסולת ושואף לפעול בהתאם לעקרונותיה.**[24]

במדינת ישראל מיוצרת מדי שנה כ- 5.4 מיליון טון פסולת עירונית ומסחרית, כאשר כל תושב מייצר בכל יום, בממוצע, כ- 1.7 ק"ג אשפה.[25] **מתוך כלל הפסולת המיוצרת כיום במדינת ישראל, כ- 80% מהפסולת המוצקה מוטמנת באתרי הטמנה וכ- 20% בלבד מועברת למיחזור. מצב זה הפוך מהמגמות הקיימות במרבית ממדינות האיחוד האירופי והמדינות המפותחות** בהן רוב הפסולת מועברת למיחזור ולהשבה ומיעוטה מוטמנת.

---

[22] Directive 2004/12/EC
[23] European Environmental Agency
[24] ע"מ 8 לחוות הדעת
[25] אתר המשרד להגנת הסביבה

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

המשרד להגנת הסביבה שואף להגיע ליעד של 50% מיחזור עד לשנת 2020[26] תוך עידוד הפרדת הפסולת במקור של זרמי פסולת שונים בהם נייר וקרטון, פלסטיק וזכוכית. בהתאם למדיניות זו חוקקה ממשלת ישראל את חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, תשנ"ג-1993, ושורה של חוקי אחריות יצרן מורחבת:

- חוק הפיקדון על מיכלי משקה, התשנ"ט – 1999.
- החוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז - 2007.
- החוק לטיפול בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב - 2012.

צעד מהותי נוסף לחקיקת חוקי אחריות יצרן היה תיקון מס. 9 לחוק שמירת הניקיון (חוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 9), התשס"ז-2007) שנועד לגלם את העלויות החיצוניות של הטמנת פסולת ושיקוף: *"...המחיר האמיתי של ההטמנה ולאפשר תחרות הוגנת לשיטות הטיפול המתקדמות - מחזור והפקת אנרגיה מפסולת."*[27]

פסולת האריזות בישראל מהווה כ- 20% מסך משקל הפסולת וכ- 40-50% מנפחה. בשל היקפה המשמעותי של פסולת האריזות בהרכב הפסולת בישראל נחקק החוק להסדרת הטיפול באריזות התשע"א – 2011. החוק קובע הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות. אחריותו של היצרן מורחבת לטיפול במוצר שלו לכל אורך שרשרת חייו משלבי הייצור ועד לטיפול במוצר בסוף חייו (פסולת). האחריות לטיפול במוצרים בסוף חייהם עוברת מהאזרח, הרשויות המקומיות והסוחרים, אל היצרן. עיקרי עקרונות החוק הינם:

- קביעת איסור הטמנה של פסולת אריזות משנת 2020.
- הטלת אחריות על אחראים לפינוי פסולת לקבוע הסדרים לעניין הפרדה של פסולת אריזות ולעניין איסוף ופינוי של פסולת אריזות, וקביעת איסור על השלכת פסולת אריזות ועל איסוף או פינוי של פסולת אריזות שלא על פי ההסדרים האמורים.
- **אחריות יצרן מורחבת** –(EPR- Extended Producer Responsibility) הטלת אחריות מורחבת על יצרנים/יבואנים של מוצרים ארוזים ועל יצרנים/יבואנים של אריזות שירות בכל הנוגע לסימון האריזות **ולביצוע מחזור מוכר של פסולת האריזות הנובעת מהן**.
- הסמכת השר לקבוע הסדרים לעניין אמצעי הפחתה במקור.

אחריות היצרן בחוק האריזות באה לידי ביטוי במספר אופנים:

- הקמת מערכי מיחזור.

[26] אתר המשרד להגנת הסביבה
[27] אתר המשרד להגנת הסביבה

- הקמת מנגנון של החזרת מוצרים- Take back.
- תשלום עבור מערכי מיחזור.
- הפנמת מחיר הטיפול במחיר המוצר.
- שינוי המוצר – פחות חומר גלם, אחיד ולא רעיל, ניתן וקל למיחזור.

איור מס. 8: מטרות חוק האריזות- אחריות מורחבת על יצרנים

מטרת חוק זה לקבוע הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות, ובכלל זה –

(1) הסמכת השר לקבוע הסדרים לעניין אמצעי הפחתה במקור, שעל יצרנים של אריזות לפעול לפיהם;

(2) הטלת אחריות מורחבת על יצרנים של מוצרים ארוזים, על יצרנים של אריזות שירות ועל יבואנים של מוצרים ואריזות כאמור, בכל הנוגע לסימון האריזות ולביצוע מיחזור מזכר של פסולת האריזות הנובעת מהן, לרבות קביעת יעדים מחייבים למיחזור כאמור, והסדרת גופים מוכרים שיפעלו בשמם של היצרנים והיבואנים האמורים;

סעיף 6(ב) לחוק קובע כי "סך פסולת האריזות שימחזר יצרן או יבואן לפי הוראות סעיף קטן (א) *"לא יפחת מ-60 אחוזים מסך משקל האריזות* החד-פעמיות של כלל המוצרים שמכר היצרן או היבואן באותה שנה".

סעיף 9(א) לחוק קובע כי חובת התקשרות עם גוף מוכר :

"לשם קיום חובות יצרנים או יבואנים לפי פרק זה, למעט חובת סימון אריזות לפי סעיף 5, על יצרן ועל יבואן להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר; התקשר יצרן או יבואן עם גוף מוכר, יהיה הגוף המוכר אחראי לקיום חובות היצרן או היבואן כאמור, כל עוד ההתקשרות עומדת בתוקפה."

סעיף 9(ה) קובע כי מנהל האריזות יכול לפטור מחובת התקשרות זו :

"המנהל רשאי לפטור יצרן או יבואן מהחובות לפי סעיף זה, אם שוכנע כי אותו יצרן או יבואן יכול לקיים את חובותיו לפי פרק זה שלא באמצעות גוף מוכר, בתנאים שיקבע בהוראת הפטור.."[28]

[28] הוראות פרק זה אינן חלות על יצרן/יבואן שמשקל האריזות שמכר באותה השנה לא עלה על 1000 ק"ג.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

איור מס.9 יעדי המיחזור, חוק האריזות:

שנה	יעד המיחזור לפי סוג האריזה				
	יעד המיחזור משקלי אריזות נמדד	זכוכית, נ"ר. קרטון	מתכת	פלסטיק	עץ
2011	30%	30%	15%	15%	15%
2012	40%	40%	30%	22.5%	15%
2013	50%	50%	40%	22.5%	15%
2014	55%	55%	40%	22.5%	15%
2015 ואילך	60%	60%	50%	22.5%	15%

למרות כניסתו לחוק לתוקף בשנת 2011, תמונת המצב העכשווית היא כי רק כ- 40% מהיצרנים התקשרו עם הגוף המוכר ת.מ.י.ר.[29]

אי התקשרות של יצרן עם הגוף המוכר מנוגד לחוק ופוגע בעמידה במטרותיו תוך יצירת השפעות סביבתיות שליליות בשל אי הפחתה במקור, שימוש חוזר, מיחזור והשבה של אריזות.

ד. תועלות סביבתיות של מיחזור אריזות

התועלות הסביבתיות של מיחזור על פני הטמנה הוכחו מחקרית לאורך השנים, כפי שיוצג בחוות דעת זו, ומתמקדות במספר היבטים סביבתיים (נספח 1):

1. צמצום פליטת גזי חממה וטביעת רגל פחמנית.
2. שימור אנרגיה בעת תהליך היצור.
3. התייעלות בניהול משאבים- RESOURCE EFFICIENCY- צמצום כריית חומרי גלם בתוליים מתכלים.
4. צמצום תפיסת שטחים פתוחים לצרכי הטמנה.
5. צמצום ההשפעות הסביבתיות של הטמנה לרבות זיהום אויר, קרקע ומי תהום.

להלן פירוט התועלות הסביבתיות של מיחזור והשבה:

1. **מיחזור מצמצם פליטת גזי חממה ואת טביעת הרגל הפחמנית-**

אחד מהיעדים הסביבתיים המרכזיים בעשורים האחרונים הוא הפחתת פליטות גזי חממה באמצעות צמצום פליטות פחמן: **A Low Carbon Economy**.[30]

[29] אתר האינטרנט, ת.מ.י.ר

[30] Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA), Uk, Making the most of packaging- a low carbon economy, 2009.

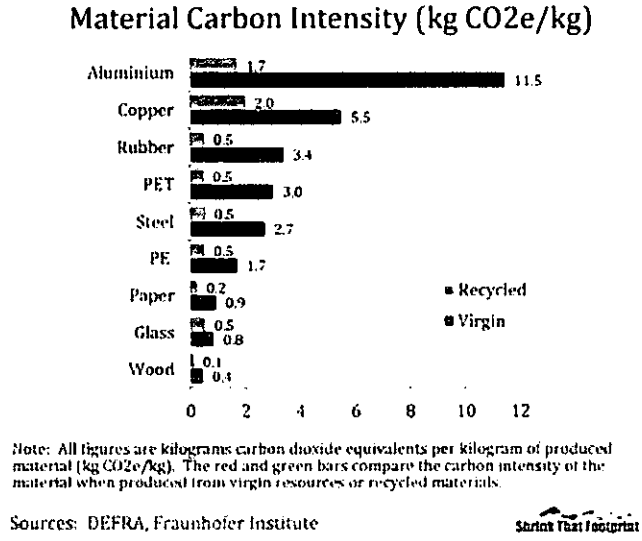
050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

ניתן לחלק את מקור פליטות גזי החממה של אריזות לארבע:

א. <u>פליטת גזי חממה של חומרי גלם בתוליים-</u>

טביעת הרגל הפחמנית של חומרי גלם בתוליים גבוהה באופן ניכר מפני השימוש בחומרים ממוחזרים כפי מוצג באיור הבא, פרי מחקר של המשרד להגנת הסביבה הבריטי (DEFRA):

איור מס.10: טביעת רגל פחמנית לפי מוצרים[31]

הסיבות המרכזיות להשפעה הפחותה של חומרים ממוחזרים על פליטת גזי החממה נעוצה בשימוש באנרגיה עודפת בעת תהליך הכרייה של חומרי גלם בתוליים ובשינוע של חומרי הגלם הנכרים לרוב באזורים המרוחקים באופן ניכר ממוקדי הייצור והצריכה.

ב. <u>פליטת גזי חממה וזיהום אויר בעת תהליך הייצור-</u>

שימוש בפסולת ממוחזרת בעת תהליך הייצור הוא בעל פוטנציאל לצמצום זיהום האוויר בעשרות אחוזים למול שימוש בחומרי גלם בתוליים. לדוגמא, ייצור זכוכית מזכוכית ממוחזרת מפחית את זיהום האוויר ב- 20% וחוסך 315 ק"ג של CO_2, שימוש בנייר ממוחזר או אלומיניום מפחית את פליטות זיהום האוויר ב- 95% למול השימוש בחומרי גלם בתוליים.[32] שימוש באריזות ממוחזרות של פוליאתילן חוסך 1/3 פליטות של גופרית דו-חמצנית המהווה את אחד ממזהמי האוויר הנפוצים והקשים ו- 1/2 מתחמוצת החנקן המהווה גורם מזהם.[33]

---

[31] DEFRA, Fraunhofer institute
[32] Environmental Protection Agency (EPA)- USA- Website
[33] Environmental Protection Agency (EPA)- USA- Website

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

ג. <u>פליטת גזי חממה בעת שינוע האריזות</u>- חוק האריזות מתבסס על משקל האריזות המיוצרות מדי שנה ועלויות הטיפול לגוף המוכר נגזרות ממשקלן, להלן סעיף 6 לחוק:

איור מס. 11: סעיף 6 לחוק האריזות

חובת מיחזור פסולת אריזות

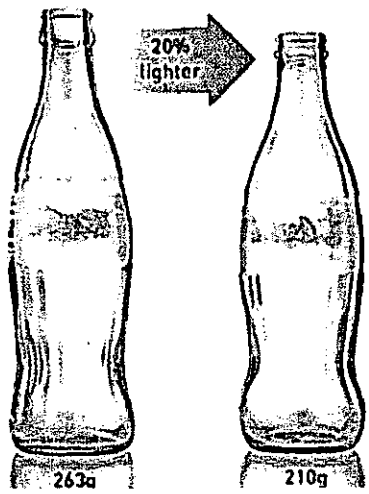
6. (א) יצרן ויבואן יבצעו מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים האריזים או של אריזות השירות, לפי העניין, שייצרו או שייבאו באמור בשיעורים המפורטים להלן, לפחות, בהתאם לסוג חומר האריזה, מסך משקל האריזות החד־פעמיות של המוצרים מאותו סוג חומר שמכר היצרן או היבואן באותה שנה (בפרק זה – יעדי מיחזור לפי סוג חומר):

קביעת יעדי המיחזור על בסיס משקל האריזות יוצר תמריץ ליצרן האריזות לייצר אריזות קלות יותר ומופחתות במקור.

אחת מן התועלות הסביבתיות של הפחתה במקור היא הפחתת הפליטות לאוויר בתהליך הייצור ובתהליך השינוע. כתוצאה מקביעת יעדי מיחזור על בסיס משקלי בחוק האריזות באירופה החלו יצרני אריזות להפחית את כמות חומרי הגלם בהם נעשה שימוש, כפי שניתן להציג באריזות המשקה מזכוכית של חברת קוקה קולה:

איור מס. 12: ייעול האריזה, WRAP

Optimisation

חברת קוקה קולה הפחיתה את משקל אריזות המשקה העשויות מאלומיניום ובכך צמצמה את פליטות הפחמן הדו-חמצני [34]:

Coca-Cola has reduced the weight of its soft drink cans by 5%, potentially saving 15 000 tonnes of packaging a year across the European aluminium can sector. This represents approximately 78 000 tonnes of CO_2 – the equivalent of taking 25 000 cars off the road.

[34] DHL for WRAP, 2007

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

אחת מהתוצאות הישירות של יישום חוק האריזות באירופה הוא הפחתת משקל האריזה. צעד זה יושם על ידי יצרי האריזות על מנת להפחית את עלויות הטיפול הנגזרות עליהם מתוקף החוק. התוצאה הסביבתית של הפחתת משקל האריזות **היא הפחתת פליטת גזי חממה** כפי שמוצג בטבלה הבאה **והפחתת הכריה של חומרי גלם בתוליים**:

איור מס. 13: פוטנציאל חיסכון בפליטת גזי חממה (co2) תלוי משקל אריזה[35]

Product (sold through traditional grocery retailers)	Packaging weight (tonnes)	Reduction if all moved to the Best in Class weight (tonnes)	Potential cost reduction to business (£)	Potential carbon savings (tonnes of CO_2 equivalent)
Wine (bottles)	310,107	106,024	3,150,000	75,000
Champagne & sparkling wine	48,573	19,358	570,000	13,000
Cereals (boxed)	40,686	11,868	830,000	17,000
Carbonated (cans)	47,725	10,816	3,710,000	50,000
Beer (cans)	29,276	10,798	3,700,000	50,000
Fruit juice (cartons)	51,144	10,283	720,000	23,000
Coffee (jars)	36,119	9,492	430,000	6,000
Ketchup table sauce	21,222	7,720	N/A	23,000
Whisky (bottles)	28,347	6,733	320,000	4,000
Eggs (tray & boxed)	12,854	6,697	470,000	10,000

ד. <u>פליטת גזי חממה בסוף חיי המוצר (הטמנה, הפקת אנרגיה, מיחזור)</u>-

במחקר שבוצע על ידי המשרד להגנת הסביבה הבריטי נבדקו ההשפעות הסביבתיות של פסולת אריזות. במחקר נמצא כי בשנת 1997 מיחזרו בבריטניה 28% אריזות ואילו בשנת 2009 הגיעו ליעד מיחזור של 61%. ניתוח הנתונים העלה כי כתוצאה מתוספת המיחזור נמנעו פליטות של 8.9 מיליון טון פחמן דו-חמצני לסביבה. במחקר מדעי אחר שבחן את מדיניות הטיפול בפסולת בגרמניה לבין מדיניות הטיפול בבריטניה עלה כי פליטות הפחמן שנבעו מטיפול בפסולת בגרמניה היו נמוכות באופן משמעותי מאלו של בריטניה. בעוד שבגרמניה נמדד עמידה ביעד מיחזור של 60% מסך הפסולת המיוצרת, וכ-1% הטמנה, עמדה בריטניה על כ-30% מיחזור וכ-55% הטמנה.

ניתוח הנתונים הראה כי כתוצאה מאחוזי ההטמנה הגבוהים בבריטניה, אחוז פליטות הפחמן עמד על פי 5 מאלו של גרמניה:

"UK management of MSW is calculated to produce 175 kg CO2equivalents/t, while MSW in Germany generates 34 kg CO2equivalents/t. These results show the benefits of German

[35] DHL for WRAP, 2007

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

initiatives in waste management introduced over the past 20 years."[36]

מכאן שהטמנת אריזות פולטת גזי חממה בשיעורים גבוהים באופן ניכר ממיחזור אריזות.

לתוצאות אלה נמצא אישוש במחקר נוסף אשר ניתח 73 מקרי בוחן באמצעות מחזור חיים של מוצר (LCA) . בכל מקרי הבוחן נמצא שמיחזור הוא בעל יתרונות סביבתיים גבוהים יותר מהטמנה.[37]

לסיכום בשל הסיבות שפורטו בפרק זה ניתן לקבוע כי תהליך המיחזור הכולל, החל מהאיסוף, הייצור, השינוע והטיפול בסוף חיי המוצר, פולט פחות גזי חממה וזיהום אוויר מהטמנה. **אי עמידה בחוק האריזות מגדיל את שיעורי גזי החממה וזיהום האוויר.**

2. **מיחזור משמר אנרגיה-**

חוק האריזות, בדומה לחוקי האריזות באירופה, מטיל את האחריות המלאה על ייעול הייצור והטיפול לכל אורך חיי המוצר על יצרן האריזות:

"Making businesses responsible for what they produce:
The UK has laws that require some businesses to make sure that a proportion of what they sell is recovered and recycled. These producer responsibility regulations are based on EC legal requirements."[38]

אחת מן התועלות הסביבתיות המרכזיות של חוק האריזות הוא עידוד השימוש בחומרים ממוחזרים בתעשייה אשר מפחית את האנרגיה הנדרשת בעת תהליך הייצור. לדוגמא, בתהליך ייצור זכוכית- תהליך זה מתבצע על ידי התכת חול ומינרלים שונים בטמפרטורות גבוהות. החומר המותך מתקרר לצורך ייצור זכוכית. החלק האינטנסיבי ביותר של ייצור הזכוכית הוא הצורך ביצירת חום גבוה לצורך המסת המינרלים. התכת זכוכית ממוחזרת חוסכת כ-10-15% אנרגיה.[39] דוגמא נוספת לתועלת בשימוש בחומרים ממוחזרים הוא ייצור אריזות אלומיניום- אלומיניום מיוצר ממינרל בשם בוקסיט[40] שדורש תהליך אקסטנסיבי לצורך בידוד האלומיניום מתוכו תוך שימוש בכמות עצומה של חום וחשמל.

---

[36] S. Mühle, I. Balsam & C.R. Cheeseman, Comparison of carbon emissions associated with municipal solid waste management in Germany and the UK, 2009.

[37] Recycling Vs. Landfills or Incinerators
By Rory Bratcher; Updated April 25, 2017, Sciencing

[38] DEFRA, government policy: waste and recycling Policy paper 2010 to 2015, 2015.

[39] New Zealand Website

[40] bauxite

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

בארצות הברית, לדוגמא, ייצור אלומיניום צורך יותר חשמל מכל מוצר תעשייתי אחר. תהליך מכלה אנרגיה זה אינו נדרש בעת שימוש באריזות אלומיניום ממוחזרות. אריזות אלה עוברות ניקוי והתכה מחודשת וחוסכות 94% מהאנרגיה שהייתה דרושה ליצור אריזות חדשות מבוקסיט גולמי.[41] בארצות הברית בשנת 2015 יוצרו 3.61 מיליון טונות של אלומיניום מאלומיניום ממוחזר, אשר חסכו אנרגיה בהיקף של אספקת חשמל ל-7.5 מיליון בתי אב. דוגמא נוספת לחשיבות המיחזור בתהליך היצור לצורך שימור אנרגיה ניתן להציג מתוך האתר של חברת NESTLE[42]:

"Extracting and processing raw resources (wood, oil, ore) to make usable materials (paper, plastic, metal) requires a lot of energy. ***Recycling often saves energy because the products being recycled usually require much less processing to turn them into usable materials"***

התועלות מהפחתת השימוש באנרגיה בעת תהליך הייצור הינן כלכליות וסביבתיות. ניתן **לקבוע כי למרות שהחיסכון באנרגיה תלוי בסוג חומר הגלם הממוחזר, כמעט כל פעולות הייצור מחומרים ממוחזרים חוסכות אנרגיה**. ההשפעה הניכרת של שימוש בחומרים ממוחזרים בהפחתת אנרגיה הובילה את המשרד להגנת הסביבה בארצות הברית לפתח מודל המסייע לאזרחים להעריך את כמות האנרגיה הנחסכת כתוצאה ממיחזור פסולת מוצקה דוגמת אריזות ובכך לתמרץ אותם למחזר.

איור מס. 14: מודל להפחתת פסולת iWARM, EPA

iWARM (Individual Waste Reduction Model) is an EPA tool designed to help you understand the energy saved by recycling small quantities of common waste materials. iWARM uses the same energy factors as EPA's Waste Reduction Model (WARM)* to provide the relative energy savings from recycling a particular material unit compared to landfilling it.

In WARM, the energy consequences of waste management decisions are quantified for large-scale waste diversions (e.g., tons of aluminum cans). In iWARM, the tool quantifies the energy savings for household-scale amounts of common waste materials (e.g., a single aluminum can).

iWARM translates the total energy savings from recycling the materials you choose into an equivalent amount of electricity. The tool then tells you how long you could run a variety a household appliances (e.g., clothes washer, hairdryer) using that amount of electricity, and shows the results in a graph.

*WARM is available online at: http://www.epa.gov/warm

[41] Environmental Protection Agency (EPA)- USA- Website
[42] NESLE Website

חיסכון ושימור אנרגיה באמצעות שימוש בחומרים ממוחזרים נושא בחובו תועלת סביבתית וכלכלית מובהקת.

אי עמידה בחוק האריזות פוגעת בהתייעלות אנרגטית של התעשייה.

3. **מיחזור מייעל את ניהול המשאבים- RESOURCE EFFICIENCY**

שימוש בפסולת לצורך ייצור מוצרים חדשים מפחית את הצורך בכריית חומרי גלם בתוליים ומתכלים. **חוק האריזות המציב יעדים מחייבים למיחזור לפי סוג חומר הגלם** (איור מס.9) **ובכך מייצר שוק של חומרי גלם לטובת התעשייה תוך מחויבות רגולטיבית של יצרני האריזות לתהליך המיחזור**. ייצור מוצרים חדשים שמקורם בפסולת משמר משאבים כגון עץ, מים ומינרלים. לדוגמא, מיחזור נייר/קרטון חוסך כ-26,000 ליטרים של מים ושימוש ב-1 ק"ג של זכוכית ממוחזרת חוסך שימוש ב-1.2 ק"ג של חומרי גלם בתוליים.

אי עמידה בחוק האריזות מגדילה בפועל את כריית חומרי הגלם הבתוליים ואת ההשפעה הסביבתית השלילית הנגזרת מכך.

4. **מיחזור מצמצם תפיסת שטחים פתוחים לצרכי הטמנה**

במדינת ישראל כ-80% מהפסולת מועברת להטמנה ורק כ-20% מממנה ממוחזרת.

אתרי הטמנה דורשים שטחים נרחבים הנמצאים בשטחים הפתוחים. משאב הקרקע הינו משאב במחסור ולפיכך היעד המרכזי בתכנית מתאר ארצית 35 הוגדר **שימור עתודות הקרקע** לדורות הבאים.

מדיניות המשרד להגנת הסביבה היא כי צמצום ההטמנה בישראל:

איור מס. 15: מדיניות המשרד להגנת הסביבה- הטמנה[43]

- **פחות הטמנה - יותר מיחזור**

המשרד להגנת הסביבה לא מעודד הקמה או הרחבה של אתרי הטמנה לפסולת. כחלק ממדיניות הטיפול המשולב בפסולת, המתעדפת בראש ובראשונה שינוי בהרגלי הצריכה ובהתנהגות של אזרחים, עידוד לשימוש חוזר, וקידום המיחזור.

מתוך תפיסה סביבתית זו מכוון המשרד להגנת הסביבה מזה יותר מעשור, ליצירת שוק פסולת המתבסס על טכנולוגיות של מיחזור והשבה. המשרד מעודד הפרדה במקור של זרמי פסולת שונים במטרה להגדיל את שיעורי המיחזור ואת איכות תוצרי המיחזור המתקבלים.

מדיניות המשרד לצמצום כמות הפסולת להטמנה ולהגדלת שיעור המיחזור באה לידי ביטוי בחקיקה, בהכנת תכניות אב ובטיפול משולב בסוגי הפסולת השונים.

בהתאם למדיניות זו, נקבע תחת חוק האריזות יעד של איסור הטמנה של אריזות בשנת 2020, בכפוף להכרה בהשפעות השליליות של הטמנה, לרבות תפיסת שטחי קרקע במחסור. **אי עמידה בחוק האריזות מגדיל את כמויות פסולת האריזות המועברות להטמנה. במצב "עסקים כרגיל" קיים חשש לפריצת מדיניות המשרד להגנת הסביבה והרחבת/הקמת אתרי הטמנה חדשים תוך פגיעה בשטחים הפתוחים.**

[43] אתר המשרד להגנת הסביבה

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

5. מיחזור מצמצם את פוטנציאל זיהום קרקע, אויר ומי תהום מאתרי הטמנה

פסולת היא תוצר של הפעילות האנושית. חקיקת חוקי אחריות יצרן מורחבת, דוגמת חוק האריזות, נועדה לצמצם את ההשפעות השליליות של מוצרים על הסביבה.

איור מס.16: נזקי הטמנת פסולת, המשרד להגנת הסביבה[44]

- **נזקי הטמנת פסולת**
  - פגיעה באיכות האוויר
  - פגיעה במקורות מים
  - זיהום קרקעות
  - פגיעה בנוף והורדת ערך הקרקע
  - מקור לריחות רעים
  - מצע להתפתחות חיידקים
  - פגיעה בבעלי חיים

למרות שאתרי ההטמנה הקיימים כיום בישראל עומדים בסטנדרטים סביבתיים הכוללים תשתיות לאיטום קרקע, מערכות לאיסוף ביוגז ותשטיפים, פוטנציאל הזיהום של אתרי הטמנה גבוה מזה של תשתיות מיחזור והפקת אנרגיה. כפי שהוצג בראשית חוות הדעת, דו"ח מקנזי שהוכן עבור המשרד להגנת הסביבה הצביעה על זיהום האוויר הנוצר מאתרי הטמנה.[45] בנוסף, אתרי הטמנה עשויים להוביל למטרדי ריח קשים לסביבה מאחר וההטמנה מתבצעת בשטח פתוח ומושפעת ממשטר הרוחות.

תשתיות מיחזור והפקת אנרגיה הינן תעשייה מתקדמת לכל דבר הפועלות באזורי תעשייה ייעודיים תחת תנאים מחמירים ברישיון עסק הכוללים, בין השאר דרישות לתת-לחץ ולטיפול באוויר, איסוף וטיפול בתשטיפים ומניעת רעש.

אי עמידה בחוק האריזות בהכרח מגדיל את כמויות פסולת האריזות המועברות להטמנה ואת ההשפעות הסביבתיות השליליות בגינה.

6. מיחזור מעודד צמיחה ירוקה

צמיחה ירוקה נמצאת במרכז התהליכים הסביבתיים בשנים האחרונות. מדיניות זו שואפת לפעול להגדלת התוצר הלאומי הגולמי, תוך ניתוק הקשר בין צמיחה כלכלית לבין הפגיעה במשאבי הטבע. על פי ה- OECD:

"צמיחה ירוקה היא מנוע חדש של צמיחה כלכלית שתסייע לכלכלה העולמית לחזור למסלול" (אנחיל גורייה, מזכ"ל ה-OECD).[46]

בנובמבר 2011 התקבלה החלטת ממשלה לגיבוש תכנית לאומית לצמיחה ירוקה.[47]

---

[44] אתר המשרד להגנת הסביבה
[45] דו"ח מקנזי, המשרד להג"ס, 2009.
[46] המשרד להגנת הסביבה ומשרד התעשייה והמסחר, מדיניות הממשלה לצמיחה ירוקה- מחברים בין כלכלה לבין סביבה.
[47] אתר המשרד להגנת הסביבה

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

אחת ממטרותיה העיקריות:

*"... **ליצור כלכלה מעגלית אשר משתמשת בפסולת כבחומר גלם**, מטמיעה תהליכי ייצור אשר מייעלים את השימוש במשאבים, משנה את דפוסי הצריכה שלנו ודוחפת לפיתוח של חדשנות סביבתית."* [48]

כחלק ממחויבות המדינה, נקבע כי:

*" **בענף הפסולת...המשרד להגנת הסביבה יפעל להרחבת מהפכת המחזור**, תוך הגדלת מספר הרשויות המפרידות במקור, ועידוד יזמים ומיזמים המפתחים טכנולוגיות חדשניות ומוכחות בתחום."* [49]

בניתוח כלכלי שערך המשרד להגנת הסביבה נמצא שניצול יעיל של פסולת באמצעות מיחזורה עשוי להביא לתועלת כלכלית של כ-340 מיליון ש"ח בשנה.

איור מס. 17: התוכנית הלאומית לצמיחה ירוקה, המשרד להגנת הסביבה, 2012

	שיעור בהרכב הפסולת המוצקה	שווי החומר הגולמי בתיעוד ₪ לשנה	פוטנציאל מיחזור החומר	שווי הערך החסר במיליארדי ₪ לשנה
נייר וקרטון	24%	410	60%	246
פלסטיק	15%	350	22%	77
זכוכית	4%	15	50%	7.5
מתכות	3%	100	50%	50

חומרי גלם בשווי 875 מיליון ₪ נקברים באדמה מדי שנה מתוכם ניתנים לניצול חומרים בלפחות 340 מיליון ש"ח

בנוסף, יישום צמיחה ירוקה באמצעות העלאת אחוזי המיחזור, מהווה פוטנציאל לתוספת מקומות עבודה בשל הקמת תשתיות למיחזור. כך בדוח לאומי שהוכן בנושא בארה"ב:

"According to the national report "More Jobs, Less Pollution," achieving a national recycling rate of 75 percent in the United States by 2030 would result in an additional 1.5 million jobs. These estimates were reached by researching the number of jobs required to complete

[48] המשרד להגנת הסביבה ומשרד התעשייה והמסחר, מדיניות הממשלה לצמיחה ירוקה- מחברים בין כלכלה לבין סביבה, ע"מ 1.
[49] המשרד להגנת הסביבה ומשרד התעשייה והמסחר, מדיניות הממשלה לצמיחה ירוקה- מחברים בין כלכלה לבין סביבה, ע"מ 8.

the recycling process compared to the disposal (landfilling or incineration) of the same waste."[50]

ממצאי הדוח הצביעו על כך שתעשיית המיחזור מייצרת פי 2 יותר מקומות עבודה ל- 1000 טון פסולת מהטמנת פסולת/הפקת אנרגיה :

"The findings indicate that waste disposal generates the fewest jobs per ton of waste at 0.1 jobs per 1,000 tons of waste, while recycling generates 2 jobs per 1,000 tons."[51]

אי עמידה בהוראות חוק האריזות ובחובת ההתקשרות עם גוף מוכר פוגע בצמיחה הכלכלית.

7. עמידה בהוראות חוק האריזות מחזקת את אמון ושיתוף הציבור

כפי שהוצג בחוות דעת זו, מיחזור מתבסס באופן ניכר על שיתוף הציבור הלוקח חלק בהפרדה במקור באמצעות השלכת האריזות לתשתיות איסוף ייעודיות[52]. שיתוף הציבור בכלל תהליכי המיחזור מתחיל בתכניות חינוכיות המוטמעות כבר בגיל הגן, המשך בבתי ספר, המובילות את הילדים לשמש כ"שגרירים" של הנושא בביתם. בנוסף מושקעים תקציבים רבים לקמפיינים ציבוריים בנושא לכלל הציבור, כך בישראל ובמדינות המפותחות. הבנק העולמי, המכיר בחשיבות המיחזור לכלכלה אף פיתח 5 תכניות לעידוד שיתוף הפעולה של הציבור בתהליכי מיחזור.[53]

בישראל תשתיות המיחזור הנפוצות כוללות מכלי איסוף לבקבוקים, נייר עיתון, קרטון ואריזות. ככל שתשתיות המיחזור נגישות לציבור, כך עולה רמת השתתפותם.

ניתן לקבוע כי לאורך השנים התבססה בישראל ההכרה בחשיבות המיחזור לסביבה הבאה לידי ביטוי במעורבותם הוולונטרית של האזרחים בתהליכי המיחזור.

על פי נתוני ת.מ.י.ר כ-2,940,000 תושבים לוקחים חלק בהפרדת אריזות ברשויות המקומיות באמצעות כ-106,000 כלי אצירה ייעודיים שהוצבו לצורך כך.[54]

העובדה שכ-60% מיצרני האריזות לא עומדים בחובותיהם בחוק ואינם מממנים את התהליך כמחויב, פוגעת בפריסת תשתיות המיחזור ובנגישותן לציבור ובכך מפחיתה את יכולת התושבים לקחת חלק בהפרדת אריזות למיחזור.

---

[50] Tellus Institute with Sound Resource Management, More Jobs, Less Pollution: Growing the Recycling Economy in the U.S.

[51] Tellus Institute with Sound Resource Management, More Jobs, Less Pollution: Growing the Recycling Economy in the U.S.

[52] ע"מ 12 לחוות הדעת

[53] The World Bank, Five ways to increase citizen participation in local waste services, 29.6.2016

[54] אתר האינטרנט ת.מ.י.ר

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

בהתאם לדוח האחרון לגבי יישום חוק האריזות שהוצג על ידי המשרד להגנת הסביבה עולה כי כ-57% ממשקל האריזות בישראל אינו מדווח לגוף המוכר ולא נגבה בגינו דמי טיפול:[55]

נכון לסוף שנת 2014 כ-860 יצרנים ויבואנים הקשורים עם הגוף המוכר דיווחו על משקל אריזות של מוצרים ארוזים ואריזות שירות ששווקו בישראל בהיקף של 343 אלף טון. משקל האריזות בישראל מוערך בכ-800 אלף טון הווה אומר שכ-57% ממשקל האריזות המוערך <u>אינו</u> מדווח לגוף המוכר ולא נגבים בגינם דמי טיפול. המשרד פועל לאכוף את החוק על היצרנים והיבואנים שטרם התקשרו (ראה פירוט בעמ' 12) ונערך לבדיקת הדיווחים המתקבלים .

עוד מצוין באותו דוח כי[56]:

מאחר שעל פי נתוני המשרד, רק 43% משוק האריזות המוערך בישראל מממן את הטיפול בפסולת, נדרש להגביר את פעולות האכיפה נגד היצרנים שטרם התקשרו עם גוף מוכר ("רוכבים חופשיים") ומאידך לפקח על שלמות הנתונים המדווחים כאריזות משווקות.

בשנת 2014 החל מנהל האריזות בהליכי אכיפה כנגד 80 יצרנים ויבואנים שטרם התקשרו עם הגוף המוכר. 17 יצרנים ויבואנים התקשרו עם הגוף המוכר בעקבות הליכים אילו, 39 הודיעו כי הם אינם "יצרן" או "יבואן" כהגדרתם בחוק או הודיעו כי הנם יצרנים /יבואנים בעלי משקל אריזות מזערי. בשנת 2014, 24 חברות קבלו הודעה על כוונת חיוב במסגרת כל הליכי האכיפה המנוהלים עד כה, ומתוכם הוטלו על 8 חברות עיצומים כספיים. מול 16 חברות הליכי האכיפה עדיין פתוחים.

במכתב ששלח מנהל האריזות במשרד להגנת הסביבה באוגוסט 2017 בנושא השיקולים נגד הוספת גוף מוכר נוסף לצד ת.מ.י.ר, טרם השלמת תיקוני חקיקה בחוק, **נכללו בין היתר הטיעונים הבאים**[57]:

1. **גידול בתופעת יבואנים/יצרנים 'טרמפיסטים' שלא מתקשרים עם גוף מוכר ואינם נושאים בהוצאותיו בעוד הגוף ממנן וממחזר את פסולת האריזות שלהם.**
2. **פגיעה באמון הציבור בחוק.**

אי עמידה בחוק האריזות פוגע באמון הציבור ובשיתוף החיוני להצלחת החוק בצמצום ההשפעות השליליות של אריזות.

---

[55] המשרד להגנת הסביבה, דיווח שנתי על יישום חוק האריזות- שנת 2014 (לפי סעיף 55 לחוק להסדרת הטיפול באריזות התשע"א – 2011)

[56] המשרד להגנת הסביבה, דיווח שנתי על יישום חוק האריזות- שנת 2014 (לפי סעיף 55 לחוק להסדרת הטיפול באריזות התשע"א – 2011)

[57] גיא סמט, סמנכ"ל בכיר שלטון מקומי, הודעת מנהל האריזות בעניין הכרה בגופים מוכרים נוספים, המשרד להגנת הסביבה, 16.08.17.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

ה. סיכום ומסקנות

1. מטרת חוק האריזות היא להפחית את הפגיעה הסביבתית הנובעת מאריזות באמצעות הטלת חובה על היצרן לשאת במימון העלויות החיצוניות. אי עמידה בחובות החוק ובחובת ההתקשרות עם הגוף המוכר, גורמת לכך שעלויות אלה אינן נלקחות בחשבון ולא מושגות המטרות הסביבתיות שבגינן חוקק החוק.
2. אי התקשרות יצרן אריזות עם גוף מוכר מונעת את הטיפול המוסדר באריזות ומובילה להשלכות סביבתיות שליליות בעת תהליכי הייצור, השינוע וההטמנה המובילות לזיהום אויר, קרקע, מי תהום, תפיסת שטחי קרקע במחסור וניצול חומרי גלם בתוליים ומתכלים.
3. אי עמידה בחוק האריזות פוגע בצמיחה ירוקה של המשק הישראלי.
4. אי עמידה בחוק האריזות פוגעת באמון הציבור ובשיתוף החיוני להצלחת החוק בצמצום ההשפעות השליליות של אריזות.
5. העובדה שכ-60% מיצרני האריזות לא התקשרו עם הגוף המוכר כמחויב בחוק גורמת לכך שתקציבו של הגוף המוכר פחות. הדבר משפיע באופן ישיר על היקף פריסת תשתיות המיחזור המהוות חלק אינטגרלי משרשרת הטיפול באריזות ומעלה בפועל את כמות האריזות המועברות להטמנה ואת ההשפעה הסביבתית השליליות מתהליך יצור האריזות.

נעמה אשור בן ארי

נעמה אשור

ביבליוגרפיה:

- Bratcher Rory, **"Recycling Vs. Landfills or Incinerators"** , Updated April 25, 2017, Sciencing.
- Department of Environment, Climate Change and Water NSW, Australia, **Environmental benefits of recycling**, 2010.
- Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA), **Making the most of packaging- a low carbon economy,** Uk, 2009.
- Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA), **government policy: waste and recycling Policy paper 2010 to 2015,** 2016.
- DHL for WRAP, 2007
- European Commission, **Roadmap to a Resource Efficient Europe**, 2011.
- European Commision, **Europe 2020 Annual Growth Survey: Advancing the EU's comprehensive response to the crisis**, 2011.
- European Commision, **EUROPE 2020- A strategy for smart, sustainable and inclusive growth**, 2011.
- European Council 17 June 2010 Conclusions; **"Document EUCO 13/10. http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf."**
- EU, **Directive 2004/12/EC.**
- Landfill Directive (1999/31/EC)
- Morris, **"Comparative LCAs for Curbside Recycling, Versus Either Landfilling or Incineration With Energy Recovery."** International Journal of Life Cycle Assessment. (2005); 13(3) 226-234.
- OECD, **Working Group on Waste Prevention and Recycling- analytical framework for evaluating the costs and benefits of extended producer responsibility programs,** 2005

כפר אדומים, ת.ד 91, 90618 // naamabenari1@gmail.com // 050-6233231

- OECD, **Extended Producer Responsibility A Guidance Manual for Governments,** 2001

- Department of Environment, Climate Change and Water NSW, **Environmental benefits of recycling,** Australia, 2010.
- S. Mühle, I. Balsam & C.R. Cheeseman, **Comparison of carbon emissions associated with municipal solid waste management in Germany and the UK**, 2009.
- Stern, Nicholas, **A Blueprint for a Safer Planet**, 2009.
- USEPA, **Solid Waste Management And Greenhouse Gases: A Life-Cycle Assessment Of Emissions And Sinks**, 3rd Edition. 2006.
- Villanueva A, Wenzel H., " **Paper waste - recycling, incineration or landfilling A review of existing life cycle assessments** "Waste Manag; 27(8): S29-46. Epub 2007 Apr 11.
- Waste Framework Directive (2008/98/EC)
- WRAP, **Methodology for assessing the climate change impacts of packaging optimisation under the Courtauld Commitment Phase 2**, 2010.

- גיא סמט, סמנכ"ל בכיר שלטון מקומי, **"הודעת מנהל האריזות בעניין הכרה בגופים מוכרים נוספים"**, המשרד להגנת הסביבה, 16.08.17.
- **דו"ח מקנזי, המשרד להגנ"ס**, 2009.
- המשרד להגנת הסביבה, **"דיווח שנתי על יישום חוק האריזות- שנת 2014** (לפי סעיף 55 לחוק להסדרת הטיפול באריזות התשע"א – 2011)".
- נעמה אשור בן ארי, **"מסמך מדיניות הפקת אנרגיה מפסולת"**, אגף פסולת מוצקה, המשרד להגנת הסביבה, נובמבר 2012.
- נעמה אשור בן-ארי, **מצגת ניהול חומרים 2014** , המשרד להגנת הסביבה.

<u>אתרי אינטרנט</u>:

- NESLE Website
- Global Footprint Network website
- Environmental Protection Agency (EPA)- USA- Website

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

- http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe

- New Zealand Website

- אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.
- אתר האינטרנט, ת.מ.י.ר

נספח 1- אינדיקטורים סביבתיים- בדיקת תועלות ממיחזור פסולת[58]

Table 2. Environmental indicators

Indicators	Unit	Description
Greenhouse gases	tonnes CO_2e	Climate change effects resulting from the emission of carbon dioxide (CO_2), methane or other greenhouse gases into the atmosphere – this indicator is represented in CO_2 equivalents (tonnes CO_2e). Alternately it can also be represented in terms of the number of black balloons (50g of CO_2e) or the number of automobiles permanently removed from the road. The family vehicle is assumed to emit 4.16 tonnes over its lifetime. Unit: cars permanently retired.
Cumulative energy demand (CED)	GJ LHV	All energy use including fossil, renewable, electrical and feedstock (incorporated into materials such as plastic). CED is measured in terms of giga-joules of fossil energy (low heating value) (GJ LHV). Alternately, CED can also be represented by the amount of electricity consumed in an average Australian household each year (6000 kWh). Unit: houses p.a.
Water use	kL H_2O	Net water use – potable, process, cooling measured in kilolitre units. Water quality, water depletion and biodiversity. This is also represented by the number of Olympic sized swimming pools (2500kL volume). Unit: swimming pools.
Solid waste[1]	tonnes	Solid wastes from production and reprocessing. Impacts depend on the character of the waste – a mixture of final waste to landfill and production waste from the supply chain. It is also represented by number of average sized wheelie bins (55kg capacity). Unit: wheelie bins.

58 • Department of Environment, Climate Change and Water NSW, Australia, Environmental benefits of recycling, 2010, p.7.

050-6233231 // naamabenari1@gmail.com // כפר אדומים, ת.ד 91, 90618

טופס 1
(תקנה 7א(ב))

מדינת ישראל

בית משפט המחוזי בירושלים תאריך 14/10/2018

טופס 1 – פתיחת הליך אזרחי[1]
(לפי תקנה 7 א(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984)

סמן במשבצת המתאימה:

1. המסמך המוגש

☒ תובענה עיקרית	☐ ערעור ☐ ערעור שכנגד	☐ הודעה לצד ג'	☐ תביעה שכנגד	☒ בקשה בכתב המוגשת לפני פתיחת התיק העיקרי

2. (א) סוג תיק בהליך אזרחי

☐ אבעיה	☐ בקשה לאישור עיקול	☐ בקשה לפי חוק להגנה על עדים התשס"ט-2008	☐ בקשה לתשלום תכוף	☐ הגבלים עסקיים	☐ הטרדה מאיימת וצו הגנה
☐ המרצת פתיחה	☐ המרצת פתיחה בוררות	☐ ועדת ערר	☐ חוזה אחיד	☐ חיקור דין אזרחי	☐ ניהול רכושם של נעדרים או שבויים
☐ ערעור אזרחי	☐ ערעור בחירות	☐ ערעור על בית דין למשמעת	☐ ערעור על בית דין משמעתי של רשויות מקומיות	☐ ערעור על בית דין משמעתי של עובדי מדינה	☐ ערעור על בית דין משמעתי של לשכת עורכי הדין
☐ ערעור לפי חוק חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950	☐ ערעור על החלטת ועדה	☐ ערעור על החלטת רשם בית המשפט	☐ ערעור שונה אזרחי	☐ ערר על פי חוק המים, התשי"ט-1959	☐ עתירות אסירים
☐ פירוקים	☐ פשיטת רגל	☐ רשות ערעור אזרחי	☐ רשות ערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל	☐ תיק אזרחי	☐ תיק אזרחי בסדר דין מהיר
☐ תיק אזרחי בסדר דין מקוצר	☐ תביעת בוררות	☒ תובענה ייצוגית			

[1] הוחלף ק"ת תשע"ה מס' 7542 מיום 13.8.2015 עמ' 1811.

(ב) סוג תיק בהליך משפחה

☐ אימוץ	☐ אפוטרופסות	☐ אכיפת פסק חוץ	☐ בקשה לאישור עיקול	☐ הטרדה מאיימת וצו הגנה
☐ היתר נישואין	☐ יישוב סכסוך	☐ ערעור משפחה	☐ ערעור על החלטת רשם	☐ רשות ערעור משפחה
☐ שינוי שם	☐ תביעת בוררות	☐ קביעת גיל	☐ התרת נישואין	☐ תיק הסכם
☐ תיק משפחה	☐ תביעת נזקקות	☐ תיק עזבונות	☐ ערעור משפחה אימוץ	

3. סכום התביעה

☒ (בתביעות כספיות בלבד): מאות שקלים חדשים

4. סוג עניין

☒ (יש למלא בהתאם להודעת מנהל בתי המשפט לפי תקנה 7א(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, כפי שמתפרסמת ברשומות מזמן לזמן):

_____ (באפשרותך לבחור יותר מסוג עניין אחד באותו התיק, והאגרה שתשולם היא האגרה הגבוהה ביותר)

5. בעלי הדין – פרטי מגיש התובענה (די בציון פרטי בעל הדין הראשון) ☐ קטין ☐ חסוי

שם (פרטי ומשפחה/חברה/מוסד)	מס' זהות/מס' ח"פ*	מס' טלפון	כתובת
צחי פנטון	023028392	02-5021829	משרד עו"ד אסף פינק, דרך חברון 101, ירושלים 9348001

* בהתאם לתקנה 7א(ו) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, אם אין בידי מגיש התובענה "מספר זהות" כהגדרתו בתקנות האמורות, עליו לפרט את הטעמים לכך. לפיכך, אם אין ברשותך מס' זהות, נא פרט: _____

6. פרטי בעל-דין שכנגד (די בציון פרטי הנתבע הראשון) ☐ קטין ☐ חסוי

שם (פרטי ומשפחה/חברה/מוסד)	מס' זהות/מס' ח"פ	מס' טלפון	כתובת
אלמשהדאוי קינג סטור בע"מ	514340884	04-8593800	כנא 1, משהד 1696700
בעניין עיזבון המנוח (בתיקי עזבונות בלבד)		מס' זהות	תאריך פטירה

7. אחר:

☐ הוגשה בקשה לפטור מתשלום אגרה בהתאם לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007, או תקנות בית המשפט לענייני משפחה (אגרות), התשנ"ו-1995.

8. פרט בקשות שנפתחו לפני פתיחת ההליך הנוכחי:

מס' תיק _____	שם התיק _____	תיאור _____

9. פרטי בא כוח (אם מגיש התובענה מיוצג)

שם עורך הדין (שם פרטי ושם משפחה)	שם משרד עורך הדין	מס' רישיון	מס' פקס	מס' טלפון
אסף פינק איתי ארגוב	אסף פינק	47378 77575	02-5632244	02-5021829

אני מצהיר כי ידוע לי שסעיף 4 לטופס זה משמש, בין השאר, לצורך שומת אגרת בית משפט ואני מתחייב כי אין התובענה כוללת סוגי עניין שלא פורטו בסעיף 4 לטופס זה.

14/10/2018
תאריך

חתימה

ייפוי כח

אני החתום מטה צחי פנטון, נושא תעודת זהות מספר 023028392, ממנה בזאת את עורכי-הדין אסף פינק ו/או שני ארזי ו/או איתי ארגוב (כולם יחד וכל אחד מהם לחוד) להיות ב"כ, בעניין ניהול תובענה ייצוגית נגד אלמשהדאוי קינג סטור ואח' (להלן: "**הנתבעות**"), בעניין המפגעים הסביבתיים החמורים, המטרד והנזקים הבריאותיים שנגרמים בעקבות הפרתן של הנתבעות את הוראות החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011 באופן המונע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, שהן ייצרו או ייבאו, מסך משקל האריזות שהן מכרו באותה שנה, וכן בכל הליך אחר ו/או נוסף שיפתח בעניין זה בבית-המשפט המחוזי ו/או בבית המשפט העליון.

מבלי לפגוע בכלליות המינוי הנ"ל יהיו ב"כ רשאים לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן או מקצתן הכל בקשר לעניין הנ"ל ולכל הנובע ממנו כדלקמן:

1. לחתום ולהגיש בשמי תביעה או תביעה שכנגד, ו/או כל בקשה, הגנה, התנגדות, בקשה למתן רשות לערער, ערעור, דיון נוסף, הודעה, טענה, השגה, ערר, תובענה או כל הליך אחר הנוגע או הנובע מההליך הנ"ל ללא יוצא מן הכלל, ומבלי לפגוע באמור לעיל גם להודות ו/או לכפור בשמי במשפטים פלילים.

2. לחתום ו/או לשלוח התראות נוטריוניות או אחרות, לדרוש הכרזת פשיטת רגל, או פירוק גוף משפטי ולעשות את כל הפעולות הקשורות והנובעות מהעניין הנ"ל.

3. לייצגני ולהופיע בשמי ובמקומי בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי-המשפט, בתי-הדין למיניהם, רשויות ממשלתיות, עיריות, מועצות מקומיות ו/או כל רשות אחרת, עד לערכאתם העליונה, ככל שהדברים נוגעים או קשורים לעניין הנ"ל.

4. לנקוט בכל הפעולות הכרוכות בייצוג האמור והמותרות על-פי סדרי הדין הקיימים או שיהיו קיימים בעתיד ובכללם הזמנת עדים ומינוי מומחים, והכל על-פי הדין שיחול וכפי שבאי-כחי ימצאו לנכון.

5. למסור כל עניין הנובע מהעניין האמור לעיל לבוררות ולחתום על שטר בוררות כפי שבאי-כחי ימצאו לנכון.

6. להתפשר בכל עניין הנוגע או הנובע מהעניינים האמורים לעיל לפי שקול דעתם של באי-כחי ולחתום על פשרה כזו בבית המשפט או מחוצה לו.

7. להוציא לפועל כל פסק-דין או החלטה או צו, לדרוש צווי מכירה או פקודות מאסר ולנקוט בכל הפעולות המותרות על-פי חוק ההוצאה לפועל ותקנותיו.

8. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר באי-כחי ימצאו לנכון בכל עניין הנובע ו/או הנוגע לעניין הנ"ל.

9. לגבות את סכום התביעה או כל סכום אחר בכל עניין מהעניינים הנ"ל לרבות הוצאות בית-המשפט גמול לתובע ושכר טרחת עורך-דין. לקבל בשמי כל מסמך וחפץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבאי-כוחי ימצאו לנכון ולמתאים.

10. לבקש ולקבל מידע שהנני זכאי לקבלו על-פי כל דין מכל מאגר מידע של רשות כלשהי הנוגע לעניין הנ"ל.

11. להעביר יפוי כח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעורך-דין אחר עם זכות העברה לאחרים, לפטרם ולמנות אחרים במקומם ולנהל את עניני הנ"ל לפי ראות עיניהם ובכלל זה לעשות את כל הצעדים שימצאו לנכון ומועיל בקשר עם המשפט או עם עניני הנ"ל והריני מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף יפוי כח זה מראש.

הכתוב דלעיל ביחיד יכלול את הרבים ולהפך.

ולראיה באתי על החתום ביום 10 לחודש אוקטובר שנת 2018

צחי פנטון, תובע

הנני מאשר את חתימת מרשי הנ"ל

אסף פינק, עו"ד

ייפוי כח

אני החתום מטה בן ציון בן שוהם, נושא תעודת זהות מספר 59851733, ממנה בזאת את עורכי-הדין אסף פינק ו/או שני ארזי ו/או איתי ארגוב (כולם יחד וכל אחד מהם לחוד) להיות ב"כ, בעניין ניהול תובענה ייצוגית נגד אלמשהדאוי קינג סטור ואח' (להלן: "**הנתבעות**"), בעניין המפגעים הסביבתיים החמורים, המטרד והנזקים הבריאותיים שנגרמים בעקבות הפרתן של הנתבעות את הוראות החוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א-2011 באופן המונע מיחזור מוכר של פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות, שהן ייצרו או ייבאו, מסך משקל האריזות שהן מכרו באותה שנה, וכן בכל הליך אחר ו/או נוסף שיפתח בעניין זה בבית-המשפט המחוזי ו/או בבית המשפט העליון.

מבלי לפגוע בכלליות המינוי הנ"ל יהיו ב"כ רשאים לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן או מקצתן הכל בקשר לעניין הנ"ל ולכל הנובע ממנו כדלקמן:

1. לחתום ולהגיש בשמי תביעה או תביעה שכנגד, ו/או כל בקשה, הגנה, התנגדות, בקשה למתן רשות לערער, ערעור, דיון נוסף, הודעה, טענה, השגה, ערר, תובענה או כל הליך אחר הנוגע או הנובע מההליך הנ"ל ללא יוצא מן הכלל, ומבלי לפגוע באמור לעיל גם להודות ו/או לכפור בשמי במשפטים פלילים.

2. לחתום ו/או לשלוח התראות נוטריוניות או אחרות, לדרוש הכרזת פשיטת רגל, או פירוק גוף משפטי ולעשות את כל הפעולות הקשורות והנובעות מהעניין הנ"ל.

3. לייצגני ולהופיע בשמי ובמקומי בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי-המשפט, בתי-הדין למיניהם, רשויות ממשלתיות, עיריות, מועצות מקומיות ו/או כל רשות אחרת, עד לערכאתם העליונה, ככל שהדברים נוגעים או קשורים לעניין הנ"ל.

4. לנקוט בכל הפעולות הכרוכות בייצוג האמור והמותרות על-פי סדרי הדין הקיימים או שיהיו קיימים בעתיד ובכללם הזמנת עדים ומינוי מומחים, והכל על-פי הדין שיחול וכפי שבאי-כחי ימצאו לנכון.

5. למסור כל עניין הנובע מהעניין האמור לעיל לבוררות ולחתום על שטר בוררות כפי שבאי-כחי ימצאו לנכון.

6. להתפשר בכל עניין הנוגע או הנובע מהענייינים האמורים לעיל לפי שקול דעתם של באי-כחי ולחתום על פשרה כזו בבית המשפט או מחוצה לו.

7. להוציא לפועל כל פסק-דין או החלטה או צו, לדרוש צווי מכירה או פקודות מאסר ולנקוט בכל הפעולות המותרות על-פי חוק ההוצאה לפועל ותקנותיו.

8. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר באי-כחי ימצאו לנכון בכל עניין הנובע ו/או הנוגע לעניין הנ"ל.

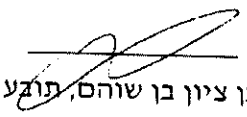
9. לגבות את סכום התביעה או כל סכום אחר בכל עניין מהעניינים הנ"ל לרבות הוצאות בית-המשפט גמול לתובע ושכר טרחת עורך-דין. לקבל בשמי כל מסמך וחפץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבאי-כוחי ימצאו לנכון ולמתאים.

10. לבקש ולקבל מידע שהנני זכאי לקבלו על-פי כל דין מכל מאגר מידע של רשות כלשהי הנוגע לעניין הנ"ל.

11. להעביר יפוי כח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעורך-דין אחר עם זכות העברה לאחרים, לפטרם ולמנות אחרים במקומם ולנהל את עניני הנ"ל לפי ראות עיניהם ובכלל זה לעשות את כל הצעדים שימצאו לנכון ומועיל בקשר עם המשפט או עם עניני הנ"ל והריני מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף יפוי כח זה מראש.

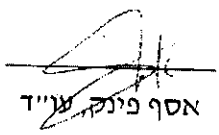
הכתוב דלעיל ביחיד יכלול את הרבים ולהפך.

ולראיה באתי על החתום ביום 10 **לחודש אוקטובר שנת 2018**

בן ציון בן שוהם, תובע

הנני מאשר את חתימת מרשי הנ"ל.

אסף פינק, עו"ד